ИНТЕРВЮ
Илхан Кючюк за работата на правителството и личния избор 11

ПОД ПРЕСА
ЕС налага да отпаднат данъчните облекчения за млади семейства 6

ИНАТ
Хората на Борисов не искат декларация за приоритетите 3

РЕШЕНИЕ
Над 11 млн. потребители напуснаха фейсбук 10

ДУМА®
ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК
1 лв.
www.duma.bg
ЧЕТВЪРТЪК 19 СЕПТЕМВРИ 2013 ГОДИНА/23 БРОЙ 217 (6621)

С нови 88 мерки МС облекчава административната тежест

Работи се и за намаляване на регулаторното бреме за бизнеса

Втори пакет от мерки за намаляване на административната тежест предложи Даниела Бобева за разглеждане в МС. 81 предложения са внесли министерствата и 160 областните администрации. На тази база внесохме 88 мерки, обяви вицепремиерът по икономическото развитие и добави, че предстои да бъдат предложени 40 мерки в строителството.

Одобрените мерки целят отпадане или преминаване в регистрационни на 13 режима, намаляване на сроковете по 14, на таксите по девет, на документите по 34. Очаква се разширяване на каналите за достъп до услугата по пет режима, намаляване на задълженията за информиране по седем и опростяване на процедурата по 14 режима.

Бобева отбеляза, че продължава работата и по първия пакет от 24 мерки, приети в началото на август, за намаляване на регулаторната тежест за бизнеса.

2

Снимка Пресфото/БТА

Зелена класна стая отвори врати в Перник вчера. Тя бе разположена на открито в парка на най-големия квартал "Изток". Екостаята е подарък на децата от кметство "Изток"

Към 16 часа вчера: ГЕРБ ще иска вот на недоверие всеки месец

3

Австрийски пенсионери дариха 90 хил. лева за музикалното училище в Котел

26

Ботев Пд откри база за 8,5 млн. лв.

31

НЯКОЛКО ДУМИ

Георги ГЕОРГИЕВ

ДВЕТЕ СТРАНИ НА МЕДАЛА

Днес комунизмът отново ще бъде громен. Научно и обосновано. Уж. За енти път през последните 20 години. В БТА ще се проведе конференция под наслов "Българският комунизъм в учебниците". Ще бъдат представени методическо пособие за учители "Как да преподаваме историята на комунизма" и други помагала, които би трябвало да вкопаят в неукрепналите съзнания на учениците през какъв ад са минали техните баби, дядовци, майки и бащи. Държавата няма нищо общо с това. Инициативата е частна, на група борци с тоталитаризма.

Както навремето Сталин е казал, че с напредъка на строителството на социализма се изостря класовата борба, така и сега можем да заключим, че колкото повече се нижат успехите ни в демократизацията, толкова повече се изостря борбата с комунизма. Тъжно, жалко и с нищо недопринасящо за развитието на страната. Вече десетилетия наред се хабят огромни количества обществена енергия, за да се борим със сенките на миналото и да викаме духове. Ефектът е обратнопропорционален на положените усилия и това се вижда с просто око. Едните викат духовете на комунизма, другите им отвръщат с призраците на антикомунизма, и докато върви тази окултна битка, България продължава да затъва в блатото на икономическата и социалната деградация. Ама, пусто, как да се заемем с реалните проблеми на страната, като трябва да се борим, а то духове и призраци не се убиват лесно.

Стр. 3

38
4

ISSN 0861-1343

EUR: 1.95538 ⇧ USD: 1.46482 ⇧ GBR: 2.34007 ⇧ CHF: 1.58111

www.duma.bg
ДУМА
ЧЕТВЪРТЪК 19 СЕПТЕМВРИ 2013

Орешарски и Плевнелиев с обща позиция за кризата в Сирия

Настояват за мирно решение на конфликта, за да се ограничат жертвите и да се даде възможност бежанците да се завърнат в родината си

България категорично осъжда извършената на 21 август атака с химически оръжия в предградията на Дамаск. Тази атака е нарушение на международното право и престъпление срещу човечеството, са записали в обща позиция на България по кризата в Сирия президентът и министър-председателят.

Категоричен отговор от страна на международната общност ще потвърди неприемливостта на подобни действия и ще съдейства за предотвратяване на евентуално следващо използване на химически оръжия, както и на тяхното разпространение. Следим с внимание предприетите в рамките на ООН действия, включително представянето на доклада на екипа на ООН/ОЗХО за атаката на 21 август. Недвусмисленото тълкуване на този доклад ще съдейства за ефективни действия от страна на международната общност и за предприемането на понататъшни мерки, настояват Орешарски и Плевнелиев.

Те декларират, че България се присъединява към предприетите усилия, насочени към фокусирането на вниманието на международната общност върху въпроса за неупотребата на химически оръжия, както и към заявената решимост да бъде предотвратено използването на такива оръжия. Усилията се възприемат като доказателство за наличието на воля за възобновяването на мирния процес.

"Оценяваме положително поставянето под международен контрол на химическите оръжия на Сирия. Инициативата трябва да осигури прозрачност и контрол от страна на международната общност и да даде необходимите гаранции за неизползване в бъдеще на химически оръжия в тази страна. Тя следва да постигне реален резултат, а не да бъде използвана за печелене на време от страните в конфликта", се казва в общата позиция по кризата.

Президентът и премиерът оценяват високо постигнатите в Женева договорености между държавния секретар Кери и външния министър Лавров по отношение на количествата на притежаваните от сирийското правителство химически оръжия и сроковете за тяхното унищожаване. Договореностите следва да бъдат изпълнени бързо, както и приетата обща рамка за решаването на проблема, която трябва да бъде конкретизирана и подкрепена от ООН. Като страна по Конвенцията за забрана на химическото оръжие България е готова да даде своя принос в практическото им прилагане.

Като потвърждава заявената от ЕС на 7 септември във Вилнюс обща позиция на страните членки, България се присъединява и към Съвместната декларация на Г-11 от Санкт Петербург. Политическо решение може да сложи край на кризата в Сирия, убедени са българските държавници. ООН може и следва да поеме водещата роля и да изпълни своята отговорност за намирането на политически изход от кризата, а дипломатическите усилия трябва да се насочат към реализиране на инициативата за втора мирна конференция в Женева. Мирно решение на конфликта ще предотврати нови жертви и ще предостави възможност бежанците да се завърнат по родните си места, категорични са министър-председателят и президентът.

МС обсъди 88 мерки за намаляване на административната тежест

Веселка ВЕНКОВА

Правителството подготвя 88 мерки за намаляването на административната тежест за гражданите и за бизнеса, които публикува в сайта на МС, а след две седмици ще бъдат предложени за окончателно одобрение. Това обеща вицепремиерът Даниела Бобева след вчерашното заседание на МС. Предстои обсъждането на още 40 мерки в строителството, които допълнително ще бъдат внесени, увери Бобева.

Първият пакет беше приет от правителството на 1 август, а вторият включва 81 предложения на министерства и 160 на областни администрации. На тази база в МС били внесени общо 88 мерки. "Ефектът от изпълнението им ще бъде отпадане или преминаване от разрешителни в регистрационни на 13 режима, намаляване на сроковете по 14 режима, намаляване на таксите по 9 режима, намаляване на документите по 34 режима, разширяване на каналите за достъп до услуги за пет режима, намаляване на задълженията за информиране по седем режима, опростяване на процедурата по 14 режима", обясни вицепремиерът Бобева.

Снимка Мариета ТОМОВА

Предвидено е отпадането на нотариалната заверка при прехвърляне на собствеността на автомобили. Постигнато било и съгласие за облекчаването на процедурата за издаване на винетни стикери на хора с увреждания, за да отпадне необходимостта за ходене на място за получаването на стикера повече от веднъж. Това ще облекчи над 150 000 души, посочи Даниела Бобева.

Бобева не скри, че очаква съпротива от ведомствата, работата на които се засяга от облекчаването на административната тежест. Предложенията за облекчаването на всяка процедура се мотивират с аргументи и критерии от нашата и от европейската практика, обясни тя.

Кабинетът обяви, че възнамерява да облекчава още административни тежести

Таксата за износ на картини става поносима

Веселка СПИРИДОНОВА

Радикално намаляваме таксите при износ на произведения на изкуството, каза вчера вицепремиерът Даниела Бобева. Това се налагало, защото често таксата на картина на български художник била равна на стойността на творбата.

Вчера кабинетът реши да промени тарифата за таксите, които събират музеите, Националният институт за недвижимо културно наследство и Националната библиотека "Свети Кирил и Методий" за извършване на услуги и за издаване на документи и дубликати. Съответното удостоверение ще се издава "за извършена идентификация на монети и монетовидни предмети, машинно произведени предмети, антикварни предмети, произведения на изкуството и остатъчен материал". Посочените предмети не могат да бъдат изключени от кръга на предметите, които подлежат на идентификация, въпреки че законът посочва изрично, че те не са културни ценности. Единствено чрез идентификация, която представлява експертиза на научната, културната, художествената и паричната им стойност, може да бъде дадено заключение, че дадена вещ не е културна ценност и попада в кръга на предметите, забранени за износ.

Таксата за едно произведение на изкуството или за един предмет е в размер на 4 лв., за група произведения/предмети от 2 до 50 бр. в размер на 3 лв. за всяко произведение или предмет и за група произведения/предмети над 50 бр. - в размер на 2 лв. за всяко произведение/предмет.

Гейдвижението се слива с протеста срещу Орешарски

Тазгодишният гейпарад "София Прайд 2013" ще се проведе на 21 септември и ще подкрепи антиправителствения протест, сливайки се с противниците на политиката на Пламен Орешарски.

Това ще бъде шестото поред шествие в защита на правата на гейовете, лесбийките, бисексуалните и транссексуалните. Прайдът ще се обяви против приетия в Русия закон срещу т.нар. "гей пропаганда". "Този тип закони нарушават фундаментални човешки права и демократични принципи. Те са налагани заради клевети и грешни стереотипи", обяви Моника Писанкънева, която е част от организационния комитет. ДУМА припомня, че ежегодното шествие трябваше да се проведе в края на юни, но беше отложено заради масовите антиправителствени протести. Организаторите се опасяваха, че ще се измести фокусът на посланията, а и допускаха, че са възможни инциденти с някои от протестиращите.

Сред антиправителствения протест настъпи пустош. Много медии отбелязаха вчера, че за първи ден от повече от два месеца насам протестиращите срещу кабинета "Орешарски" не се събраха сутринта пред парламента да изразят недоволството си.

СРЪБСКИЯТ ПРЕЗИДЕНТ:

Че сме се тепали - сме се тепали, сега да вървим напред

Че сме се "тепали", сме си се "тепали", но сега обаче нашите хора трябва да намират повече възможности за контакт и заедно да вървим напред. Това обяви вчера сръбският президент Томислав Николич след среща с президента Росен Плевнелиев вчера. Николич бе на официално посещение у нас.

Според него доскоро отношенията на България и Сърбия са приличали на една стара сграда със стари и нестабилни основи и никой не е искал да промени това нещо. "След демократичните промени в Сърбия тя внимаваше много какво ще кажат големите европейски държави, но отделяше по-малко време за отношенията със съседните страни. Това трябва да се промени", подчерта Николич и заяви, че "желанието е Сърбия да затвори блиндираните врати зад себе си". "В Сърбия и в България желанието е да има колкото се може повече инвеститори. Трябва да се изпълнят много условия, за да дойде някой тук - не само евтина енергия, евтина работна сила, но и отношенията около нас", отбеляза още президентът на Сърбия. Той определи обществото в България като по-стегнато по отношение на европейските правила.

"Атака" иска вето върху продажбата на земеделска земя на чужденци

Юлия КУЛИНСКА

Внасяме в НС предложение забраната чужденци да могат да купуват земеделски земи в България да бъде удължена до 2020 г., обяви лидерът на "Атака" Волен Сидеров пред журналисти в парламента. Той припомни, че според договора на България за присъединяване към ЕС ветото трябва да отпадне от началото на 2014 г. Земеделската земя в България е близо 10 пъти по-евтина от тази в Европа, обяви Сидеров. Той цитира данни, според които средната цена на декар у нас е 220 евро, в Холандия - 2930 евро, а в Италия - 1430 евро. "Вярно е, чужденците няма да занесат вкъщи земята, но ако бъде изтъргувана, тя става частна териториална неприкосновеност и България няма да може да планира своето земеделие. Има големи апетити към нашия чернозем. Част от него вече е изкупена и се чака само началото на 2014 г., за да бъдат узаконени сделките", аргументира се Сидеров. По изчисления на "Атака" себестойността на българската земеделска земя е около 8 млрд. евро по сегашните цени. За сравнение, печалбите на Фейсбук за 2013 г. са 100 млрд. евро. Това означава, че една меганационална компания би могла да изкупи половин България и да осъмнем гости в собствената си държава, заключи Сидеров.

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 19 СЕПТЕМВРИ 2013

„Десницата е влюбена в „червените боклуци“, тази чалга на десния ентусиазъм

Д-Р НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВ Е БЕЗПОЩАДЕН КЪМ ПОЛИТИЧЕСКИТЕ КРЯСЪЦИ НА ДЕСНИЦАТА

Хората на Борисов не искат декларация за приоритетите

Депутатите ще гласуват днес за актуалните задачи пред НС

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Поведението на ГЕРБ не подхожда на партия, която се е ангажирала с лозунга “Градим България”, заяви Янаки Стоилов

Юлия КУЛИНСКА

Проектът за Декларация за актуалните национални задачи и приоритетите на НС, представен от Янаки Стоилов, ясно показа, че ГЕРБ не искат да има такава. Сред заложените в текста приоритети са прекъсване на порочните зависимости между бизнес и политика, защита на българските производители, ускорено икономическо развитие, намаляване на бедността и неравенствата, овладяване на демографския срив, приемане на нов Изборен кодекс, повишаване на доверието в институциите. Стоилов уточни, че декларацията не е предоставена на ръководството на ГЕРБ, защото то е отказало да я приеме. Това е документ, който не предполага конкретни политики, а само политически приоритети и намерения и има за цел НС да покаже, че е адекватен към проблемите на обществото, поясни лидерът на БСП Сергей Станишев. “Правителството на Пламен Орешарски ще работи. То не падна под натиска на протестите, които в немалка степен загубиха своята енергия, своята кауза. Няма да падне и при вота на недоверие”, категоричен е той.

Десислава Атанасова от ГЕРБ заяви категорично, че партията й няма да подкрепи декларацията. Кирил Добрев отговори с укор: “Можем ли да намерим общ език поне по един приоритет? Има ли неща, които са по-големи от вашите амбиции?” Да, има, само че този отговор може да го дадем, ако не сме в обсаден парламент, заяде се депутатът от ГЕРБ Александър Ненков. Според него, за да има приоритети, премиерът трябва да подаде оставка.

Отказът ви да подкрепите декларацията е продължение на политиката на деструкция на парламентарната опозиция, защото в нея няма нищо, което да не заслужава да бъде подкрепено, категоричен е лидерът на ДПС Лютви Местан. По думите му ГЕРБ продължават да демонстрират самоцелна опозиционност. “Ако някой не е доволен от статута си в 42-то НС, и от факта, че не е представен в него, трябва да търси причините преди всичко в себе си. Ние сме тук в резултат на проведени парламентарни избори. Амбицирани сме да приемем не просто декларацията за приоритетите, но и да ги изпълним”, обобщи Местан. ДПС ще подкрепи декларацията, подкрепи го съпартиецът му Йордан Цонев.

Цветомир Михов от ГЕРБ отсече, че ГЕРБ ще реши дали да подкрепи декларацията, ако някой му отговори кой предложи Делян Пеевски за шеф на ДАНС. Един друг въпрос виси със страшна сила и той е кой назначи Калина Илиева за директор на фонд “Земеделие, контрира Четин Казак.

Лидерът на “Атака” Волен Сидеров отбеляза, че при обсъждане на декларацията е трябвало да присъстват и членовете на кабинета, които да демонстрират своята решителност да се справят с проблемите на обществото. Той изрази съгласие с приоритетите за намаляване на бедността, безработицата, ниските доходи и с решаването на проблемите в образованието и здравеопазването. Трябва да се преборим с колониализма, подчерта лидерът на националистите.

В крайна сметка Павел Шопов предложи гласуването на декларацията да стане днес, а парламентът има големия шанс да постигне съгласие по нея.

ГЕРБ щели да искат вот всеки месец

Милена НИКОЛОВА

След много умуване от предишния ден до вчера сутринта ръководството на ГЕРБ реши, че ще внася веднъж месечно по едни секторен вот на недоверие на правителството на Орешарски. В ранните часове на деня, в типичния си стил, бившите министри Лиляна Павлова и Ивайло Московски при участията си в сутрешни блокове не бяха запознати с бъдещите промени на линията и бяха категорични, че в четвъртък ще бъде внесен вот на недоверие за цялостната политика на кабинета. След началото на заседанието на НС се появи втори вариант - да се иска вот за еврофондовете. После и този вариант отпадна и групата на ГЕРБ се обедини около последния вариант, предлаган им от Реформаторския блок, за множество малки вотове.

Самият Борисов се аргументира, че гледал изявления на лидерите от Реформаторския блок и ги слушал добре. Освен тях му харесал и съветът на Меглена Кунева да не бетонира кабинета за 6 месеца чрез един-единствен вот на недоверие и че можел да избере тактата за много вотове по различни теми. “Обадиха ми се няколко души от Протестна мрежа. Най-малкото, което ще направя, е да го премисля с колегите. При всички случаи остава за четвъртък”, каза Борисов.

Лидерът на ГЕРБ обяви, че само четирима - той, Владислав Горанов и Менда Стоянова, били съгласни да се иска вот на недоверие за цялостна дейност. Затова ГЕРБ ще внесе вот на недоверие като обект ще бъде несвършеното от Министерството на инвестиционното проектиране. Това съобщи самият Борисов пред журналисти.

ЛЮТВИ МЕСТАН:

НОРМАЛНО Е ОПОЗИЦИЯ ДА ПРИБЯГВА ДО ТОЗИ ИНСТРУМЕНТ

Нормално е опозицията да прибягва до този инструмент на демокрацията, каза Лютви Местан по повод инициативата на ГЕРБ за вот на недоверие. Според него дори ГЕРБ малко са закъснели с вота. Партия ГЕРБ отдавна е загубила ролята си на говорител на големия български парламент, заяви той, като подчерта, че те не представляват интересите на обществото и вотът категорично ще бъде отхвърлен от ръководството на ДПС. Защото партията на Борисов не може да бъде политически и морален коректив на управлението, допълни лидерът на партията.

СЕРГЕЙ СТАНИШЕВ:

ЛИЧИ ОБЪРКВАНЕТО НА БОРИСОВ

Предстоящият вот на недоверие е служебен вот. Това личи в объркването на г-н Борисов и на ГЕРБ във връзка с мотивите, беше за цялостна политика, сега ще търсят поводи за конкретна политика. Това каза в кулоарите на парламента лидерът на БСП Сергей Станишев. По думите му очевидно партията на Борисов търси начини да се изявява като опозиция. Два месеца “ваканцуваха”, докато НС активно работеше, приемаше закони и след като вече влязоха в парламентарните комисии, виждате, че ГЕРБ са вяли и просто търсят начини за самоизява, каза той. Станишев отхвърли тезата, че имало приоритетно политически назначения.

ДВЕТЕ СТРАНИ НА МЕДАЛА

От стр. 1

Дори хич не могат да бъдат ликвидирани за огромна радост на противоборстващите групировки на различни “исти”, привърженици на различни “изми”.

И едните, и другите са двете страни на един и същи медал, но няма да си го признаят. Обаче ако решите да им го обясните, ще бъдете изядени двустранно, така че не рискувайте.

Оценката за събитията в Източна Европа след 1945 г. може да бъде що-годе обективна, едва след като си отидат от този свят и последните, които помнят това време. Вероятно нашите правнуци, в зряла възраст, ще могат да предложат балансиран поглед върху този отрязък от историята ни. А вие не се борете с комунистите или с антикомунистите, просто работете за бъдещето на децата си.

МИНИСТЪР СТОЙНЕВ:

Интересите за АЕЦ „Белене” са защитени

Интересите на НЕК по арбитражното дело за АЕЦ “Белене” са защитени, няма забавяне при дейностите по делото от българска страна. Това каза министърът на икономиката и енергетиката Драгомир Стойнев на извънреден брифинг по повод изнесено от ГЕРБ вчера писмо от адвокатска кантора “Уайт енд Кейс”, подписано от Кристофър Сепала, до министъра по повод делото на “Атомстройекспорт” срещу НЕК. В него се посочва, че не е получен отговор на кореспонденция от 23 август 2013 г. и не са взети решения по препоръки за ангажиране на експерти и свидетели по делото в Европейския арбитражен съд. Бойко Борисов обяви в парламента, че бил много обезпокоен от този факт и че България не трябва да губи посочените в писмото 1 млрд. евро.

Министър Стойнев заяви, че когато е поел поста, е заварил неплатени фактури към адвокатите на “Уайт енд Кейс” за 4 месеца назад. Имало изпратени покани за даване на разяснения по случая и към Бойко Борисов, и към Делян Добрев, и към Трайчо Трайков, и към Валентин Николов, и към всички ръководства и експерти на НЕК, работили по проекта. Категоричен съм, че няма забавяне в решенията и действията ни, заяви Стойнев. По думите му НЕК е предоставила необходимите данни на “Уайт Енд Кейс” и е в непрекъснат диалог с тях. Той отбеляза, че размахването на кореспонденция и изваждането на факти извън контекста е изключително вредно и не помага на българската страна. Според него изнесената от ГЕРБ информация цели провокирането на политически скандал.

Поредните глупости на ГЕРБ, не се съмнявам, че екипът на министър Стойнев прави всичко необходимо да бъде защитен българският интерес. Това каза лидерът на БСП Сергей Станишев. ГЕРБ, понеже са гузни, няма какво да отговорят на конкретните факти, затова търсят поводи да отвлекат вниманието, смята той. “През пролетта на 2012 г. ГЕРБ наложиха със своите гласове решение на парламента за спиране на проекта. Само че договорът не е прекратен - десетки милиони са платени досега заради това, че правителството на Борисов не предприе стъпките, които обеща за прекратяването му”, каза той. В т.ч. и през тази пролет са платени към 12-14 млн. евро на консултанта, по информацията, която предостави г-н Стойнев на прокуратурата, добави Станишев.

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 19 СЕПТЕМВРИ 2013

Увеличават парите за наука в бюджет 2014

Партиите зад Орешарски спират финансовия геноцид над БАН

Велиана ХРИСТОВА

След 4 години терор над БАН от страна на ГЕРБ България се нарежда по пари за наука до Мадагаскар и затова бюджет 2014 трябва да докаже коренна промяна в отношението към този водещ в стратегията на ЕС отрасъл на развитието. Около това се обединиха категорично БСП, ДПС и "Атака" в парламента вчера при обсъждането на годишния отчет на БАН за 2012 г. Към идеята се присъединиха дори депутатите на ГЕРБ, отчетът бе приет с пълно мнозинство от 134 гласа "за".

От 2010 г. насам ГЕРБ намали бюджета на БАН рязко с 30 млн. лв. спрямо предишните години, сведен е до 59 млн. лв. и за пръв път субсидията на академията е под 1% от БВП (0,077%). Учените получават 70 на сто от и без това ниските си планирани заплати, средната заплата миналата година в БАН е най-ниската в публичния сектор - 569 лв., посочиха председателят на ресорната комисия в НС Ваня Добрева, Валентина Богданова, Светла Бъчварова от БСП, Павел Шопов от "Атака", Лютви Местан и Алиосман Имамов от ДПС. Академията са напуснали 500 души и учените там сега са едва 3000. Учените бяха грозно обиждани от Дянков наред с финансовия геноцид над тях, напомни Имамов. Само 3 млн. лв. е субсидията за апаратура и научни материални активи за 2012 г. Въпреки това БАН поддържа високо ниво на изследванията си, дава 70 на сто от международно признатата научна продукция на България, а собствените й приходи са над 43 млн. лв. (близо 40% от общото финансиране), като расте процентът на средствата от договори с фирми у нас и в чужбина. Делът на собствените приходи е най-грешният показател, защото означава, че държавата не изпълнява задълженията си спрямо науката, заяви Бъчварова. А Павел Шопов напомни, че държавното финансиране на сродната на БАН организация "Макс Планк" в Германия е 80% спрямо 20% собствени приходи.

В последните 4 години БАН висеше на косъм при постоянни опити от страна на ГЕРБ да бъде разсипана - заради колониалната неолиберална политика на Дянков срещу стожерите на държавността и заради апетитите към имотите й, заяви Шопов. Бившата зам.-министърка от ГЕРБ Милена Дамянова предприе отбрана чрез настъпление, като упрекна кабинета "Орешарски", че не приел искането на Ваня Добрева и Милко Багдасаров от БСП да се дадат 2 млн. лв. на БАН с актуализирания бюджет, а дал само 500 хил. лв. за централната библиотека на академията. ГЕРБ пък тази година додали 7 млн. лв. за БАН (преди изборите), а служебният кабинет - още 4 млн. лв. След 4 години цирк тук упреквате новото правителство, че за 100 дни не успяло да запуши всичките ви дупки, възмути се Богданова. Доведохте БАН до непознати за цивилизована държава низини, заяви Ваня Добрева и акцентира върху факта, че броят на публикациите и научните договори расте при повисока субсидия. ДПС настоява кабинетът "Орешарски" с бюджет 2014 да даде силен знак за качествена промяна в отношението към БАН, заяви Лютви Местан. За 23 години няма поставена от държавата задача към БАН, която тя да не е изпълнила, добави той и настоя за сериозен анализ как да се ускори връзката наука-производство и как да се възроди корпоративната наука, след като още в 90-те години бяха унищожени ведомствените институти. Депутатите от БСП настояват за дълбока дискусия за мястото на науката в развитието до 2020 г. и за това как да развием отрасли с наукоемко производство, което да има съществен дял в икономиката.

В плевенското село Горни Дъбник се състоя "Празник на усмивката" за социално слаби възрастни хора. Пенсионерите почерпиха дарителите от фондация "Св. Иван Рилски" с топла пита и мед

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Млади учени пак ще търкалят тикви

Организаторът на търкалянето на тикви по улиците от страна на младите учени при Тройната коалиция Христо Лафчиев отново призова колегите си от името на движенията "Когито" и "Учени в действие" да минат към "тиквен" протест на 3 октомври на пл. "Батенберг". На 20 септември пък ще се прави шествие по бул."Витоша" до парламента. Целта била да се спре злоупотреба с еврофондовете от страна на правителството и да бъде то подпомогнато за увеличаване на парите за новата оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж". По времето на най-големите удари по науката при ГЕРБ тикви не бяха търкаляни.

Само 150 млн. лв. за наука и 316 млн. лв. за образование били предвидени сега в програмата, твърдят протестиращите. Те искат 2/5 или 37% от еврофондовете да отидат за образованието и науката, понеже 2/5 от целите на ЕС в "Хоризонт 2020" са в тези два сектора. А парите да се увеличат над този размер като глоба за премиера, по чиято вина след 2007 г. нямало ОП за наука, искат организаторите. Не става ясно кой е премиерът, тъй като програмите за 2007-2013 г. бяха договаряни при правителството на Сакскобургготски. Сегашното управляващо мнозинство обаче трябвало да удържи от заплатите си за овъзмездяване на вузове и институти за загубеното в протести време.

ФАНДЪКОВА ИСКА ОМБУДСМАН В „ТОПЛОФИКАЦИЯ"

Да бъде създадена позицията омбудсман в столичната "Топлофикация", настоя в писмо до ръководството на дружеството кметът на София Йорданка Фандъкова. Многобройните проверки констатираха като сериозен недостатък в работата на "Топлофикация София" отношението и комуникацията с клиентите на дружеството, се казва в писмото. С оглед на приближаването на отоплителния сезон и заради подготвените нормативни промени Фандъкова настоява фирмата да представи цялостна концепция за работа с клиентите и установяването на добра и ефективна комуникация между дружеството и неговите абонати. Мярка в тази посока е създаването на омбудсмани на "Топлофикация София", които да поемат ролята на медиатори, смята Фандъкова. Според нея това е начинът гражданите да получават бърза, адекватна и точна информация по конкретните случаи. Омбудсманът да има изнесени приемни в различните топлофицирани райони на София, като предварително се разработят правилата на работа и обратната връзка, е визията на Фандъкова за работата на обществения защитник. Тя иска и среща между ръководството на "Топлофикация София" и представители на всички фирми за дялово разпределение, които работят на територията на общината.

Депутатите увеличиха гарантираните вземания при фалит

Юлия КУЛИНСКА

От 1000 на 1200 лева се увеличава максималният размер на гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя. Това решиха депутатите вчера при гласуване на второ четене на промените в закона, които влизат в сила от 1 октомври. От 6 на 12 месеца нараства периодът, през който работодателят е осъществявал дейност преди началната дата на неплатежоспособността, за да могат работниците и служителите да се ползват от предвидените права по закона, поясни председателят на социалната комисия Корнелия Нинова. Увеличава се и размерът на гарантираните вземания от 3 на 6 начислени, но неизплатени месечни трудови възнаграждения и парични обезщетения през последните 12 месеца преди месеца на прекратяване на трудовото правоотношение. Това обаче месечно не може да е повече от определения за тези случаи максимален размер на гарантираните вземания, ако са били в трудово правоотношение със същия работодател не по-малко от три месеца, гласуваха народните представители.

Бебе, гледано в приемно семейство, почина в болницата в Лом

Бебе на 45 дни, което било настанено в приемно семейство в Лом, почина при неизяснени обстоятелства във вторник срещу сряда през нощта, съобщиха от областната дирекция на МВР в Монтана.

Малката Ивана била на гости заедно с приемните си родители Христина Р.(25 г.) и Светослав И. (27 г.) при бащата на Светослав. Малко преди полунощ те усетили, че с бебето става нещо, и го откарали в болницата в Лом. Там обаче лекарите констатирали смъртта на детето. При първоначалния оглед лекари и полицаи не открили следи от насилие по тялото на детето.

Полицията веднага е започнала разследване на случая, уведомен е дежурният прокурор. Предстои лекарска експертиза за изясняване причините за смъртта на бебето. От социалната служба в Лом обявиха, че въпросното семейство е вземало за отглеждане и друго приемно дете, но досега не е имало оплаквания или инциденти.

Въвеждат дистанционни стажове за студенти

Инициатива на правителството за въвеждане на дистанционни стажове за български студенти в чужбина обяви вицепремиерката Даниела Бобева вчера. Тя заяви, че тази година около 1000 студенти са били приети в МС и министерствата, а при нея са стажували десетина младежи. Един от основните проблеми при провеждането на стажове обаче е, че българските студенти в чужбина имат по-ограничен достъп, защото за тях е по-трудно да се явяват на интервюта. Затова въвеждаме възможността както да се кандидатства електронно за стаж, така и за електронно провеждане на стажовете, каза Бобева. Стажовете ще бъдат по определени теми, които ще бъдат възлагани на стажантите, одобрени по електронен път, и ако те са разработени успешно, стажът ще се счита за завършил, разясни Бобева.

Всички министерства подкрепили инициативата, а досега са постъпили 55 заявки. В средата на октомври на сайта на МС ще бъдат публикувани подробности по студентските стажове.

ОТКРИХА БОЙНА ГРАНАТА НА ПЛОВДИВСКИ СТАДИОН

Военна граната бе намерена във вторник на стадион "Лаута" в Пловдив, съобщиха от областната дирекция на МВР. Тя не е била обезвредена и е можело да гръмне във всеки момент при активиране. Гранатата е била поставена на прозорец на зала в двора на стадиона. След като полицията получила сигнал в 17,20 ч. за намерения боеприпас, служители от Пето РУП отцепили района. Причината, поради която гранатата се е озовала на стадиона, все още не е ясна.

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 19 СЕПТЕМВРИ 2013

БЧК започна национална кампания за бежанците

Дарения се приемат във всеки офис на хуманитарната организация

БЧК започна Национална благотворителна кампания в подкрепа на бежанците в България. Със събраните средства ще се предостави помощ на бежанци и ще се финансира откриването на трапезарии за бежанците, за да може поне един път на ден те да получават топла храна. Кампанията е в подкрепа на усилията на държавните институции за преодоляване на кризисната ситуация с увеличаващия се брой чужденци, търсещи убежище и сигурност на територията на България.

Премиерът Пламен Орешарски е призовал БЧК да отправи молба до централата в Женева за финансова помощ. Ако Международната централа на Червения кръст в Женева отвори фондовете си за България, ще може да получаваме финансов ресурс, с който да подсигурим всичко, което планираме, коментира Христо Григоров, председател на БЧК. Според него България не се е сблъсквала с такава криза от масовото напускане на българите от Македония и Одринска Тракия преди 70-80 години. "Лично бях на границата и когато се види една майка с 2-3 деца, които плачат гладни, с температура, човек няма как да не почувства кризата и трагедията им. Този проблем излиза извън България. Страната е част от голямо европейско семейство и считам, че това трябва да бъде вече европейски проблем, но това е политически въпрос, по който не бих желал да взимам становище. Нашата задача е да подпомогнем държавата с хуманитарна помощ при решаването на тази изключително тежка криза", каза Григоров.

Дарения ще бъдат приемани във всеки офис на хуманитарната организация, уверяват от БЧК. Събраните средства ще бъдат насочени към Националния щаб, създаден със заповед на премиера Пламен Орешарски на 20 август. Решение за средствата ще се взима на базата на нуждите, уточни Григоров.

Снимка Мариета ТОМОВА

Червеният кръст обяви, че тяхната кампания ще е в подкрепа на усилията на държавните институции за преодоляване на кризисната ситуация с увеличаващия се брой бежанци

Към 17 септември 2013 г. БЧК е предоставил на Държавната агенция за бежанците памперси за бебета от 3 до 6 кг, дрехи, дюшеци, спално бельо, възглавници, хавлиени кърпи и посуда. Чрез БЧК агенцията за бежанците е получила и надуваеми, и походни легла с комплекти одеяла и спално бельо, бебешки и детски дрехи и играчки, вълнени и памучни одеяла, дюшеци за детски легла, килими и посуда, дарени от 29 ОДЗ София. Агенцията е получила от БЧК и хранителни продукти на обща стойност 14 315 лв., включително 900 кг захар, 900 л олио, 1500 кг леща, 600 кг конфитюр, 1600 кг брашно, 900 кг ориз, 456 кг спагети, 500 кг макарони, 307 кг вафли, 120 кг бисквити и 300 кг мед.

Всеки може да дари 1 лев

Всеки, който иска да помогне, може да дари 1 лев чрез SMS на тел. 1466 за всички мобилни оператори. Чрез сайта на БЧК може да се правят онлайн дарения от България и от чужбина. Пари може да се даряват и чрез превод към банковата сметка на БЧК в Уникредит Булбанк АД, създадена специално за кампанията: BG06UNCR76301000030265 UNCRBGSF.
Всеки, който желае да дари дрехи, играчки, памперси или каквото прецени, че може да отдели, може да го направи в офисите на БЧК в цялата страна.

Задържаха трима сирийци на главния път край Симитли

Потокът сирийски бежанци достигна до Благоевград. Трима сирийци, двама братя и техен братовчед, на възраст от 23 до 27 г. са задържани снощи на ГП Е-79. Около 18 ч. във вторник в района на Симитли полицейски патрул набелязва трима души, които вървят пеша покрай главния път, които са били видимо изтощени. След като не могли да се разберат с полицаите, трима сирийци са предадени на служителите на Гранична полиция-Кюстендил. На този етап е станало ясно, че веднъж вече трима са били върнати на българо-турската граница и са влезли отново в страната най-вероятно на територията на Гранична полиция-Смолян.

СЪВЕТ ПО СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ КОНСУЛТИРА ОБЛАСТНАТА УПРАВА В ДОБРИЧ

Дана РУСЕВА

Обществеият съвет по социални въпроси към областната управа в Добрич, учреден вчера, включва над 38 представители на общини, неправителствени организации, органи за контрол, синдикати, писателски организации, читалище "Йордан Йовков", театри, дори детска градина и пр. Той е отворен и за нови участници, заяви областният управител Недко Марчев и уточни, че членовете му работят на обществени начала. Той добави, че активността за участие в съвета е била голяма. Предстои създаването и на обществен съвет за бизнес климата заради заявен интерес за изготвяне на политики в тази област. "Това са консултативни органи, които могат да изведат проблемите на общини и общности, а ние, като областна управа, трябва да ги придвижим по-бързо и компетентно към централната изпълнителна власт", убеден е Марчев. В съвета участват представители на общините - директори на дирекции по социални въпроси, зам.-кметове, секретари на общини.

МАРГАРИТА ПОПОВА: Не можем да поемем голяма бежанска вълна

България няма административен капацитет да поеме евентуална голяма бежанска вълна. Това коментира вчера вицепрезидентът Маргарита Попова, по чиято инициатива на работна среща беше обсъдено положението на децата и жените, получили закрила у нас. По данни на Държавната агенция за бежанците за осемте месеца на 2013 година закрила са потърсили 690 деца. 454 от тях са от Сирия. Според вицепрезидента сред важните въпроси е и достъпът на децата до образование. "Имаме възможности да дадем учебници на тези дечица, да дадем обучени преподаватели, които да ги обучават и на техния майчин език, и на български език" каза тя. Попова не очаква напрежение и конфликти между българите в граничните райони и бежанците в центровете за настаняване, защото "българинът е състрадателен човек". Според представителя на Върховния комисариат за бежанците на ООН Роланд Вейл България ще се справи със ситуацията.

УСЛОВНА ПРИСЪДА ЗА МЪЖА, КОЙТО ВЛАЧИ КУЧЕТО СИ

Асеновградският районен съд наложи условна присъда от 11 месеца с три години изпитателен срок, както и глоба от 1000 лв. на Райчо Иванов, който уби кучето си по жесток начин. Той бе признат за виновен в това, че на 7 юни в село Тополово, обл. Пловдивска е "извършил непристойни действия, грубо нарушаващи обществения ред и изразяващи явно неуважение към обществото - влачил е през цялото населено място вързано за лек автомобил собственото си куче". Според държавното обвинение деянието се отличава с изключителен цинизъм и дързост, изразили се в изявления пред свидетели, че "кучето трябва да се мъчи", и продължаване на действията му, дори след намесата на свидетелите.

Иванов е признат за виновен и за това, че два дни по-късно противозаконно е причинил смъртта на кучето, като деянието е извършено с особена жестокост на публично място. Присъдата подлежи на обжалване в 15-дневен срок пред Пловдивския окръжен съд.

3 села протестират срещу свещеник

Жителите на 3 села около Своге протестираха срещу новоназначен свещеник пред вратите на Софийската митрополия вчера. Местните са събрали над 600 подписа за отстраняването на игумен Петър Покровски. Според миряните игуменът на манастир "Седемте престола" граби и разпродава имуществото на обителта. Те го обвиняват в скандално поведение и настояват за ревизия. Жена от протеста разказа, че игуменът ходел с оръжие на погребение. "Съгласно Конституцията всеки гражданин, съгласно разрешителните режими, може да притежава оръжие за самоотбрана. "Никога не съм носил оръжие на погребение. Аз си нося джиесемите на пояс", отвърна отец Покровски. Той твърди, че е нарушил местни бизнес интереси и това е причина за недоволството и от епархията застават зад назначението му. Местни хора разказаха, че игуменът изтеглил парите за ремонт, за да си купува джип. Освен това събирал дарения от хората. Епархийският съвет ще обсъди скандала.

Фестивал на пряката демокрация във Варна

Тридневен фестивал на пряката демокрация, самоуправлението и солидарността се проведе във Варна. Той започна с представяне на книгите "Пропукай капитализма" и "Пряката демокрация на 21 век" с лектори от издателство "Анарес" и проекта "Живот след капитализма".

По време на събитието работниците от ВИО.МЕ, фабриката под работнически контрол в Солун, споделиха своя опит в борбата за самоуправление. Гърците разказаха за фалиралата фабрика и нейните работници, които отказват да бъдат ограбени и изхвърлени на улицата, а вместо това вземат фабриката в свои ръце и започват да я управляват.

На фестивала от студентско движение "Призив" представиха и своята битка за безплатно образование. Те разказаха за студентските бунтове в Софийския университет и в УНСС и възбудиха дискусия сред зрителите за зависимостта на българските университети от икономически интереси, които унищожават правото на хората на качествено и достъпно образование.

Откриха мъртви животни близо до стадион "Славия"

Мъртви кучета, котки и гълъби бяха открити вчера сутринта в парка до стадион "Славия". По информация на полицията най-вероятно става дума за масово отравяне на живеещите в района животни. Въпреки че мястото веднага бе посетено от екипи на Шесто РУП и "Екоравновесие", отрова не откриха.

Очевидци разказаха, че предполагаемата отрова е изхвърлена между детска градина и техникума до стадиона. Според тях едно от намерените мъртви кучета е имало червена пяна около устата, а до него е имало друго, което е повръщало. Оказало се, че близката клиника приемала домашни кучета от вторник вечерта.

ДУМА припомня, че СДВР наскоро започна разследване на случай на масово отравяне на кучета в "Бояна". След оглед на полицията бе открито разхвърляно вещество, за което се предположи, че е отрова.

www.duma.bg
ДУМА
ЧЕТВЪРТЪК 19 СЕПТЕМВРИ 2013

Няма да облагат закъснелите земеделски субсидии

Да отпаднат данъчните облекчения за млади семейства с ипотечен кредит поради открита процедура на ЕК срещу България, предлага МФ

Субсидиите за тютюнопроизводители и земеделски производители, които е трябвало да бъдат получени през 2009 г. или през предходни години, но са получени през 2013 г., да не се облагат с данък. Това е една от предлаганите промени в Закона за данъка върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ), които Министерството на финансите (МФ) вчера публикува на сайта си за обществено обсъждане. Становища по предложенията ще се приемат до 1 октомври включително в министерството.

Други предлагани промени в ЗДДФЛ предвиждат и отпадане на задължението за отделна регистрация на земеделските производители като тютюнопроизводители. Това е свързано с приетите промени в Закона за тютюна и тютюневите изделия.

Предвижда се също така да отпадне и данъчното облекчение за млади семейства с мотива, че срещу България е открита процедура за нарушение на европейското право.

Данъчното облекчение за млади семейства дава възможност от сумата от годишните данъчни основи да се приспаднат лихвените плащания по ипотечен кредит за закупуване на жилище при условие, че заемът е изтеглен от лица със сключен граждански брак, единият съпруг от които не е навършил 35 години, и ипотекираното жилище е единствено за семейството.

Според Европейската комисия това данъчно облекчение създава преференциално данъчно третиране на доходите, придобити от местни за България физически лица, спрямо такива, които, въпреки че получават по-голяма част от доходите си в България, са установени за данъчни цели в друга държава членка на ЕС.

Това данъчно облекчение е било многократно оспорвано досега, включително и пред Комисията за защита от дискриминация, а и от него през миналата година са се възползвали само 5473 лица, се посочва в мотивите.

МФ предлага и промени в Закона за местните данъци и такси, също публикувани за обществено обсъждане на сайта му. Те предвиждат да се прави отстъпка от 30 до 50% от данъка за автомобилите с мощност на двигателя до 74 kW и съответстващи на екологичните категории Евро 3, 4, 5 и 6. Отстъпка от 50% се предлага и за собствениците на автобуси, товарни автомобили и влекачи, които съответстват на европейските екостандарти.

С промени в Закона за корпоративното подоходно облагане се предлага данъчните облекчения за фирми от производствения сектор, базирани в общини с висока безработица, да се прилагат, когато безработицата в района е над 25 на сто, а не над 35 на сто, както е записано в сегашните текстове на закона. Фирмите обаче ще трябва да поддържат персонал от поне 30 души. От тях най-малко 70% трябва да са заети пряко в производството, а поне 30 на сто да са с постоянен адрес в съответната община.

Друго предложение е предприятията да могат да се възползват от предвидените данъчни облекчения, включително и държавната помощ за регионално развитие, регламентирани в глава XXII от закона, до края на 2020 г. Подобен срок е заложен и за инвеститорите, които са започнали да осъществяват вложенията си след 2013 г. Изчаква се само становището на Европейската комисия, тъй като изтича действието на Насоките за регионална помощ за сегашния програмен период и от догодина започва да действа документът за новия програмен период.

ОТЛАГАТ СЕМЕЙНОТО ПОДОХОДНО ОБЛАГАНЕ ЗА КРАЯ НА МАНДАТА

Трудно е да се въведе семейното подоходно облагане, защото преди това трябва да се извършат много други реформи. Правителството предлага това да се случи към края на мандата, като стъпките трябва да се планират навреме. Не знам дали ще успеем да го направим, но не сме се отказали. Това обяви след края на вчерашното заседание на кабинета вицепремиерът Даниела Бобева.

Искат удължаване на забраната чужденци да купуват земя у нас

Националната асоциация на зърнопроизводителите (НАЗ) настоява да бъде удължен мораториумът за закупуване на земеделска земя от чужденци, съобщават от организацията. Чужденците ще могат свободно да си купуват земя у нас след 1 януари 2014 година. Тогава изтича гратисният период, от който страната ни се възползва при влизането си в ЕС.

Управителният съвет на НАЗ е приел на 12 септември становище, с което организацията официално се обявява срещу отпадането на забраната, както е записано в договора ни за присъединяване към Евросъюза. Асоциацията е изпратила писмо до министъра на земеделието и храните Димитър Греков и председателя на парламентарната комисия по земеделие Светла Бъчварова.

Организацията се опасява, че заради по-слабата им конкурентоспособност българските производители трудно ще устоят на конкуренцията на земеделците от старите държави от ЕС, ако те навлязат на пазара на земя. “Свободната продажба на земеделски земи на чуждестранни физически лица може да се допусне едва когато бъдат създадени условията за това”, пише още асоциацията, като допълва, че и сега не се ограничава напълно възможността чужденци да купуват българска земя. Това става чрез регистрирани в България фирми. Заради възможността чужденци да купуват земя чрез регистрирани у нас фирми Еврокомисията сама препоръча през 2010 г. мораториумът да бъде удължен.

Проект за решение за налагане на мораториум за купуването на земеделска земя от чужденци внесе вчера “Атака” в деловодството на Народното събрание. “Ние предлагаме забраната да бъде до 2020 г., когато се надяваме доходите на българите да са се изравнили с европейските”, поясни лидерът на партията Волен Сидеров. Възможността да се купува земя от чужденци е въведена от правителството на Симеон Сакскобургготски.

Без предварително лицензиране на вноса на земеделски продукти

Правителството се зае да направи редица промени в онези три отрасъла, които бяха изоставени през последните 23 години - зеленчукопроизводството, животновъдството и трайните насаждения. Това заяви министърът на земеделието проф. Димитър Греков след заседанието на Министерския съвет вчера.

Промяна в Закона за подпомагане на земеделските производители премахва предварителното лицензиране на вноса на земеделски продукти, уточни Греков. Одобрени са и промени в Закона за животновъдството в частта, която урежда процедурата по предоставяне на документи от бизнесоператорите, които да удостоверяват тяхната съдебна регистрация в Търговския регистър. Ще бъде облекчена и процедурата по вписване на браншовите организации в регистъра на горския сектор с промяна в Закона за горите, като вместо удостоверение за пълно състояние ще се изисква само идентификационен код, който дава възможност за правене на справки за актуалното състояние на организациите. Промени ще има и в Закона за съхранение и търговия на зърно, като ще отпаднат изискванията за предоставяне на документи за лицензиране, тъй като те могат да се видят в публичния регистър. Всичко това не е свързано с финансови промени както за животновъдите, така и за правителството, уточни Димитър Греков.

ПРЕЗ 2011 Г.
ОТСТЪПВАМЕ С 2 МЕСТА В КЛАСАЦИЯ ПО ИКОНОМИЧЕСКА СВОБОДА

България се нарежда на 49-о място от 151 страни, включени в доклад за икономическа свобода по света, изготвен от канадския институт “Фрейзър” и разпространен за България от Института за пазарна икономика (ИПИ). Докладът представя картината през 2011 г. - последната година, за която има налични официални данни за всички страни.

Хонконг е начело на класацията, следвана от Сингапур, Нова Зеландия и Швейцария. За поредна година Венецуела е страната с най-ниска икономическа свобода. Средната оценка за икономическата свобода по света се повишава до 6,87 точки от максималните 10 в сравнение с 6,74 през миналата година. САЩ, които дълги години се считаха за бастион на икономическата свобода, сега се класират на 17-о място.

България се нарежда на 49-о място с резултат от 7,26 точки от максималните 10, което е леко понижение в сравнение с предходната година, когато страната беше класирана на 47-о място със 7,30 точки. В Европейския съюз резултатът на страните варира от 7,89 т. за Финландия (7-о място в класацията) до 6,59 т. за Словения (97-о място в класацията). България е на 22-ро място сред страните в ЕС.

ИСКАМЕ ВТОРО ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАЕМНОТО СПОРАЗУМЕНИЕ С МБВР

Проект на писмо до Международната банка за възстановяване и развитие (МБВР) с искане за второ изменение на Заемното споразумение (Втори проект за улесняване на търговията и транспорта) между България и МБВР одобри Министерският съвет на заседанието си вчера. В предлаганото преструктуриране на проекта крайната дата за приключване на дейностите по него се удължава с 6 месеца до 30 юни 2014 г., а общата стойност се намалява на 49,7 млн. евро - заемът от Световната банка (СБ) на 37,25 млн. евро, а съфинансирането от държавния бюджет - на 12,45 млн. евро. Първоначалната обща стойност на проекта е 54,6 млн. евро, от които 40,9 млн. евро заем от СБ. След първото преструктуриране през 2012 г. общата му стойност се намали на 52,7 млн. евро, а заемът от 40,9 на 39,5 млн. евро.

Изменението цели осигуряване на пълното завършване на рехабилитацията и реконструкцията на най-големия граничен пункт в Европа - ГКПП “Капитан Андреево”, и свързването му с магистрала “Марица”, изграждането на новия митнически терминал в Свиленград, както и постигане на добри постижения при покриването на осъвременените цели за развитие на проекта. Предвижда се отпадане на част от дейностите по Компонент 1 за ГКПП Брегово, Връшка Чука, Станке Лисичково и Златарево (малки ГКПП) поради забавяне при изпълнението, повлияно от бюджетните ограничения и финансовата криза. Част от финансирането, предвидено за четирите малки ГКПП, се пренасочва за осигуряване на достатъчно средства за завършване на ГКПП “Капитан Андреево”.

www.duma.bg

ЗЪРНЕНИ ПАЗАРИ

Изнесли сме 4 пъти повече рапица

През изминалата седмица жътвата на маслодаен слънчоглед напредна активно, като същевременно започна прибирането и на царевицата в голяма част от страната. Вече има данни за средните добиви от новата реколта от царевица и по области те са, както следва: Враца - 680 кг/дка; Добрич - 580 кг/дка, Монтана - 500 кг/дка.

Жътвата на слънчогледа също напредва, като в област Добрич данните за средните добиви са в доста широк диапазон- от 180 до 300 кг/дка. За Северозападна България добивите варират от 180 кг/дка за Видин, до 250-300 кг/дка за област Враца.

Все още е рано за прогнози относно производството, но реколтата се очаква да бъде добра не само като количество, но и като качество.

Пазарът на зърно през първата седмица на септември се оказа доста различен в отделните региони на страната. Като активен може да се определи този в Източните области, където се търгуват големи количества, предимно пшеница с цел експорт, докато в останалите региони търговията е предимно слаба. В сравнение с предходни години се отчита рекорден износ на пшеница от страната. Цената е достатъчно ниска за да активизира търговията, но това се случва само за външните пазари, но не и за вътрешния пазар.

Напусналите количества зърно и зърнени продукти от страната за периода 2.09 - 9.09.2013 г. възлизат в размер на 206 609 т, което е с 2450 т повече от спрямо предходната седмица. По основни видове зърно и зърнени продукти обемите са, както следва: пшеница - 153 583 т; черен маслодаен слънчоглед - 2430 т; царевица - 39 311 т; ечемик - 9666 т; кориандър - 760 т; пшеничено брашно - 116 т; ориз - 83 т; шарен слънчоглед - 638 т и просо - 22 т.

Агро ММ
Мениджмънт & Маркетинг

За първите 9 месеца на годината са изнесени близо 228 хил. тона рапица, спрямо 65 653 т за същия период на миналата

СТАТИСТИКА

ПШЕНИЦА

Общият размер на напусналата пшеница за реколтната 2013 година за периода 1.07-9.09.2013 г. е в размер на 1 436 хил. т (1 181 хил. т за ЕС и 254 579 т за трети страни). За същия период на миналата реколтна година напусналата пшеница възлиза на 1 188 хил. т, което е с 248 хил. т повече за настоящата година. Оценките към настоящия момент сочат, че до края на реколтната 2012 г. свободните количества за търговия извън страната са в размер на 1.3 млн. тона.

По оперативна информация общото количество брашно за периода 1.07 - 9.09. 2013 г. напуснало страната е 3474 тона, което е със 705 тона по-малко спрямо същия период на 2012 година.

ЕЧЕМИК

Общото количество ечемик напуснало страната от реколта 2013 година за периода 1.07-9.09.2013 г. е в размер на 302 183 т (48 099 т за ЕС и 254 084 т за трети страни). Към същия период на миналата реколтна година напусналият ечемик е възлизал на 248 192 т, с 53 991 т по-малко спрямо настоящата. Предвид факта, че общият ресурс, с който разполага страната, е 696 хил.тона, то свободните количества ечемик за търговия извън страната са около 100 хил.тона.

ЦАРЕВИЦА

Общото количество царевица реколта 2013 г. напуснало страната за периода 1.09.- 9.09. 2013 г. е в размер на 39 311 т (39 311 т за ЕС и 0 т. за трети страни). За същия период на миналата година напусналото количество е 29 109 т, което е с 10 202 т по-малко спрямо настоящата реколтна година.

СЛЪНЧОГЛЕД

Общото количество черен маслодаен слънчоглед от реколта 2013 г. напуснало страната за периода 1.09-9.09.2013 г. е в размер на 2430 т (1754 т за ЕС и 676 т за трети страни). Напусналото количество слънчоглед за същия период на миналата реколтна година е било в размер на 35 958 т, което е с 33 528 т повече спрямо настоящата.

РАПИЦА

Общото количество рапица реколта 2013 година напуснало страната за периода 1.07-9.09.2013 г. е в размер на 227 924 т (211 952 т за ЕС и 15 927 т за трети страни). За същия период на миналата реколтна година напусналата рапица е възлизала в размер на 65 653 т, което е със 162 271 т повече за настоящата.

СЪСТОЯНИЕ НА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР

АКТУАЛНА ЦЕНОВА ИНФОРМАЦИЯ КЪМ 9.09.2013 г.

Цените на пшеницата с високи хлебопекарни качества се движат в границите от 250 до 300 лв./т, като повечето сделки се осъществяват на нива 250 - 285 лв./т. най-високи ценови равнища се отчитат в областите Добрич и Варна - цената достига до 320 лв./тон. Цени под средните за страната се отчитат в областите Враца и Монтана - 260 лв./тон без ДДС.

Средната цена за страната към 9.09 е 278 лв./т без ДДС, което представлява ръст с 5 лв./т спрямо предходната седмица. Спадът на цената спрямо предходната година е с 36 на сто.

За същия период на миналата година цените на пшеницата с високи хлебопекарни качества са били в границите от 420 - 460 лв./т, като средната изкупна цена за страната е била 433 лв./т. без ДДС.

През реколтна 2011 година тези цени са били на нива 290 - 320 лв./т, а средната цена за страната е била 309 лв./т без ДДС.

Пшеницата с ниски хлебопекарни качества се търгува на ценови равнища от 250 - 290 лв./т без ДДС, като средната цена за страната е 265 лв./т без ДДС. Повишението на цената спрямо предходната седмица е с 2 на сто. Ръст в цените е отчетен в областите Добрич и Сливен. В област Добрич изкупната цена за седмицата достигна до 290 лв./тон, а най-високо равнище на цените е отчетено в област Варна - 300 лв./тон. В областите Ловеч и Монтана са регистрирани най-ниските изкупни цени на фуражната пшеница - 250 лв./тон без ДДС. В сравнение с 2012 г. цената на фуражната пшеница е по-ниска със 17 на сто.

През миналогодишната реколта цените на пшеницата с ниски хлебопекарни качества са били в рамките на 420 - 440 лв./т без ДДС, а средната цена за страната 425 лв./т без ДДС.

През 2011 реколтна година цените са били в диапазона 270 - 300 лв./т, а средната цена за страната е била 287 лв./т без ДДС.

Пивоварният ечемик и през изминалата седмица запази цените си от 300 - 320 лв./т без ДДС. Средната цена за страната остава 310 лв./тон без ДДС. В областите Хасково и Ст.Загора пивоварният ечемик се търгува на ценови нива от 320 лв./тон. В сравнение с 2012 г. Цената на пивоварният ечемик се е редуцирала с 32 на сто.

През предходната реколтна година цената на пивоварния ечемик за същия период е била 400 - 420 лв./т , а средната цена за страната е била 400 лв./т без ДДС.

През 2011 реколтна година пивоварният ечемик се е търгувал на нива от 320 - 360 лв./т и средна цена 343 лв./т без ДДС.

Фуражният ечемик тази седмица е с изкупни цени без промяна спрямо предходната на нива от 280 - 310 лв./т. Средната цена за страната остава 300 лв./т без ДДС. В областите Бургас, Сливен и Ямбол сделки се сключват на ценови нива от 310 лв./тон. В областите В.Търново и Ловеч търговията се осъществява на доста по-високи нива - до 280 лв./тон без ДДС. В сравнение с предходната година, цената на фуражния ечемик през тази е по-ниска с 23 на сто.

През миналата реколтна година цените са били в рамките на 390 - 410 лв./т без ДДС, а регистрираната средна цена за страната е била 393 лв./т без ДДС.

През 2011 реколтна година тези нива са били съответно: 290 - 330 лв./т, а средната цена за страната е била 323 лв./т.

Черният маслодаен слънчоглед от новата реколта 2013 се търгува на нива от 450 - 500 лв./т. Средната цена за страната на тази култура е 488 лв./т без ДДС, което представлява спад с 1% спрямо миналата седмица. В областите Добрич и Варна сделки се сключват в ценовия диапазон от 490 до 520 лв./тон. На другия полюс са областите Враца и Видин - 480 лв./тон без ДДС. В сравнение с 2012 г. цената на слънчогледа се е сринала с 48 на сто.

През предходната реколтна година цените на черния маслодаен слънчоглед са били на нива от 920 - 950 лв./т без ДДС, като средната изкупна цена за страната е била 923 лв./т. без ДДС

През реколтна 2011 година тези нива са били 620 - 660 лв./т, а средната цена за страната е била 631 лв./т без ДДС.

Царевицата - зърно от новата реколта тази седмица се търгува на нива от 220 - 250 лв./т, а средната цена за страната е доста ниска - 236 лв./т без ДДС. Предвид факта, че по-голямата част от реколтата не е прибрана, пазарът не е активен и сделки се сключват само в някои региони на страната. В сравнение с 2012 г. спадът в цената през тази година е с 46 на сто.

Царевицата през същия период на миналата реколтна година е била търгувана в границите на 440 - 460 лв./т без ДДС, а средната цена е била 439 лв./т без ДДС.

МЕЖДУНАРОДНИ ЦЕНИ

Мелничарската пшеница 1 клас (11-12,5% протеин 220 Хагберг) на Френския пазар тази седмица се търгува на ниво от EUR 191 евро/т. През изминалата седмица царевицата FOB Бордо се търгуваше на цена от 174 евро/т. За разглеждания период фуражният ечемик запази непроменени предходните си нива от 180 евро/т FOB Руан.

След повишение от 7 дол./т хлебната пшеница ФОБ Будапеща достигна ниво от 202 дол./т спрямо края на предходната седмица. Фуражната пшеница запазва цена от 193 дол./т. Фуражният ечемик FOB Будапеща също запазва цената си без промяна спрямо миналата седмица или 210 дол./т. Царевицата FOB Будапеща отчита понижение от 18 дол./т и в края на тази седмица е с цена от 180 дол./т.

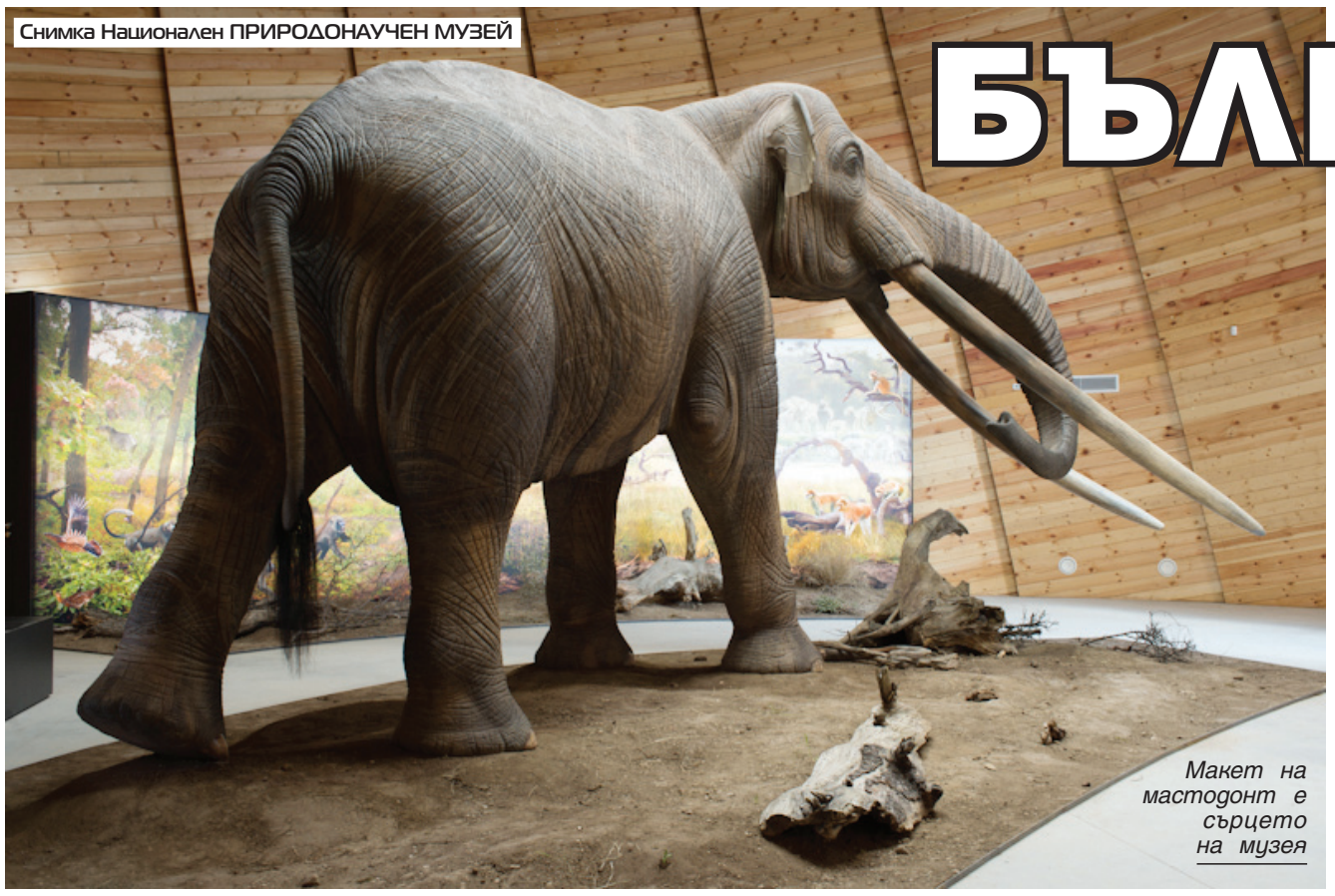
Цената на черния маслодаен слънчоглед ФОБ Будапеща тази седмица е почти непроменена спрямо последната на месец август, или 386 дол./т. Рапицата регистрира ръст с 14 дол./т в изкупната си цена, или 456 дол./т. Маслодайната рапица CPT Хамбург за разглеждания период е с цена от 354 евро/т, или понижение от 12 евро/т.

Материалите са от бюлетина „Агро ММ“, издаван от „Интелект Консулт Плюс - ЦМ“ ЕООД, Адрес: София, пк 962, e-mail: office@intellect-consult.com, тел: +35902 4414746, факс: 0884 12 35 90
WWW.INTELLECT-CONSULT.COM

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 19 СЕПТЕМВРИ 2013

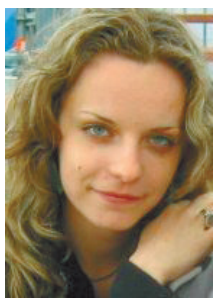

Снимка Национален ПРИРОДОНАУЧЕН МУЗЕЙ

Макет на мастодонт е сърцето на музея

БЪЛГАРСКАТА ДИНОЗАВРИЯ

Или как село Дорково задмина цяла Европа с най-голямото струпване на животински кости отпреди 5 милиона години

Павлета ДАВИДОВА

Рев на динозаври, живели преди около 5 милиона години. Зъб, колкото човешки юмрук. Гигантски бивни на отдавна изчезнало същество. Макет на мамут, който в пъти надвишава човешкия ръст. Всичко това може да се види от всеки, а за разходката в една отминала епоха не трябва да се отправяте на пътешествие в далечни страни. В китното родопско село Дорково днес отваря врати не българският "Джурасик парк", а по-скоро една Динозаврия, или иначе казано - Плиоцен парк. Който, без съмнение, предлага на посетителите невероятно пътешествие в отдавна изгубен свят на големи бозайници и бързи тревопасни видове. Подобен парк, който да събира на едно място диорама със скулптура, с разкопки, с витрини, няма никъде в Европа.

Дорково се намира на около 100 км от София и на 70 - от Пловдив. Спа столицата на Балканите, Велинград, е само на 14 км от него. Днес, в присъствието на президента Росен Плевнелиев, на гости от България и Франция, шефа на Националния природонаучен музей към БАН проф. д-р. Николай Спасов, който ще заведе и колеги от академията, кметът на Дорково Николай Ковачев ще открие музей, който пресъздава плиоценската епоха. На площ от около 300 кв. м ще бъдат изложени останки на динозаври, саблезъби тигри, трипръсти коне хипариони, примати и други животни, живели преди милиони години. Посетителите ще попадат в своята Динозаврия веднага щом прекрачат прага на интересната кръгла сграда, приютила в себе си музей.

Плиоцен парк предлага на посетителите невероятно пътешествие в отдавна изгубен свят

Покривът на съоръжението е стъклен, за да влиза достатъчно светлина. Сградата е изградена от метал, стъкло и дърво, проектирана е от арх. Явор Йорданов. В центъра на експозиционната зала 4-метров

ръст извисява мастодонт

от рода Anancus Arvernensis. Около него в естествен ръст оживяват и фигурите на други древни същества, чиито кости са открити само на няколко метра от музея. От Франция са докарани реставрирани и консервирани 4-метрови бивни на бозайник от плиоцена, открит край Дорково. Експозиционната зала представлява 10-метрова диорама - умален макет на местността около селото в късния плиоцен. Благодарение на нея и на монтираната озвучителна видеотехника посетителите ще могат да се впуснат в незабравимо пътешествие в един отдавна изгубен свят.

В залата освен звуците, издавани от животните, чиито останки са намерени край Дорково, ще бъдат прожектирани и научно-популярни филми. Експозицията е по концепция и под ръководството на проф. Николай Спасов. Скулптурите са направени от Симеон Стоилов, Ивайло Аврамов и Тодор Нанев. Диорамата и всички рисунки в музея са дело на художника-анималист Велизар Симеоновски. Научната концепция и ръководството на създаването на достоверния модел на мастодонта са осъществени от д-р Георги Марков и проф. Спасов. Реализацията е по проект със средства по програма "Регионално развитие".

Преди 4,5 милиона години районът край Дорково е бил със субтропичен климат, а Чепинската котловина е била дъно на езеро. На мястото на днешните чамови гори са се разхождали саблезъби тигри, примитивни мечки, лъвове и мастодонти. През дъждовния период днешната река Мътница е добивала размерите на езеро, но през сухия период водите й намалявали осезаемо. Учените смятат, че останките на същества, загинали при голямо засушаване, са били отнесени от приижащи води през дъждовния сезон и са затрупани в речен завой. Костите са се запазили, запечатани в 3 слоя глина - зелена, жълта и кяфява. При разкопки палеонтолозите откриват на терен от около 15 кв. метра над 600 кости от повече от 30 вида животни.

Никъде в Европа

няма подобно струпване на кости, категорични са експертите.

Първият, който обръща внимание на останките още през 30-те години, е местният учител Манол Чолев. През 1984 г. екип геолози попада на кости от древни животни и съобщава за намереното в Националния природонаучен музей. Година по-късно българо-френска научна експедиция започва разкопки на палеонтологическото находище. От българска страна ръководител е настоящият директор на природонаучния музей проф. Николай Спасов, а от френска - световноизвестният палеонтолог проф. Ерберт Тома.

Днес вкаменелостите, които експертите са открили, ще оживеят в новия Плиоцен парк. Хижата край крепостта "Цепина" вече функционира като информационен център. В него посетителите ще могат да получат информация както за живота преди 5 милиона години, така и за крепостта на сестриния син на цар Калоян - деспот Алексий Слав. "Цепина" е преминавала от български във византийски ръце, без да е превземана. Император Теодор II Ласкарис, който 3 пъти я атакува безуспешно, я получава с Регинския мирен договор през 1256 г. Нарича я "чутовна' и "непревземаема". "Цепина" е известна като средновековната столица на Родопите. След 9-месечна обсада тя е една от последните български твърдини, паднали под турско робство.

Крепостта "Цепина"

КМЕТЪТ НИКОЛАЙ КОВАЧЕВ:

Готвим нови атракции за туристите

□ *За проект от типа на български "Джурасик парк" се говори от години. На какво се дължи забавянето на реализацията му?*

- Идеята за музей на открито е още от 1986-1987 г. За съжаление не е реализирана и само е отлагана във времето. За наша радост музеят вече е факт.

□ *Планирате ли да развиете проекта с нововъведения към вече направеното?*

- Вече имаме конкретни идеи. Обмисляме да направим някои допълнения, например самото място на палеонтологичното находище да се разкрие, за да се виждат вкаменените кости в естествения им вид, в земята. В момента в музея има много сполучлива възстановка на разкопките, но може да се направи още.

□ *Фестивал за автентичен фолклор, крепостта "Цепина", музей с мастодонт, каква е следващата стъпка?*

- Фестивалът за автентичен фолклор се провежда в рамките на два дни, през които Дорково успява да привлече голям брой изпълнители и зрители. Като туристическа атракция крепост "Цепина" съществува отдавна. В същия проект, с който изградихме музея с палеонтологичното находище, включихме и нея, поточно хижата, която вече ще се превърне в туристическо-информационен център.

Следващата стъпка е да помислим и да подготвим нови атракции, които да привличат повече туристи. В Дорково има почва за развитие на селски и алтернативен туризъм, трябва да развием това, с което разполагаме. Има възможност да свържем крепост "Цепина" и палеонтологичното находище с пешеходна или велоалея, дано успеем да го реализираме на по-късен етап. За наша радост се работи по пътя от Дорково до стената на язовир "Батак", до местността "Дъното". Би трябвало до края на 2014 г. да е завършен. По този начин ще се осигури по-лесно придвижване на хората и достъп до Дорково по още един маршрут. С едно пътуване туристите ще могат да съчетаят язовир, посещение на музей с мастодонт и да завършат разходката в минерален басейн.

www.duma.bg

Египет отвори граничния пункт Рафах - основната връзка на Ивицата Газа с външния свят. Кайро затвори пункта преди 7 дни заради атаката срещу главното управление на военното разузнаване в град Рафах

Кризата увеличи самоубийствата

Какво се очертава в Европа, след като Северът настоява „Пестете!”, а Югът отговаря „Задушавате ни!”

Световната икономическа криза отпреди пет години е вероятната причина, довела до увеличаване броя на самоубийствата в света - през 2009 г. на “кризисни” ситуации се дължат почти 4900 от самоубийствата, пишат авторите на изследване, публикувано на интернет страницата на сп. British Medical Journal, предаде БГНЕС.

Дейвид Стъклър от Оксфордския университет от дълго време се занимава с влиянието на икономическата несигурност и нарастващата безработица върху смъртността. През 2009 г. ръководеният от него екип пусна изследване по този въпрос за европейските страни през последните 30 години. В него се прогнозира, че световната криза, която започна през 2008 г., ще доведе до увеличаване броя на самоубийствата сред хората на възраст под 65 години. Сега Стъклър и съавторите на статията сравняват данните за безработицата и броя на самоубийствата през 2009 г. в 54 страни.

През 2009 г. е имало около 4900 самоубийства, които авторите свързват с финансовата криза. Тя влияе предимно на мъжете, и най-вече в ЕС и Северна Америка, където реалните цифри за мъжете са по-високи от прогнозите, съответно с 4,2% и 6,4%. В Европа самоубийствата от такъв характер са преди всичко сред младите хора на възраст 15-24 години, а в САЩ - сред 45-64-годишни мъже. В други страни, включително в Русия, броят на самоубийствата обаче леко намалява.

Конкретно в САЩ днес 45.6 млн. души живеят под прага на бедността, сочат официално публикувани данни от Националната статистическа служба на САЩ (НСС), цитирани от Франс прес. Нивото на бедност остава постоянно - 15%, за втора поредна година. Официалният праг на бедност в САЩ за 4-членно семейство е годишен доход от 23 492 долара. В същото време данните, публикувани от НСС на САЩ сочат, че броят на лицата без медицинска осигуровка е паднал до 15.4% за 2013-а, в сравнение с 15.8% за 2012 година.

Конкретно за ЕС възниква въпросът как изглеждат нещата в Стария континент в навечерието на една гореща финансова есен. И докато едни смятат, че Европа се оправя, други твърдят, че се задава нова криза.

В края на лятото европейците сякаш си бяха поотдъхнали. Гърция взе да си пише домашното, а европейската икономика тръгна нагоре, макар и бавно. Дали обаче нещата наистина са оцветени в розово? Германският икономист Йорг Кремер с право припомня, че Испания, Португалия и Ирландия действително постигнаха добри резултати, проведоха реформи, възвърнаха си конкурентоспособността, но опасната тенденция още не е пречупена, особено пък в икономиката на най-тежкия “болник” - Италия.

Нима наистина сме изправени пред заплахата от втора еврокриза? Йорг Кремер се опасява тъкмо от това, защото смята, че дълбоките причини за кризата още не са отстранени. Той вижда причината в лошата конкурентоспособност, огромните бюджетни дефицити, негодния банков надзор - в много страни из Европа се натъкваме на едни и същи проблеми. При това континентът сякаш е разделен по оста север-юг. Северноевропейците настояват пред южняците да продължават с икономиите, а в отговор получават стряскащата заплаха, че по този начин икономиките в Южна Европа ще бъдат задушени. Според Кремер тези страни нямат друг избор - те трябва да продължат да пестят. Икономистът припомня, че подобен брутален курс на икономии беше приложен преди години и в Балтийските страни, които преживяха това много болезнено, но след година-две започнаха да събират плодовете и днес икономиките им отново растат.

Дамаск предаде доказателства на Русия за химическите оръжия

Сирия е предоставила “материални сведения” на Русия, които показват, че бунтовниците са използвали химически оръжия в Дамаск, обяви заместник външният министър на Русия Сергей Рябков, цитиран от БиБиСи. Рябков заяви още, че Русия е разочарована от доклада на ООН, подчертавайки, че той е селективен и игнорира някои моменти.

Късно във вторник вечерта петте постоянни членки на Съвета за сигурност на ООН - Франция, Великобритания, САЩ, Русия и Китай, дискутираха в Ню Йорк резолюция за химическите оръжия в Сирия. Такъв документ се разглежда като ключова стъпка от руско-американския план, според който Сирия ще разкрие химическия си арсенал в рамките на седмица и ще бъде унищожен до средата на 2014 г.

В същото време в интернет бяха разпространени снимки и видео, на което се вижда как пилотът на сирийския хеликоптер, който бе свален от Турция в понеделник, защото е нарушил въздушното й пространство, е обезглавен от сирийските бунтовници.

Засега официални източници не са потвърдили дали обезглавеното тяло в униформа на сирийски пилот наистина принадлежи на някой от управлявалите хеликоптера на сирийската армия, или това е само бунтовническа пропаганда. Според някои източници главата на пленения е била отрязана след неговата смърт, пише “Дейли мейл”.

И Хърватия стачкува

В най-новата държава член на ЕС Хърватия се проведе всеобща стачка на служителите в здравния сектор, съобщи руското електронно издание “Газета”, като цитира местни медии.

В протестните действия участваха над 40 000 лекари и медицински сестри, които настояват за сключването на колективен трудов договор, в който да бъде предвидено увеличение на заплащанията за извънреден труд, дежурства и допълнителна заетост. Според здравните работници актуалните тарифи, по които се изчислява техният труд, не са адекватни.

Вашето
ТАКСИ - С - ЕКСПРЕС АД
9 12 80
София, ул. “Житница” N 23
ТАКСИ
Ви чака!
тел.: 02 855 60 12
факс: 02 855 50 04
e-mail: taxi_expres@abv.bg

кратки

Разследват 164 полицаи в Турция

Генералната дирекция по сигурността започна разследване срещу 132-ма редови полицаи от специалните подвижни части и 32-ма техни началници, по повод постъпили оплаквания от семейства на загинали или ранени демонстранти по време на масовите протести в Турция, стартирали с палатковия лагер в парка “Гези” на площад “Таксим”. В рамките на разследването полицейски главни инспектори ще разгледат по-специално заснети и разпространени чрез социалните медии видеокадри на брутални полицейски действия.

Френските войски забавят изтеглянето си от Мали

Въпреки първоначално обявените от президента на Франция Франсоа Оланд намерения френското военно присъствие в Мали да бъде намалено от 3200 на 1000 души до края на годината, този график може да бъде забавен. Френските военнослужещи в Мали трябва да бъдат заменени от международен контингент с мандат на ООН. От необходимите 12 000 военнослужещи за поддържане на мира в Мали обаче до момента са събрани 5000 души.

Абът се закле като премиер на Австралия

Новият премиер на Австралия Тони Абът положи клетва и незабавно отмени данъка върху въглеродните емисии и нареди да бъдат спрени лодките с нелегални имигранти. Окончателният резултат от изборите, проведени на 7 септември, все още не е известен, но се очаква консерваторите на Тони Абът да разполагат с 90 места в 150-местната Камара на представителите, срещу 55 за - вече опозиционните - либерали.

Бомбена заплаха опразни „Макдоналдс” в Полша

Заради анонимен сигнал за бомбена заплаха бяха евакуирани посетители от всички - повече от 300 ресторанта от веригата “Макдоналдс” в Полша. “Може би това беше обикновена шега и прекалихме с предпазните мерки, но безопасността за нас е на първо място”, посочи говорителят на компанията в Полша Кшищтоф Клапа.

Снимки ПРЕСФОТО/БТА

Двуетажен автобус се вряза в пътнически влак в предградие на канадската столица Отава, предаде Франс прес. Най-малко петима от пътниците на автобуса са загинали при инцидента

www.duma.bg

Виртуалното самоубийство на фейсбук

Благодарение на Ед Сноудън и Уикилийкс над 11 млн. души са напуснали социалната мрежа

Милиони хора в САЩ и Великобритания са се отказали да ползват социалната мрежа фейсбук и са премахнали страниците си през последно време, особено след шпионските разобличения на Едуард Сноудън и Уикилийкс. Както съобщава британският таблоид "Дейли мейл", в САЩ близо 90 милиона души са закрили профилите си във фейсбук, а във Великобритания същото са направили близо 2 милиона души.

"Хората стават все по-внимателни в киберпространството заради такива широко коментирани в медиите истории, като неотдавнашните съобщения за следенето, извършвано от Агенцията за национална сигурност на САЩ", заявява редакторът на списание "Cyberpsychology, Behaviour and Social Networking" Бренда Уидерхолд.

В списанието също така се публикуват резултатите от изследване на Виенския университет, посветено на причините, поради които хората напускат фейсбук. След анализа на отговорите на близо 600 анкетирани изследователите стигат до извода, че най-разпространената причина - 48,3% - е тревога за запазването на неприкосновеността на личния живот в интернет. На второ място - 13,5% - е отказът на потребителите заради общата неудовлетвореност от обслужването.

Сред другите причини са нежеланието да водят несъдържателни разговори и страхът да станат зависими от социалната мрежа. Някои са се уморили от "социално натрапената" необходимост постоянно да добавят приятели. "Дейли мейл" цитира мнения на бивши потребители, които твърдят, че друга причина за отказа им е загуба на интерес, дори и разочарование.

По време на изследването също така било установено, че сред напусналите фейсбук преобладават по-възрастни хора и мъже.

Ще припомним, че това лято избухна огромен световен скандал, след като в медиите попадна информация, че американските тайни служби осъществяват секретната програма PRISM, чиято цел е събиране на данни за интернет потребителите от деветте най-големи американски комуникационни програми: Майкрософт, Яху, Гугъл, Фейсбук, Скайп, Ютюб, Палток, АОЛ, Епъл. При това компаниите правят това доброволно в рамките на сътрудничество с властите.

На интернет гигантите им се наложи много да се оправдават заради това. Неотдавна Гугъл, Яху, Фейсбук и Майкрософт колективно помолиха властите да публикуват информация за получаваните от тях искания от службите. При всички случаи обаче едва ли загубената репутация в очите на потребителите скоро ще бъде компенсирана, коментират наблюдателите.

За пръв път жена оглави „Тайм"

Едно от най-уважаваните издания в света - седмичното американско списание "Тайм", за пръв път бе оглавено от жена. Нанси Гибс, доскоро заместник главен редактор, вече е новият главен редактор.

На новата си позиция тя заменя Ричард Стенгъл, който във вторник беше номиниран от президента Барак Обама за поста заместник държавен секретар по въпросите на публичната дипломация и връзките с обществеността.

"Тайм" е основано през 1923 г. от двама студенти на Йейлския университет - Хенри Люс и Бритън Хадън, които си поставили за цел да създадат четивно списание, отразяващо важни събития. Сега то е собственост на медийния конгломерат "Тайм Уорнър".

Берлускони се кандидатира за ЕП в Естония?

Бившият италиански премиер Силвио Берлускони обмисля да се кандидатира за изборите за Европейски парламент в Естония, предаде EurActiv, позовавайки се на италианския вестник Il Messaggero.

Италиански закон забранява на италианците, осъдени на повече от две години затвор, да участват в политически избори. В европейската избирателна система обаче няма закон, който да забранява човек да бъде избран за евродепутат от друга страна. Това няма да е първият път, когато италиански политик ще се яви на избори в балтийска държава.

Крайнодесни убиха ляв рапър в Гърция

Рапърът Павлос Фисас, член на извънпарламентарната левица и известен с дейността си срещу неонацистите, бе убит с нож в нощта срещу сряда в пирейското предградие Керацини. Според очевидци в заведението е избухнал скандал с членове на националистическата неофашистка партия "Златна зора". Полицията е арестувала 45-годишен мъж по подозрения за връзка с инцидента. Очевидци твърдят, че той се е скарал с рапъра заради футболен мач, но скандалът минал на политическа тема.

Германците недоволни от предизборната кампания

Две трети от германците заявяват, че са разочаровани от предизборната кампания за парламентарния вот в неделя - такъв е резултатът от публикувано вчера допитване до общественото мнение.

Според сондажа на института "Форса" 67% от избирателите изразяват разочарование, 47% намират кампанията за "не особено интересна", а според 20% тя "изобщо не е интересна". Едва 3% от анкетираните смятат, че кампанията е "много интересна", а 25% - че е "интересна".

На 22 септември срещу Меркел ще се изправи кандидатът за канцлер на социалдемократите Пеер Щайнбрюк (вляво)

Германците са особено разединени по въпроса за темите, третирани по време на кампанията от различните партии. Според 46% те са загърбвали проблемите, които вълнуват гражданите.

Российская Газета
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С
ДУМА

Крадците не успяха да си поговорят

В Урал заловиха бандити, събрали се на среща „на върха"

Владимир БОГДАНОВ,
Татяна ВОРОБЬОВА

В Екатеринбург службите за сигурност заловиха участниците в поредната "среща на върха на крадци", които се били събрали, за да обсъдят ново разпределение на сферите на престъпно влияние в икономиката на региона.

Според информацията на пресслужбата на областното управление на вътрешните работи, за срещата пристигнали 48 авторитетни крадци, които се подчинявали на Тимур Мирзоев, по-известен като Тимур Свердловски. Той е племенник на убития преди няколко месеца "крал на руската мафия" Дядо Хасан.

Самата акция е проведена в кафенето "7 ключа". Оперативните работници при подкрепата на бойци от свердловския СОБР и ОМОН блокирали всички участници в "срещата на върха". Които на свой ред, добре познавайки методите на полицията и командосите, предпочели да се предадат без съпротива.

Сред задържаните се оказали пришълци от Уфа, Челябинск, Ноябърск и други руски градове. Повечето от гостите били от Азербайджан.

Всички задържани били закарани в местните отделения на полицията за проверка дали не са участвали в някои престъпления.

Много скоро белезници щракнали на ръцете на четирима от тях: те били разпознати като участници в нападението срещу директора на хотелски комплекс в

град Камишлов.

Престъпниците го пребили и заплашвайки с пистолет, поискали от него 3 милиона рубли, като едновременно с това го информирали, че отсега нататък те са неговата "защита". В пресслужбата на свердловската полиция също така съобщиха, че при обиска на автомобилите на участниците в срещата на крадците били намерени пушка "Сайга", травматично оръжие, няколко ножа и бейзболна бухалка.

Между другото, това е бил втори опит на крадците да си спретнат среща в областта през последните два месеца.

В полицията не уточняват бил ли е сред задържаните самият Тимур Свердловски, който бил пристигнал за срещата от Москва, където живее сега. Със сигурност е известно, че са били задържани онези главатари, които "отговарят" за град или район - 33-годишният Леван Акоев с прякор Льова, 35-годишният дагестанец Насими Казимагомедов, 35-годишният Юрий Шавилов, 36-годишният азербайджанец Илхам Османов, 51-годишният грузинец Паата Лангвилава с прякора Пата, 52-годишният Зураб Кевкидзе и грузинецът Шалва Акоев с прякора Шалва. Наш източник във вътрешното министерство съобщи, че преди бандитската среща Мирзоев бил посетил духовна обител, в която пообщувал със своя духовен наставник, осъден порано за убийство. След напътствието на църковния служител той смело тръгнал "да решава насъщните проблеми".

Нашият източник не изключва, че в Урал могат да започнат сериозни бандитски войни. Известно е, че в Свердловска област се опитва "да влезе" новоизлюпеният бандит Олег Герасимович с прякора Муму или Олег Слуцки. Според данни на оперативните работници, той отдавна си търси привърженици и помощници на територията на Среден Урал.

След няколко ареста обаче Муму бил принуден да напусне територията на Свердловска област. Наскоро той бил задържан край Москва заради открити в него наркотици. Съдът го осъдил на шест месеца затвор.

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 19 СЕПТЕМВРИ 2013

ИЛХАН КЮЧЮК:

Правителството трябва да спре усещането за социално отчаяние

ГЕРБ са в опозиция и ще трябва да се примирят с този факт, категоричен е лидерът на Младежкото ДПС

Интервю на Павлета ДАВИДОВА

Снимка ЛИЧЕН АРХИВ

ИЛХАН КЮЧЮК е председател на Младежкото ДПС от ноември 2012 г. Роден е на 16 септември 1985 г. в гр. Севлиево. Завършил е политология и право във Великотърновския университет "Св. св. Кирил и Методий". Участвал е в "Академия за публични политики" в Прага, Чехия, "Либерална Академия" - Гумерсбах, Германия, Програмата на департамента на САЩ по икономически, политически и социални въпроси на Европа и Програмата за външна политика към Россотрудничество, Русия. През 2012 г. завършва Българското училище за политика "Димитър Паница" и Световния форум по демокрация в Страсбург, Франция. Владее английски, руски и турски език. Член е на Младежкото ДПС от 2005 г. От 2010 г. работи като експерт "Политически партии" към ЦС на ДПС. В периода 2009-2012 г. е член на Централния оперативен съвет на Младежкото ДПС с ресор "Вътрешна политика, медийна политика и PR". През 2010 г. е избран за член на УС на Националния младежки форум (НМФ), а през 2011 г. става негов заместник-председател.

□ *Може ли да се каже, че Коалиция за България и ДПС са формирали нова коалиция, с която да управляват?*

- Бих искал да стане пределно ясно, че говорим за експертен кабинет. Вижте състава на правителството и получавате категорична оценка за професионалисти. Така поставен, въпросът обезсмисля неговия акцент за формиране на нова коалиция. Всъщност в наши дни ставаме свидетели на обоснована подкрепа от страна на двете партии за едно правителство, което трябва да спре усещането за социално отчаяние и безперспективност.

□ *Успяха ли управляващите да си извлекат поуки от прословутата тройна коалиция?*

- Това е по-скоро въпрос на свършена работа, отколкото на оценка от моя страна. А мисля, че такава беше свършена и фактите са налице. Що се отнася до поуки и други изводи за работата на така наречената тройна коалиция, бих поспорил. Оказва се, че управлението на кабинета "Борисов" има зад гърба си казуси с изключително обществено неодобрение. Времето на подслушването, следенето, изземването на бизнес и всичко онова, за което четем в пресата, не се е случвало в годините преди управлението на ГЕРБ. Вие лично ще бъдете ли щастлива да подслушват телефона ви само защото сте журналист от вестник ДУМА? Вероятно не.

□ *Какво сближава и кои са разделителните линии между двете партии?*

- Общите позиции са ясни. Икономическа и социална политика, работещи институции, цените на тока и антимонополното законодателство са малка част от намеренията за открито управление. Апропо, да се сещате за толкова прозрачна работа на парламентаристи до момента? Вижте, в такава ситуация като сегашната не е работил нито един парламент. След отказа на Борисов и партията му да работят месеци наред в легитимно избрано Народно събрание не остава нищо друго, освен национално отговорните партии да запретнат ръкави.

За разделителни линии е некоректно да се говори при такава напрегната атмосфера. Разбира се, трябва да е ясно, че всяка обоснована критика е повече полезна, отколкото вредна. Според мен председателите на партиите осъзнават тази отговорност.

□ *Каква е вашата оценка за работата на правителството до този момент?*

- Въпреки небивалия обществен натиск, под който работи, правителството на Пламен Орешарски успя да направи няколко много важни неща.

Несъмнено кабинетът успя да освободи бизнеса от страха, да върне доверието в институциите. Накара хората да повярват в държавата. Ставаме свидетели на действия, пряко насочени към привличане на инвестиции. Вземете например посещението на премиера в Китай неотдавна. Да не забравяме и краткия срок на действие - сто дни. Това всъщност са три месеца, а знаете, че за осъществяването на някои проекти е необходимо технологично време.

□ *Какво очаквате да постигне правителството и какви приоритети трябва да има?*

- Преди всичко да бъде правителство на всички български граждани. Да работи за подобряване на жизнения стандарт. Бих искал да видя по-категорични приоритети за справяне с младежката безработица. Постигане на по-добра среда за реализация на млади специалисти. Силно вярвам, че правителството ще използва интелекта на цялата нация.

> **Необходимо е да сме продуктивни дори в среда на улична демокрация**

□ *Как ще коментирате парламентарното поведение, което демонстрира най-голямата партия в НС - ГЕРБ?*

- Проблемът на ГЕРБ е, че не са свикнали да бъдат в опозиция. Ние няколко пъти казахме, че ГЕРБ не е партия, която е създадена на идейна основа, а на властова. Може би с това се обяснява и голямата им съпротива при разграждането на властовата им система. Отсъствието на конструктивна опозиция е нездравословно за работата на парламента. Доскоро дори нямаше представители на ГЕРБ в парламентарните комисии. А както знаете, там се дискутират законодателни инициативи и в действителност те са двигателната сила на Народното събрание. ГЕРБ са в опозиция и ще трябва да се примирят с този факт.

□ *Имат ли основание протестите срещу министър-председателя Пламен Орешарски, които започнаха още през първата седмица от управлението му?*

- Първо трябва да кажа, че уважавам протестния глас на всеки български гражданин. И в това трябва да се изразява отговорността на политиците. Не така стоят нещата в друг един компонент на протеста, зад който стои самоцелната деструкция както на парламентарната, така и на извънпарламентарната опозиция. Апропо, някои партии не са в парламента по волята на българските избиратели.

Нека да се вгледаме в ангажиментите на кабинета и ако открием министър-председателя на спортната площадка да играе футбол или тенис в работно време, ще съм първият, излязъл на протест.

□ *Лично вие бихте ли протестирали срещу нещо и какво би ви подтикнало да излезете на улицата?*

- Сигурно срещу потъпкването на основни конституционни права и отнемането на социални придобивки. Протестът, ей така, напук, не е по вкуса ми. Необходимо е да сме и продуктивни дори в среда на улична демокрация.

□ *Темата с военната намеса в Сирия е изключително актуална в момента. Каква е позицията ви за участието на България при решаването на проблема?*

- България и нейните политици не могат да бъдат безразлични към тази небивала хуманитарна криза. Още повече, че последиците от нея ще имат пряко отражение и върху нас. Трябва да бъдем активен субект в отношението към случващото се. Добре е, че великите сили вървят към общо съгласие за решаването на казуса.

□ *Кои са основните характеристики, които отличават Младежкото ДПС от останалите политически организации, в които членуват млади хора?*

- Това, че на всеки се дава възможност да реализира собствения си потенциал, независимо от своите етнически, религиозни и културни различия. Навлизането в редовете на организацията на все по-активни млади хора с истинското намерение за участие във формирането на младежка политика. В сравнение с другите младежки партийни централи, ние залагаме на широк спектър от квалификации, семинари и курсове - както у нас, така и в чужбина. Инвестицията в образовани млади хора е увереност в бъдещето на страната ни.

□ *Оглавявате Младежкото ДПС за първи мандат, на какво смятате да заложите в дейността си?*

- На първо място, да продължа добрите практики на колегите. Второ - на повишаването на активния диалог и усилената работа с всички структури на организацията. Само разговорите по региони дават ясна картина за реалностите. От кабинета в София не става. Моята задача е да бъда близо до хората. В последните няколко месеца съм пропътувал стотици километри и не съм се почувствал уморен. По-скоро съм зареден с енергията на младите хора. Повярвайте ми, тези млади хора са готови да преместват планини, за да имат работа и реализация. Нямам намерение да се отказвам от битката с дефицитите на всяка една правителствена политика в сферата на образованието, заетостта, социалното включване.

□ *Имат ли младите хора в България достатъчно шансове за реализация? Звучи клиширано, но все повече хора напускат страната с оправданието, че имат повече възможности в чужбина.*

- Позволете ми съвършено кратък отговор. Шансовете на младия човек са камбана за всяко едно управление. Ако тази камбана има ясен тон, ще съм спокоен въпреки трудностите. Всичко друго би било пагубно за реализация у нас.

□ *Какво би могло да накара младите хора да повярват, че България може да им предложи всичко, за което мечтаят, и как смятате да ги убедите в това?*

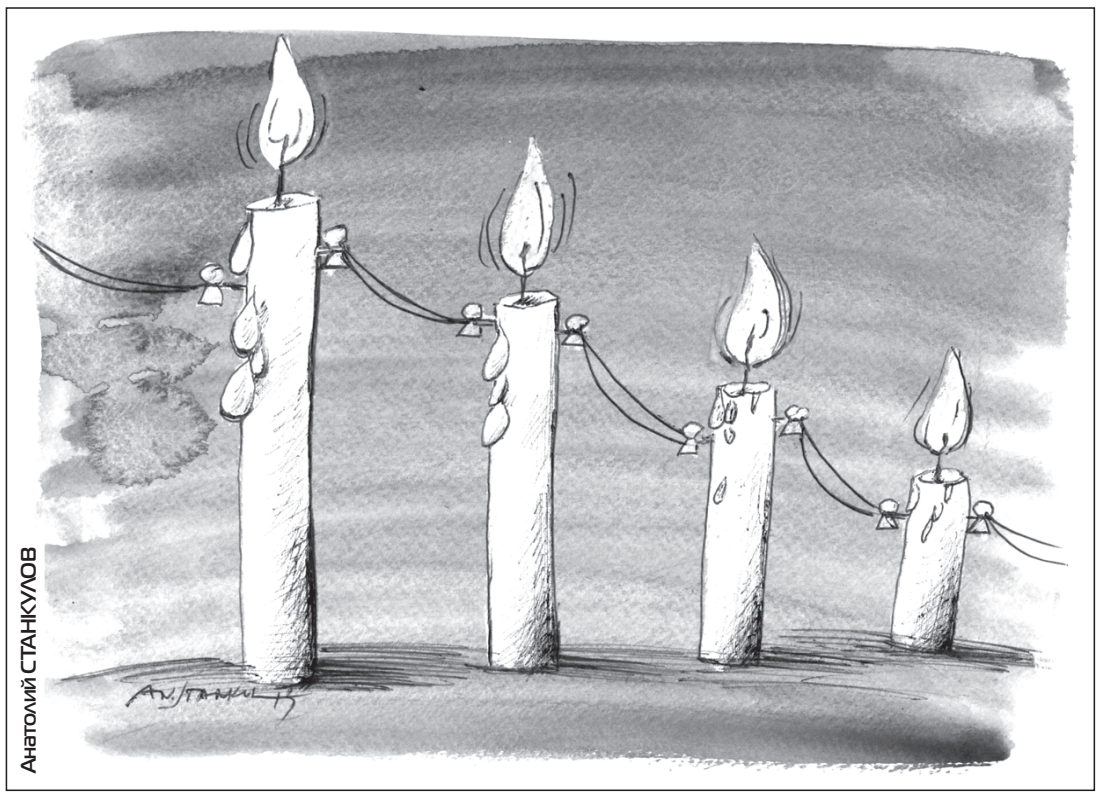
- Не искайте от мен предсказания и празнословие. Ясно е, че няма рецепта за благополучие, особено днес. Малко по-горе в интервюто стана въпрос за работа, ангажименти и отношение към проблемите в страната. Да, те няма да се изпарят като лятна роса. Но нали всички ние искаме да повярваме в собствената си сила и качества. Промяната е въпрос на личен избор. Моят личен избор е България.

www.duma.bg

ДУМА

СВЕТЛА ВАСИЛЕВА

Анатолий СТАНКУЛОВ

Рахат по ЧЕЗ-ски

Преди дни седем малки и средни фирми в промишлената зона на Враца внезапно остават без ток и спират работа. Причината е съдебен спор между ЧЕЗ и притежателите на подстанцията, която се намира на площадката на бивш чугунолеярен завод. Собствениците на 7-те компании преди 10 години купили от синдика терените с осигурено елзахранване. След приватизацията подстанцията на чугунолеярното предприятие станала частна и нейните собственици започнали да препродават тока на съседните фирми. Докато не решили, че повече нямат интерес да го правят. Аналогичен случай има и в промишлената зона на Кюстендил. С тази разлика, че там частната фирма, която владее подстанцията и околните й сгради, все още продава ток на наемателите си, за да не ги загуби като такива. Докога ли ще го прави обаче? Всеки, който поназнайва Закона за енергетиката, е наясно, че продажбата на електроенергия е лицензионна дейност. Извършването й без лиценз, какъвто едва ли притежават собствениците на конкретните подстанции, подлежи на санкция.

На санкция подлежи и ЧЕЗ, която по закон трябваше да изкупи енергийните съоръжения, собственост на трети лица (като подстанциите в актуалния пример) до декември 2011 г. След този срок, пак по закон, можеше да ги придобие безвъзмездно. Рахат работа. Което обяснява протакането, бавенето на процедурите по изкупуването и търсенето на всевъзможни поводи за отлагане във времето. С днешна дата обаче ситуацията е различна. Защото срокът за възмездно придобиване е удължен до края на 2015 г. И защото ЧЕЗ не може необосновано да отказва изкупуването. Още повече, че държавният регулатор е одобрил и признал за разход суми в бизнес плана на дружеството за тази цел. От ЧЕЗ обаче не бързат. И защо ли да го правят? Монополът си е монопол. Откъдето и да го погледнеш - рахат работа.

Греховете на европейския чиновник

НАТАЛИЯ ГЕРГОВА

Заради натиск от ЕС птицевъди изклаха маса кокошки, за да може останалите да са не само живи, но и щастливи. Свиневъди насила "разредиха" прасетата пак в името на някакво натрапено ни от ЕС щастие. Хиляди малки млечни ферми са заплашени от закриване, защото не отговарят на изискванията на ЕС. Шест пъти може да се увеличи акцизът върху природния газ, използван за отопление, защото така повелява ЕС.

Ами кривите краставици, ами по-кривите банани, дето не били за европейци. Какво ли не измисля безгрижната европейска чиновническа глава.

44 процедури за нарушения на европейското законодателство са заведени срещу България към юни т.г., посочва доклад, приет от Министерския съвет.

Оказва се, че данъчните облекчения за млади семейства с ипотечни кредити по някакъв начин също нарушавали европейското законодателство - облекченията били само за български млади семейства, но не и за такива от други държави-членки на ЕС.

А дали на безгрижната европейска чиновническа глава изобщо й идва наум, че най-бедната страна в ЕС - България, логично има и демографски проблем. И една от причините за него е, че младите хора у нас искат да имат повече деца, но не могат да си го позволят. И демографският проблем е толкова голям, че вече създава проблем и за икономиката. Защото броят на хората в трудоспособна възраст намалява, а се увеличава броят на пенсионерите и неработещите. Така тези, които работят, ще трябва да плащат все повече, за да издържат тези, които вече или все още не работят, което пък ще намалява разполагаемия доход за потребление. Освен това намаляването на броя на работещите има и друг негативен ефект - допълнително ограничава инвестициите, растежа, а оттам - и богатството. Дали го е грижа европейският чиновник за това? Надали. След като трябва да се съобразяваме с европейско законодателство, което ни обрича на вечна бедност.

Ислямисткият зверилник

АЛБЕРТ АВРАМОВ

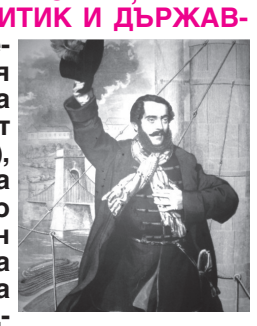
Сирия, една от малкото нормални светски държави от арабския свят, все по-често става пример за сбъркаността на днешните цивилизационни принципи. Горчивата ирония на кървавия конфликт е в това, че между сирийците, оказали се от двете страни на барикадите, има далеч повече допирни, отколкото разделителни точки. И верните на т.нар. режим, и техните противници на въпроса "Защо?" почти еднозначно отговарят, че се борят за единно толерантно общество, за справедливо държавно ръководство. Но...

Голямото "но" вече не крие зад себе си витаещия в мюсюлманския свят дух на джихадизма, упорито пускан като дух от бутилка от последователите на идеята за всемирен (едва ли не) ислямски емират. В гражданската война в Сирия откриваме грозни и страшни истини в представяната ни за справедлива доктрина на радикалния ислямизъм. Откриваме и зверството, като ярко доминиращ и заразен отпечатък върху динамично променящите се, за жалост, човешки ценности.

В средата на м. май някой си Халид ал-Хамад, известен под прозвището Абу-Сакар, полеви командир от ислямистката групировка "Бригадите на Фарук", с ожесточение разрязва тялото на убит сирийски войник, изважда сърцето му и започва да го яде, крещейки неистово: "Кълна се в Бога, ние ще изядем вашите сърца и дробове, войници на Асад." Преди ден-два турски изтребител свали хеликоптер на сирийската армия около град Латакия. Видеозапис показва поредния акт на садизъм - на земята е проснато окървавеното тяло на един от пилотите на бойната машина, на няколко крачки от него се търкаля отрязаната глава на пилота, подритвана от "предполагаем" бунтовник...

Зверство, засягащо и съвестта ни, но и ориентирите ни в живота. Само да не забравяме, че в сблъсъка на цивилизациите, на религиите, на взаимната ненавист, радикалният ислям е насочил взора си към отдавна откъснали се от средновековието останали народи на света, сред които и ние много отдавна сме се вписали, а сърца никога не сме яли...

1802 - РАЖДА СЕ ЛАЙОШ КОШУТ, УНГАРСКИ РЕВОЛЮЦИОНЕР, ПОЛИТИК И ДЪРЖАВНИК (УМИРА 1894 Г.).

По време на Унгарската революция 1848-1849 г. е министър на финансите на Унгария (от март до септември 1848 г.), глава на изпълнителната власт (от септември 1848 г. до август 1849 г.), временен държавен глава (регент) на Унгария. След разгрома на революцията емигрира заедно с около 6000 свои сподвижници в днешните български земи и се установява в Шумен.

1888 - В СПА (БЕЛГИЯ) СЕ ПРОВЕЖДА ПЪРВИЯТ КОНКУРС ЗА КРАСОТА В СВЕТА.

Мероприятието било повече от скромно. На финала участвали 21 претендентки за титлата "Кралица на красотата". Момичетата били избирани по снимки, изпратени на журито. Победителка станала 18-годишната креолка от Гваделупа Берта Сукаре, която получила като награда 5000 франка. 20 години по-късно на хиподрум във Фолкънстоун, Англия, се провежда първият международен конкурс за красота.

1903 - НАЧАЛО НА БЪЛГАРО-АМЕРИКАНСКИТЕ ДИПЛОМАТИЧЕСКИ ОТНОШЕНИЯ.

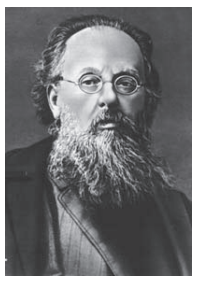
На тази дата първият американски посланик у нас Джон Б. Джаксън връчва акредитивните си писма на княз Фердинанд.

1918 - БИТКАТА ПРИ ДОЙРАН.

На тази дата по време на Първата световна война части на Българската армия спират настъплението на английската армия. Това е третата и последна битка от Дойранската епопея. Българските части показват голяма смелост, въпреки че съотношението на силите е 6 към 1 в полза на съглашенските сили.

1935 - УМИРА КОНСТАНТИН ЦИОЛКОВСКИ, РУСКИ УЧЕН (Р. 1857 Г.).

Като учител в Калкута построява аеродинамичен тунел, който му позволява да измерва различни аеродинамични показатели на изследваните обекти. Основният му труд "Изследване на космическото пространство с помощта на реактивния двигател" засяга проблемите по използването на ракетните двигатели в Космоса. Автор е на редица философски трудове, които му отреждат място сред най-видните представители на руската космическа наука. Аргументира съществуването на разумни сили във Вселената, които са достигнали много по-високо ниво на развитие от земната цивилизация и помагат на хората в тяхната еволюция.

1977 - УМИРА ПРОФ. НЕНКО БАЛКАНСКИ, ХУДОЖНИК (Р. 1907 Г.).

Завършва Художествената академия в София, специализира във Франция и Италия. Преподава в ХА-София. Праправнук на легендарната баба Тонка, правнук на Ботевия четник Никола Обретенов. През 1980 г. съпругата му Лиляна дарява на фонд "13 века България" 1610 произведения на художника, както и къщата им на ул. "Латинка" 12 в София за музей. Родната къща на художника в Казанлък е музей с експозиция, филиал на Художествената галерия в Казанлък.

1991 - ОТКРИТ Е ЛЕДЕНИЯТ ЧОВЕК ЙОЦИ.

Семейство туристи от Германия открива в Алпите, на границата между Италия и Австрия, замразена мумия на човек, живял около 5300 г. пр.Хр. Откриването му дава на науката поглед върху човека от времето на халколита (медната епоха). Тялото е високо 165 см. Анализи на зъбния емайл показват, че Йоци е прекарал детството си в малко селце на север от Болцано (Италия), където днес е изложено тялото му, в южнотиролския археологически музей.

ДУМА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С

МОНД дипломатик

LE MONDE diplomatique
българско издание

19 септември 2013, година 10, брой 9 (106) - втора част lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com www.bg.mondediplo.com 8 стр.

ДОСИЕ

Учебниците под подозрение

Спомене ли се думата „училище“, в съзнанието ни веднага изплуват учебниците. Тяхната роля в класната стая е толкова важна, че вече не можем да си представим образованието без тях. Първоначално използвани в нововъзникналите европейски национални държави като христоматии на легитимните знания, учебните помагала не просто организират познанията, а и ги подбират, за да угодят на властта (стр. 3). Те са огледало за принципите, които ръководят обществото, в което са създадени. Като например отношенията между мъжете и жените или пък ролята на фирмите в икономиката (стр. 4-5). Макар преподавателите да се радват все още на известна самостоятелност по отношение на повелите в учебниците, фактът, че свързаната с тях издателска дейност е съсредоточена в ръцете на шепа крупни издателски групи, повдига следния въпрос – налице ли са необходимите условия училището да възпитава граждани с критично мислене (вж. статията вдясно)?

Между образованието и политиката

Паоло Бианкини*

MURIEL PIC. – От серията „Хаос в библиотеката“, 2007

ВЪВ вида, в който го познаваме днес, учебникът се появява в началото на XIX век, когато европейските държави се заемат с разпространение на образованието чрез училищно дело. До този момент знанията са се черпили от книги, които не са били изрично предназначени за обучение, а гражданите са се образовали не на училищната, а на църковната скамейка. Катехизис, набожни трудове и различни безплатни сборници са предоставяли на млади и по-възрастни достъп до тайнството на четмото и писмото.

Учебникът е замислен изрично за ползване в клас, с пряка или непряка помощ от преподавател. Това предназначение кара автора да се съобразява с постъпателния характер на обучението, с отделните възрасти, както и с разликите в познавателните способности на учениците. Общограмотяващата книга пък, напротив, е насочена към разнообразна публика.

Вероятно затова не е случайно, че преди зараждането на училището повечето деца, бедни и богати, са се научавали да четат с катехизиса. Той притежавал две предимства – от една страна, ги е запознавал с азбуката чрез прости думи в набор от въпроси и отговори, а от друга, в крехките им съзнания е посаждал повели, които да ги направят предани християни и покорни поданици.

В Европа, с разширяването на задължително образование, учебното помагало постепенно се налага и разпространява сред все по-широки слоеве от населението. Това често допринася за разработването на по-подробни и акуратни учебни програми. *„За въвеждането на учебника в образователната практика са нужни определени условия, които във Франция се създават едва след края на Стария режим. Трябва да има паралелки, получаващи еднакво обучение (т. нар. симултанно обучение), учебният материал да е структуриран по дисциплини, всеки ученик да притежава учебник“* (1), отбелязва историкът Ален Шопен по повод на френското образование.

Била е необходима нова концепция за училището. Най-напред управниците, а след това и общественото мнение е трябвало да му поверят задачата да предава техните идеали и принципи на младите поколения. Така са му придали почти свещена стойност. По време на Френската революция образованието се превръща от право в задължение и става предмет на растящо внимание. Държавната власт много скоро схваща, че учебниците са основен носител на предаваните от училището ценности. Това обяснява факта, че правителствата винаги се грижат да ги държат под контрол като регламентират, а понякога и цензурират съдържанието им и нерядко ръководят пряко тяхната изработка.

Опростяването, което неминуемо присъства и в най-добрите учебници, представлява основен недостатък на жанра и същевременно главната му характерна черта. Както в миналото, така и днес, при подбора и представянето на учебното съдържание редовно се прибягва до нагаждане. В дисциплини като история, география и в обществените науки като цяло решенията естествено се взимат съобразно политическите интереси на момента. Така например, в прочутата си *История на Франция* йезуитът Жан-Никола Лорике променя няколко пъти мнението си за Наполеон в зависимост от политическата окраска на различните правителства. В изданията преди 1814 г. Бонапарт е представен като *„прочул се с подвизите си генерал“*, успял *„да освободи Франция от тираните, които я потопили в кръв, ужас и разруха, да потуши вътрешните разногласия и да отблъсне външните противници“*. След битката при Ватерло историята започва да звучи някак различно. Същият генерал вече е представен като един *„нов Атила“*, обсебен от *„бесовете на амбицията, докато дошъл часът на Провидението, в който победените народи отново се сдобили с храброст и се обединили, за да го разгромят. Той бил повален от удара на ръката Божия, след което не се чуло повече за него“*. Съществуват десетки такива примери (вж. откъса от книгата *Уроци по история* в статията на стр. 3).

В страните членки на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) около 29% от населението спира да учи след завършване на задължителното образование. В резултат на това за приблизително трима от всеки десет души познанието за света (национална и световна история, география, държавно устройство и т.н.) се заключава в наученото от учебниците. Откъслечно допълвано от телевизията, интернет, домашни разговори и т.н. В някои страни положението е още по-критично: през 2010 г. правителствена анкета разкри, че близо девет от всеки десет семейства в Египет не притежават други книги освен учебници.

Можем да смятаме, че задължителното образование и учебните помагала все пак добре изпълняват функцията си, след като предоставят на всекиго едно базово обучение. Въпреки това, този род подготовка поставя два сериозни проблема. От една страна, наученото бързо се забравя. Това поражда „рецидивната неграмотност“ (загуба на умението да се чете и пише, породена от липсата на извънкласна и следучилищна практика), която се е превърнала в новия бич на индустриализирания свят. От друга страна, тази подготовка запечатва в съзнанието половинчати знания, предразсъдъци, митове и дори изопачени факти, трудни за изкореняване.

Масовото задължително образование, въведено в отделните европейски страни по различно време, но като цяло през втората половина на XIX век, е главният фактор, който кара политически ръководители, но също така педагози и особено издатели, да насочат своето внимание към учебниците. В стремежа си да отвърнат на изискванията на учители и ученици, интелектуалци и дидактици експериментират с нови методики и нови способи. Правителствата старателно изготвят програми в съответствие с модела на гражданин, но по-често поданик, който възнамеряват да възпитат. Ето защо те редовно пресяват излизащите учебници, с цел да цензурират потенциално опасното или най-малкото несъобразеното с министерските указания съдържание. Както преди, така и в днешно време, недемократичните режими проявяват особено скрупульозно внимание към помагалата, като задължават всички да ползват едни и същи учебници и подлагат писането им на щателен контрол.

За издателите принципно неизчерпаемият пазар за учебна литература предлага големи възможности, въпреки високите, но пък лесни за изпълнение изисквания за постоянно актуализиране. Учебниците наистина са потребителски продукт, чийто живот не трае по-дълго от съдържанието на ученически несесер. След година – година и нещо ползване те често трябва

(На стр.2)

* Професор по история на образованието в Торинския университет.

(1) Alain Choppin, „Le manuel scolaire, une fausse évidence historique“ (Учебникът – лъжлива историческа даденост), *Histoire de l'éducation*, № 117, Париж, януари-март 2008.

Между образованието и политиката

(От стр. 1)

да се актуализират. И не се съхраняват грижливо като ценни книги, каквото е отношението към романите или очерците. Отиват за препродажба на „борсите за учебници“, ако не ги съберат благотворителните асоциации, за да ги пратят в развиващи се страни. Явно е прието да се мисли, че там няма проблем да се учи по остарели учебници. Освен това, темпото на преиздаване, дори когато последното не е наистина необходимо, както и фактът, че има упражнения, които се правят в самия учебник, не само разколебават пазара „втора ръка“, но и тласкат в обратната посока – към закупуване на нови издания.

Всъщност, учебните помагала вероятно търпят най-значителните си промени именно в изработката и продажбата. В миналото те са се задържали на пазара с десетки години, до изхабяване от употреба. На печатарите не са излизали скъпо и технически не са ги затруднявали повече от която и да било друга книга, тъй като не са включвали илюстрации, нито специални шрифтове, които да ги различават от роман или съкратено ръководство.

Всичко това обяснява защо учебниците доста дълго са се изплъзвали от ръцете на специализираните издателства. Като изключим няколко високо квалифицирани издатели, появили се в средата на XIX век, пазарът е бил напълно зает от стотици типографи, печатари, книжари, дребни издатели, които векове наред са си служили с учебниците, като с много други издания, за да балансират приходите си. Подобно на съвременните им колеги, интересът им към учебното дело не е бил продиктуван от някакъв образователен или културен проект. Те е трябвало да удовлетворяват изискванията на местни събеседници – да публикуват уроците на преподавател от близката гимназия или да препечатат за пореден път учебника, който от десетилетия се ползва в колеж, управляван от религиозен орден. Поне до края на Втората световна война гръбначният стълб на този пазар са различни дребни издатели.

Още през 40-те и 50-те години на XIX век обаче се появяват издателства, които предимно, ако не и изключително, се насочват към образованието и следват определен проект от културно, педагогическо или дори политическо естество. Така се ражда фигурата на издателя на учебна литература, с ясно очертан предприемачески профил и с подчертан интерес към по-амбициозни културни и издателски инициативи („Ларус“ и „Дюно“ във Франция, „Макмилън“ във Великобритания). Той създава привилегировани тесни връзки не само с най-престижни сътрудници, именити педагози или преподаватели, специализирали се в изготвянето на учебни помагала, но и с влиятелни лобита, като професионални асоциации или висши училища за подготовка на учители. Тогава за тези книгоиздатели публикуването на учебници става една от основните дейности, наред с издаването на периодични публикации и бюлетини за преподаватели и учащи се, производството на дъски, чинове, стенни табла, управлението на книжарници и организирането на културни прояви и квалификационни курсове.

Учебно-издателският пазар процъфтява и гарантира сигурни доходи на всеки, който участва в него. Едва в последните десетилетия на XX век, когато попада в плен на неудържима конкуренция, се наблюдава спад в растежа. Това налага сред издателствата да бъдат подбирани най-силните и най-специализираните.

В по-ново време станахме свидетели на раждането на гиганти, групирали няколко специализирани издателства за общообразователна и учебна литература: „Ашет Едюкасион“, „Албен Мишел“ и „Едитис“ във Франция, „Спрингер“ и Ферлагсгрупе „Георг фон Холцбринк“ в Германия, „Макмилън Пъблишинг Груп“ във Великобритания, „Де Агостини“, „Едумонд Льо Монье“ и „Рицоли“ в Италия, „Сантиляна-Приса“ и „Планета“ (собственик на „Едитис“ и др.) в Испания. Постепенно тези тръстове поглъщат историческите издателски къщи, които не са в състояние да им съперничат финансово, но са запазили престижа си на пазара. Затова „Ашет“ продължава да публикува произведения с марката на „Дюно“, „Арман Колен“ или „Ларус“, докато „Едитис“ си присвоява авторитетния етикет „Натан“.

Апетитът на бранша е ненаситен. Във Франция това се изразява в над тридесет и пет милиона отпечатани и продадени издания годишно за сума от порядъка на 300 милиона евро. Споменатите числа бледнеят, ако ги съпоставим с тези на Индия, Бразилия или Китай, където не само икономиката, но и образованието са в разцвет. Ето защо не е чудно, че споменатите издателски групи пъргаво се впускат да изкупуват издателства не само в Европа, но и в бързо развиващите се страни. Целта е да изнасят собствената си продукция и да се отзовават по-добре на исканията на местните управи. Същевременно подобна стратегия започва да се прилага там, където доскоро са разчитали само на вноса на учебници. В Бразилия, например, национални концерни, в които често участват и чуждестранни капитали (като Бразилския институт за педагогически издания, „Сараива“ и „Абрил“), започват да конкурират големите международни корпоративни групи.

Някои от въпросните издателски групи се контролират от финансови корпорации и оперират едновременно на няколко континента чрез различни марки и холдингови дружества, чиито разклонения е трудно да се проследят. Става дума за най-новата фаза от глобализацията на учебниците, която върви ръка за ръка с тази на училището изобщо. А тази глобализация води своето начало от колонизацията и евангелизацията, които налагат дидактическите модели на Запада на целия свят. Наистина, векове наред колониите внасят от „майката родина“ не само литературна класика, но и учебници, като продължават да разчитат на европейските издателства дори след като придобият независимостта си. Еднообразието на учебните помагала и концентрацията на учебно-образователното книгоиздаване в световен мащаб илюстрират последвалото ги културно обедняване.

И така, все още доста въпроси остават открити. Особено спешен за решаване е този с възпитателното предназначение на учебниците и на самите образователни системи. Той е свързан с близкото бъдеще на човечеството, а има опасност да бъде пренебрегнат. Вниманието днес е съсредоточено в техническата страна. Дали е достатъчно богат наборът от мултимедийни носители, доколко помагалото е съобразено с инструкциите на министерството, колко ще струва... А изглежда не ни вълнува какъв човек, каква гражданска личност трябва да изгради училището.

Оказва се в крайна сметка, че учебниците не са чак толкова полезни за постигане на това, което би следвало да е главната мисия на образованието и към което държавата трябва да проявява най-голям интерес – формирането на граждани. В действителност, дори няма парадокс. Всички участници в бранша – автори, издатели, преподаватели и управляващи (поне в демократичните страни) – влагат цялата си енергия в работа над предметното съдържание, програмите, дидактиката и маркетинга. Последствията са очевадни – за днешните деца учебникът по гражданско обучение не е по-ценен от молитвеника за батковците от миналото. Купува се, но много рядко се отваря (*вж. статията на Лоранс дьо Кок на стр.4-5*). Във време, в което доверието в училището е все по-колебливо, ритуалът на закупуване на учебниците, вместо да отбелязва началото на нова учебна година, сякаш прилича повече на плащане на данък на консумативното общество.

Паоло Бианкини
Le Monde diplomatique
Превод Христина Костова

Марксисти, ислямисти, алтерглобалисти

Картината на търговското предприятие, която представят школските учебници, често е по-близка до положението през XIX век, отколкото до съвременната реалност. Но мисля, че преподавателите се стремят да дадат на децата възможно най-доброто образование. Просто им липсва информация.

Мишел Пебро, по това време президент на банкова група „БНП Париба“, Le Figaro Economie, *Париж, 21 февруари 2005.*

- Полемиката около преподаването на икономика е все така остра. *(…)* Напрежението, поддържано от света на търговията, се покачваше от известно време. Докато не дойде гневният изблик на бившия френски министър-председател социалист Мишел Рокар, който си позволи да нарече преподаването на тази дисциплина „ходеща катастрофа“. То според него е „отговорно за блокирането на социалния диалог в страната“. *(…)* Учебникът трябва да е привлекателно за учениците педагогическо пособие. Трябва ли обаче в 11 клас да се започва с дълго досие за икономическите аспекти на… татуирането, както прави издателство „Атие“, или пък наркотрафикът да се дава като пример за организиран пазар?

Le Figaro, *5 януари 2008.*

Урокът *[в учебника]* на издателство „Борда“, озаглавен „Пробуждането на ислямизма и последиците от него“, обяснява на ученика, че то е *„резултат от корупцията и авторитаризма на политическите режими. Ислямизмът се развива също така в контекст на противопоставяне на Израел и на САЩ. Той отрича западното влияние и глобализацията.“* Има истина в първото изречение, но двете следващи чисто и просто подемат терористичната риторика, насочена към арабските маси и разяждания от угризения западен свят *(…)*. Тарик Рамадан и други словоохотливи ислямисти, канени по социални форуми и големи сбирки на алтерглобалисти, лансират същите узурпаторски идеи, за да омайват поддръжниците на Палестина или враждебно настроените към либералната глобализация в лицето на американския капитализъм. Не е ли притеснително, че в училище чрез учебника по история се прави опит да се утвърди връзката между ислямизма и течението за развитие на страните от третия свят.

Barbara Lefebvre, Eve Bonnivard, Elèves sous influence (Ученици под влияние), *Louis Audibert, Париж, 2005.*

Имаме честта да насочим вниманието ви към „теорията за сексуалността“, представена в някои учебници по науки за живота и земята за 11 клас. Според въпросната теория хората не се делят на мъже и жени, а се определят в зависимост от сексуалната си ориентация: хомосексуални, хетеросексуални, бисексуални, транссексуални. Така тези учебници налагат философска и социологическа теория, която не е научна и която твърди, че личността се изгражда от културния контекст, в който е поставен индивидът. *(…)*

Въпреки че „теорията за сексуалността“ не е вписана изрично в учебните програми по науки за живота и земята, тя ясно е застъпена в училищните учебници, което е колкото неправомерно, толкова и шокиращо. Издаден от „Ашет“ учебник, например, посвещава на нея цяла страница със заглавие „Полът: социална конструкция“! Затова задължение на държавата е да контролира по-строго съдържанието на учебниците, по които учат гимназистите.

Писмо от осемдесет депутати от Съюза за народно движение до министъра на образованието на Франция Люк Шател, 30 август 2011.

- В края на 2000 г. италианските вестници раздухаха скандална инициатива на регионалния съвет на областта Лацио. *(…)* Съветът беше одобрил с голямо мнозинство предложение на лидера на Националния съюз, политическа формация, наследник на някогашната неофашистка партия. *(…)* В предложението се изтъква, че учебниците по история представят *„миналото на нацията ни, като митологизират цели страници от него и пренебрегват други, а това дава усещането, че се прави опит за налагане на един вид „национална истина“, която често не отговаря на действителността. (…) Размирният характер на трудовете на някои историци е не само опасен в културно отношение, но и подхранва изкуствено конфликта между поколенията, който продължава от много години и пречи на реконструирането на националната идентичност на всички италиански граждани, както и на завръщането на истинския мир в страната.“ (…)* Берлускони приветства с ентусиазъм духа на предложението и заяви заплашително: „Децата ни не трябва *(…)* повече да учат от учебници по история с марксистки залитания.“

Léonardo Casalino, „La polémique sur les manuels scolaires en Italie“ (Полемиката за школските учебници в Италия), Matériaux pour l'histoire de notre temps, *№ 68, Нантер, 2002.*

Le Monde diplomatique
Превод Ивайло Буров

Упражнения

- В САЩ в учебник от щата Тексас четем:

Обяснете как отхвърлянето на израелската държава от страна на арабите е довело до настоящия конфликт.

Оценете усилията на международните организации за ограничаване на американското господство.

Newsweek, *Ню Йорк, 20 май 2010.*

- В Саудитска Арабия в учебник по религия за началното училище е написано:

Попълнете празните места с подходящата дума („ислям“, „пламъците на ада“): „Всяка религия, различна от… е лъжлива. Който умре неприел исляма ще гори в …“

Time, *Ню Йорк, 8 септември 2010.*

- В Афганистан в учебник по математика от 80-те години на XX век, изготвен с американски средства и издаден от Съюза на муджахидинските партии в Пешавар (Пакистан), може да се прочете:

Куршум от „Калашников“ лети със скорост 800 метра в секунда. Муджахидин се е прицелил в челото на руснак на разстояние 3200 метра. За колко секунди куршумът ще стигне до челото на руснака?

Група муджахидини напада петдесет руски войници. При нападението са убити двадесет руснаци. Колко руснаци са оцелели?

Craig Davis, „A“ is for Allah, „J“ is for Jihad“ („А“ като Аллах, „Д“ като Джихад)

World Policy Journal, *Ню Йорк, 22 март 2002.*

- Във Франция (история):

Под британски афиш, заклеймяващ протекционизма (1910 г.), четем: „Какви са предимствата от свободното движение на стоки?“

Histoire Première, *Magnard, Париж, 2011.*

Под документ, който изобразява различни лога на европейски телевизионни канали, стои въпросът: „Защо може да се каже, че плурализмът е гарантиран?“

Гражданско образование, 8 клас, *Hatier, Париж, 2002.*

Пазарът във Франция

„В много отношения за издателската индустрия пазарът на учебни пособия е опашката, която според поговорката движи кучето.“ (Филип Алтбаш)

- **Брой на учебниците**, продадени във Франция през 2011 г.: 40,5 милиона (9% от общите продажби на книги).

- **Оборот**: 336,5 милиона евро (12% от общия оборот в издателския сектор). Така учебното пособие заема трето място след секторите „младеж“ (14%) и „отдих, практически живот, туризъм, регионална политика“ (13%). Шест издателства си поделят основната част от пазара: „Борда“ и „Натан“ (издателска група „Едитис“), „Ашет“ и „Атие“ (издателска група „Лагардер“), „Маняр“ (издателска група „Албен Мишел“) и „Бьолен“. „Ашет Ентернасионал“ контролира освен това 85% от оборота на учебните издания във франкофонските страни от Субсахарска Африка.

- **Средна продължителност на изготвянето** на един учебник: 1 година.

- **Средна продължителност на използването му**: 5 години.

- **Средна цена на учебник**: 10 евро за началните училища, 18 евро за прогимназиалните курсове и 26 евро за гимназиалните.

- **Разпределение на приходите** от даден учебник: 30% за книжарниците, 25% за производство, 15% за дистрибуцията (делът е висок поради голямото тегло на тези книги), 10% за авторите, илюстраторите и носителите на сродни права, 10% за издателя и 10% за реклама.

**Източници: „Основни данни в книжния сектор за 2011-2012 г.“, Главна дирекция „Медии и културни индустрии“, Министерство на културата и комуникациите, март 2013;* Le Monde*, 16 септември 2011; Alain Choppin, „Le manuel scolaire, une fausse évidence historique“ (Учебникът, лъжлив исторически факт“),* Histoire de l’éducation*, № 117, Париж, януари-март 2008.*

Историята – различна във всяка страна

Прочитът на учебниците показва, че историята се променя в зависимост от географската ширина и политическата система.

Защо американският държавен департамент поддържа екип, за да следи учебниците на своите съюзници и неприятели? Отговорът на този въпрос може да се открие в книгата на Дейна Линдаман и Кайл Уорд *History Lessons. How Textbooks From Around the World Portray U.S. History* (Уроци по история. Как учебниците по света представят историята на САЩ), публикувана през 2004 г. от издателство The New Press. Извадки от нея превеждаме тук. Двамата историци компилират пасажи от учебниците по история, използвани в класните стаи по цял свят, и сравняват представянията на едно и също събитие в различните страни. Отличен начин да се разбере как се изграждат националните представи и възприятия за „другите“.

ЗА ИМИГРАЦИЯТА

Съединените щати, заселени в резултат от разрастването на международните миграции през XIX век, са привлекли милиони европейци. Макар всички тези хора да са търсели по-добър живот, причините, поради които са заминавали, са различни за всяка страна. Като се започне от Ирландия, където гладът буквално е хвърлял в морето стотици хиляди хора, и се стигне до Норвегия, страна със спорадична емиграция, големите миграционни вълни не са оставили едни и същи спомени.

Норвегия. *„Да живееш, означава да пътуваш“*, пише Ханс Кристиан Андерсен през 1855 г. Подобно схващане може да се открие, макар и с известни вариации, в произведенията на западноевропейските артисти и интелектуалци през целия XIX век. Подобно на Филиас Фог *[героят на Жул Верн в* „Пътешествие около света за 80 дни“*]*, те посрещат с ентусиазъм подобряването на транспортните мрежи, което им позволява да пътуват самостоятелно на дълги разстояния в разумни срокове и да откриват недостъпни дотогава места. Несъмнено подобна възможност разширява хоризонта им.

За голяма част от населението обаче пътуването не е житейски избор, а въпрос на оцеляване. Преди всичко нуждата (търсенето на приключения е второстепенно) кара толкова много хора да се преселят през периода 1850-1914 г.

Jørgen Eliassen (съставител), *Жалони на времето: светът преди 1850 г.*, H. Aschehoug & Co., Осло, 1997.

Ирландия. По време на „големия глад“ *[1845-1851]* изборът на мнозина ирландци се изчерпва с алтернативата да умрат или да емигрират. При това положение стотици хиляди хора бягат от страната в опит да оцелеят. Цели тълпи се стичат към британските пристанища като Ливърпул. Повечето пристигат болни, в окаяно състояние и се нуждаят от незабавни медицински грижи.

От Великобритания емигрантите се качват на кораби за Канада или за САЩ. Трафикът е толкова интензивен, че се пуска директна връзка между Ирландия и Северна Америка.

Условията на корабите са ужасни. Прекалено много хора се товарят на ненадеждни кораби. Храната и санитарните условия са кошмарни, а пиянствата и смъртта – нещо обичайно. Някои кораби са потъвали, поради което плавателните съдовете, осъществяващи връзката, били наричани „плаващи ковчези“.

Gerard Brockie, Raymond Walsh, *Поглед към миналото*, Gill & MacMillan, Dublin, Дъблин, 1994.

ЗА ВЕРСАЙСКИЯ ДОГОВОР

Няколко месеца след примирието в края на Първата световна война нациите победителки се събират във Версай, за да сключат мир и да поставят основите на международна система, способна да предотврати избухването на нов конфликт. Ала договорът, подписан на 28 юни 1919 г., не позволява тази цел да се осъществи. На какво се дължи това: на реваншисткия дух на някои от участниците във войната или на липса на твърдост към победените?

Германия. Противно на онова, което се случва на други мирни конференции, като Виенския конгрес през 1814-1815 г., победените държави в Първата световна война са изключени от Парижките преговори. (...) Фактически пленарната асамблея, която събира всичките тридесет и две държави, поканени на конференцията, няма особено значение. Решенията се взимат от Висш съвет на великите сили: САЩ, Великобритания, Франция, Италия и Япония. (...)

[Според клаузите на Версайския договор] Германия губи 13% от националната си територия, основно Елзас и Лотарингия *[присъединени към Франция]* и други територии, отстъпени на Полша. Загубата на много индустриални зони и на райони, богати на суровини, допринася за значително отслабване на икономиката ѝ: 15% от обработваемите земи, 17% от реколтите на картофи и жито, 75% от желязната руда, 68% от залежите на цинк, 26% от добива на каменни въглища. (...) Германия трябва да се откаже от тежкото въоръжение и от военновъздушните си сили, от подводниците, крайцерите и от 90% от търговския си флот. Армията ѝ е сведена до сто хиляди доброволци, а западният бряг на Рейн е демилитаризиран.

Версайският договор не дава възможност да се създаде устойчив ред, който да установи вътрешна и външна стабилност на страната. Изключването на Германия от преговорите и заплахата да се поднови войната, ако договорът не бъде подписан, водят до единодушното му отхвърляне от населението, което го възприема като „наложен мир“ или според езика на десницата като „наложен позор“.

Самото съдържание на договора предизвиква безкрайни дебати. Но не финансовите компенсации, нито загубата на територии раздразват населението – Германия вече е поела това задължение с примирието *[подписано на 11 ноември 1918 г.]*. Скандално е незачитането на правото на самоопределение на германците от Мемел, Горна Силезия, Судетската област и Германска Австрия, въпреки факта, че всички държави, родени от Парижкия договор, по принцип се създават в името на правото на народите на самоопределение. (...)

Дори комунистите, според които капитализмът и империализмът носят отговорност за войната, го определят като „хищнически мирен договор“ по повод на репарациите. Враждебността срещу „Версай“ се превръща в най-ефикасното средство за негативно сплотяване на Ваймарската република.

Wolfgang Jäger, *Учебник по история*, Cornelsen, Берлин, 2000.

Великобритания. Мирният договор с Германия е подписан на 28 юни 1919, шест месеца след примирието. Той е изготвен от великите сили и по-специално Великобритания, Франция, Италия и САЩ. Много други страни, като Япония, Китай и нациите от Британската общност, също са представени във Версай.

Германия не е поканена; така че не става дума за договор, постигнат с преговори – същото се отнася за договорите, сключени за Австрия, Унгария, България и Турция. Налагането на договора чрез шантажа, че в противен случай войната ще бъде подновена, вбесява много германци, сред които Адолф Хитлер. (...)

През четирите години на конфликта много френски градове и села са сринати. Нивите и горите са опустошени. Стотици хиляди жители остават без покрив, а милион и половина войници загиват (...) Французите са искали да си отмъстят. Искали са да накажат Германия и да я отслабят, така че германците никога повече да не могат да обявят война на Франция. (...)

За американците е важно да се установи траен и справедлив мир. Президентът *[Удроу]* Уилсън не иска европейските държави да разширят границите на империите си за сметка на Централните сили. Той обаче няма никакво намерение да остави германците без репарации.

[Британският премиер] Лойд Джордж също се стреми към споразумение за траен мир. Той иска мирен договор, който да наложи справедливи наказания на Централните сили, без обаче да ги довежда до бедност и анархия. Великобритания не иска Германия или която и да било страна от бившата Австро-унгарска империя да бъде въвлечена в нова болшевишка революция. (...)

(На стр.6)

На училище по фирмено дело

Има подозрения, че учебниците по икономика ту хулят, ту величаят частните фирми и собствениците им. Съпоставката на два учебника, издадени през интервал от четиридесет години, внася доста яснота по въпроса.

Силвен Ледер*

ОТ ЕДНА страна, имаме учебник по икономически и социални науки (ИСН), пуснат на пазара през 2011 г. Независимо кой го издава (в момента съществуват седем издателства [1]), той прави впечатление с лъскавите си цветове. Тук – снимка на хлебар, там – логото на известна марка... Богатството на илюстрации и рисунки изкусително запленява погледа. Текстовете, извадки от авторитетни трудове или препечатки от статии, са къси. Очевидно стремежът е бил да се получи едно практично, дидактично и най-вече забавно цяло.

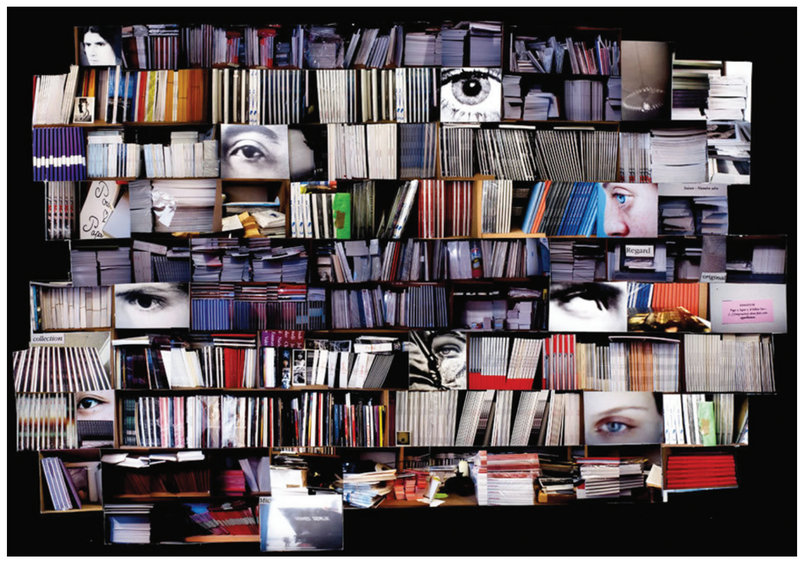
От друга страна, имаме втори учебник, около хиляда и триста страници, в шест тома – три за учебния материал, три за документалния. Няколко фотографии, много рядко някоя схема, тук-там графики, и най-вече (много) дълги цитати от влиятелни научни произведения. Става дума за учебника на издателство „Дюно“, типичен представител на ползваните през 70-те години пособия.

Първи извод: учебниците отразяват това, което Режис Дебре определи като преход от графосферата (сферата на писмеността) към видеосферата (на изображението). Но ако за миг се спрем на начина, по който двете разработки представят света на фирмените предприятия, се набива друга съществена разлика. Докато първият учебник набляга на „социалната отговорност“, на „диалога“ или на „многообразието“, вторият кани своите читатели да се поинтересуват от някои забравени понятия като: антагонизъм капитал–труд, конфликти в предприятието, собственици. По последния въпрос учебникът от 1970 г. си позволява дори ентусиазирано да подскаже, че може да се мине и без някои звена в йерархията. Кооперативите *„в работническото движение създават личности, чиито борчески и трудови качества достигат своята най-висша степен“*.

От 1966 г., когато се създава специалността ИСН, Министерството на националното образование на Франция променя официалната програма на всеки пет години. Това е и срокът, в който преподавателите трябва съответно да избират нов учебник.

Не е лесно да се направи подробно проучване в Националната библиотека на Франция, понеже този род учебни помагала не се смятат за важни трудове. По нейните лавици и по тези на Висшия институт за подготовка на учители откриваме само три учебника, издадени през 70-те години. Броят на учебниците от 2013 г. е два пъти по-голям, но те не са много по-разнообразни. Колко време е минало? По-малко от петдесет години, но по отношение на описанието на икономическите и социалните явления това е цяла вечност.

Всички учебници по икономика, както тези от миналото, така и новите, разясняват как функционира едно предприятие – счетоводство, микроикономически механизми, възможни разновидности и съчетания на производството. Първите се спират също на начина, по който това предприятие се вписва в обществото. При това, в исторически план.

По думите на икономиста Франсоа Перу (1903-1987), който посочи Ремон Бар за свой теоретически наследник, *„предприятието е микрокосмосът на капитализма, главната институция на капитализма“*(2). От около тридесет години насам започнаха да се полагат небивали усилия за неговата реабилитация и утвърждаване. Учебниците отразяват това явление. Вече няколко години организациите на собствениците, като ръководената от Софи дьо Мантон „Етик“, призовават работници и служители *„да обичат фирмата си“*. Работата в тази насока се простира и до средните училища, като на гимназистите се внушава да възприемат фирмените дружества като естествена даденост.

„Производителността – основно понятие“, „Да се ограничат разходите, за да се увеличат печалбите“

Но невинаги е било така. Учебниците от 60-те години разискват мястото на фирменото предприятие в историята на икономиката като цяло. Подходът цели да подчертае, че то съществува в резултат на социални процеси, и най-вече, че не се дължи на някаква икономическа необходимост. Съвременните учебници изхождат от обратната презумпция – съществуването на капиталистическата фирма много рядко се поставя под въпрос. Те предпочитат да се занимават с „трудностите“, с които тя трябва да се справя, а не с конфликтите, довели до появата ѝ.

В някогашните учебници се говори за присъщия на всяко предприятие *„собственик“*, докато петдесет години по-късно терминът е изчезнал. Предпочита се думата „предприемач“ или „производител“ (в съответствие с неокласическия икономически модел). Накратко казано, възприема се език, който обезличава функцията, като я отнася до чисто технически измерения. Така например, четем доста заглавия от типа: *„Да се ограничат разходите, за да се увеличат печалбите“*, *„Приходи и производствени разходи“*, *„Производителността – основно понятие“*,*„Съчетаване на различни по капиталоемкост производства“* или *„Как произвежда фирмата?“* – сякаш тя вече не е съставена от човешки индивиди.

Въпросът за собствеността върху средствата за производство отстъпва място на „бизнес етиката“

За разлика от преди, днешните помагала забравят да приканят учениците да разсъждават по това как да се намали вертикалността в стопанското управление. По-рано единадесетокласниците са научавали от учебника на „Дюно“, че *„участието в стопанското управление е много сериозен проблем, който (...) предполага работниците да имат представителство в управителните съвети на предприятията и ръководните функции да се разпределят. (...) Това участие ще доведе до дълбоки промени не само в рамките на предприятията, но и в лоното на капитализма в съвременния му вид“*. Авторът дори твърди, че *„би трябвало работниците да държат в ръце голям дял от капитала на фирмата“*...

Пособията от началото на XXI век не проявяват подобна загриженост. Историческото развитие на фирменото предприятие е засенчено от разкази за „велики постижения“ („Епъл“, „Фейсбук“, „Рено“ и др.) или от портрети на именити фигури от бизнес предприемачеството като основателя на „Фейсбук“ Марк Зукърбърг.

Да, ученикът ще знае как функционира една фирма, какви критерии за разходи служат за определяне на производствените количества; но той ще си я представя само като черна кутия с „входове“ (труд и капитал) и „изход“ (производство). Ще бъде дори способен да изчисли себестойността на реален продукт, да тълкува финансовия отчет на „Рено“ или да ... учреди „своята“ собствена фирмичка.

„Целта на фирменото предприятие е възможно най-високата парична печалба. (…) [То] *не се стреми да задоволява нуждите на широк кръг потребители.* (…) *Не би било преувеличено това да се окачествяви като неморално.“* Подобни формулировки навремето не будеха възражения, но днес едва ли биха допаднали на Пиер Гатаз, новия председател на Движението на френските предприятия (MEDEF). Днес въпросите, свързани с търсенето на печалба, образуването на работната заплата или собствеността върху средствата за производство, отстъпват пред размишления за „бизнес етиката“ или „социалната отговорност на фирмите“. Като последната се свежда до мястото, отреждано на хората с увреждания, или до стремежа към „разнообразие“...

Очевидно намерението на новите учебници по ИСН е да откъснат фирмата от историята, за да могат по-лесно да славословят за нейните историйки. Според либералния седмичник *Икономист* и това не е достатъчно. На 6 юли т.г. британското списание се присмя на предлаганите на французите учебници, в които *„все още преобладава разучаването на социалните конфликти“* (3).

(1) „Белен“, „Борда“, „Бреал“, „Ашет“, „Амие“, „Маняр“ и „Наан“.

(2) François Perroux, *Le Capitalisme* (Капитализмът), Presses universitaires de France, Париж, 1951.

(3) „Class struggle“ (Класова борба), *The Economist*, Лондон, 6 юли 2013.

Le Monde diplomatique
Превод Христина Костова

Манипулатор или манипулиран?

Учебникът или учителят е господар в класната стая? Практиката показва, че преподавателите се дистанцират от педагогическите пособия.

Лоранс дьо Кок*

ВЪПРЕКИ ЧЕ съвременните учебници вече нямат много общо с тези от времето на черните дъски и виолетовото мастило, те продължават да будят някои съмнения. Тези съмнения идват от уместния въпрос какъв тип преподаване се предлага на децата.

Би било преувеличено да се твърди, че не съществува никаква връзка между съдържанието на даден учебник по история и това, което се предава в клас. Но като всеки източник и учебникът заслужава да бъде разгледан в три аспекта – от гледна точка на авторите и изработването му, от гледна точка на използването му от учители и ученици и от гледна точка на съдържанието му като разказана история, предлагани педагогически дейности, мобилизирани ресурси. Впрочем, съществуват много изследвания по тези проблеми в областта на историята и социологията на образованието (1). И всяко от тях набляга, сега и преди, на голямото разминаване между препоръчвания исторически разказ и реално преподавания.

До средата на 70-те години на миналия век, когато обучението по история се отваря към активните педагогики, учебникът беше смятан за дълъг линеен разказ, илюстриран от няколко документа. По този начин той бе адаптиран към часовете, които в по-голямата си част бяха от лекционен тип и организирани около разказа на учителя. Обучението по история представляваше един вид предаване на информация отгоре надолу и изискваше аудиторията да възприеме даденото послание. Учебният материал най-напред „се разказваше“, а след това „се рецитираше“.

Тази начална форма на обучение предполага може би известно припокриване на информацията в учебника с тази, давана от преподавателя. Но действителността е съвсем друга. Така например, вече е несериозно да се твърди, че в колониите децата са срички как *„преди 2000 години нашата страна се наричала Галия, а обитателите ѝ – гали“*; напротив, изследванията показват системните адаптации на преподавателите в колониите, призовани официално да изтъкват местното културно наследство (2).

Не един и същ учебник за всички ученици

Други изследвания на практиките в основното и средното образование във Франция по време на Третата република също свидетелстват за разнообразни местни ситуации. Те правят по-относителна сплотяващата сила на националната история в една намираща се в процес на изграждане република, както и влиянието на небезизвестния „малък Лавис“ (3) и на „Мале и Исаак“ (4), емблематични ръководства за преподаване на история в училищата (5). Дълго време например не всички ученици в един клас са имали един и същи учебник по история. В този случай отношението им към него е различно – за едни е учебно пособие за подготовка, а за други – индивидуално четиво. Той е един от инструментите за предаване на знания, без да бъде основата на обучението. Целта на тези исторически изследвания е частично да отхвърлят все още живите представи за училище по модела на Жул Фери, чийто пропаганден апарат се използва за създаването на послушни млади патриоти, закърмени с култа към родината.

Преподаването на история в училище вече е подвластно на нови логики, свързани както със съдържанието, така и с методите му. От него се иска по-категорично да възпитава критически дух чрез упражнения за анализ на документи по примера на историците. Паралелно с това силно концентрираният училищен пазар се превръща в най-процъфтяващ за издателите. Малките издателски къщи изчезват и конкуренцията постепенно превръща инструмента в продукт. Иконографският документ изменя текста като илюстрация и като основа за различни педагогически дейности. Списъкът с авторите става все по-богат, като в него влизат все повече преподаватели от средните училища, което е знак за дидактическото профилиране на учебника. Последният се превръща в обект на разнопосочни изисквания от страна на програмите, на пазара, на преподавателите и на учениците.

Конкуренцията на „Пауър Пойнт“

Неотдавнашното навлизане на цифровите технологии в училище и изискването да се използват информационните и комуникационните технологии в обучението продължават да влияят върху използването на учебника, заклеймяван понякога като поостаряло пособие. Учебните материали по история се подчиняват на изискването за атрактивност, разказът на събитията често отстъпва място на многобройните страници с упражнения. Затова вече е почти невъзможно в тях да се открие преобладаваща идеологическа линия, до такава степен е разпокъсано съдържанието им.

Учебникът вече далеч не е обикновена книга за четене. Въпреки всеобщото увлечение по „Пауър Пойнт“, той продължава да стои на чиновете, но се използва инцидентно, за да се илюстрира даден момент от урока или за упражнения за самостоятелна работа на учениците.

В обучението по история и география съществува традицията на дистанциране от дидактическите задания, предлагани в учебника. Повечето учители предпочитат сами да създават такива, като използват, разбира се, ресурсите на учебника, но адаптират въпросите. Малцина са тези, които използват цяла страница, без да променят нищо в нея. Много преподаватели твърдят, че правят компилация от няколко учебника, за да преподадат урока.

Учебникът си остава една от малкото книги по история, които пътуват от училището до дома и обратно, вероятно защото подхранва илюзията, че е „черната кутия“ на класа. По-често манипулиран, отколкото манипулатор, той представлява само една брънка от дългата верига, по която се фабрикува историята в училище.

(1) Michel Berré, Florence Brasseur, Christine Gobeaux, René Plisnier (съставители), *Les Manuels scolaires dans l'histoire de l'éducation: un enjeu patrimonial et scientifique*, (Учебниците учебници в историята на обучението: културен и научен залог), Centre international de phonétique appliquée, Mons, 2013; Eric Bruillard (съставители), *Manuels scolaires, regards croisés* (Учебници учебници, различни перспективи), SCEREN-CRDP de Basse-Normandie, coll. „Documents, actes et rapports pour l'éducation“, Caen, 2005.

(2) Gilles Boyer, Pascal Clerc, Michelle Zancarini-Fournel (съставители), *L'Ecole aux colonies, les colonies à l'école* (Училището в колониите, колониите на училище), ENS éditions, Lyon, 2013.

(3) Ernest Lavisse, *Histoire de France : Cours élémentaire* (История на Франция: начален курс), Paris, Armand Colin, 1913. Преиздаван 50 пъти до 1950 г. (бел. прев.).

(4) Известна многотомна колекция от френски учебници по история от първата половина на XX век, чиито автори са Албер Мале и Жул Исаак (бел. прев.).

(5) Jean-François Chanet, *L'Ecole républicaine et les petites patries* (Републиканското училище и малките отечества), Aubier, Париж, 1996.

Le Monde diplomatique
Превод Ивайло Буров

* Преподавател по икономически и социални науки.

* Гимназиална учителка по история и география. Съавторка заедно с Еманюел Пикар на *La Fabrique scolaire de l'histoire* (Училището като фабрика на историята), Agone, Марсилия, 2009.

Историята – различна във всяка страна

(От стр. 3)

В крайна сметка *[Версайският]* мирен договор е своеобразен компромис, не толкова суров, колкото са настоявали французите, и не толкова справедлив, колкото са искали американците и британците.

Philip Sauvain, *Съвременният свят, 1914-1980*, Nelson Thornes, Челтънхам, 1989.

Франция. Времето след двата световни конфликта е благоприятно за установяването на нов световен ред. Кръвопролитието на Голямата война (десет милиона загинали) и на Втората световна война (повече от петдесет милиона) популяризират пацифистката кауза и пораждат у народите желанието да поставят войната извън закона.

Мирните договори от 1919-1920 г. са изготвени на основата на схващанията на американския президент Уилсън. С тях се създава Обществото на народите (ОН). Версайският договор, подписан на 28 юни 1919 г., отслабва Германия във военно отношение, хвърля върху нея отговорността за войната и ѝ налага репарации за щетите, които е нанесла. Според германците това е диктат. (...)

Още от създаването си през 1918 г. Обществото на народите е слабо. Отказът на САЩ да се присъединят, враждебността на Германия към него като част от Версайския договор и неприлагането на принципа „една нация = една държава“ посяват кълновете на множество трудности. Германското малцинство в Чехословакия е една от точките на напрежение. Макар през 1926 г. Германия да влиза в ОН, подкрепяна от Франция, и въпреки че подписаният през август 1928 г. пакт „Бриан-Келог“ обявява воденето на война за незаконно, надеждата за мир се срива с идването на Хитлер на власт през 1933 г.

Hugo Billard (съставител), *Questions pour comprendre le XXe siècle – Histoire I* (Въпроси за изясняване на XX век – История I), Magnard, Париж, 2011.

Русия. Представителите на 27-те нации, обявили война на Германия, пристигат във френската столица за преговорите. Сред страните, които не са поканени, са Германия и нейните съюзници, както и Съветска Русия. „Руският въпрос“ безпокои ръководителите на конференцията поради желанието им да продължат военната намеса в Русия и да разпокъсат територията ѝ. (...)

Светът на XX век, Просвещение, Москва, 1999.

ЗА АТОМНИТЕ БОМБИ

Ядрените бомби, хвърлени от Съединените щати над Хирошима и Нагасаки в Япония на 6 и на 9 август 1945 г., са най-разрушителните оръжия, използвани някога. Било ли е необходимо да се прибягва към такъв арсенал, за да се сложи край на Втората световна война? Историческите книги на различните страни дават различни отговори.

Япония. Трябвало ли е наистина да се използва атомната бомба, за да се принуди Япония да капитулира? Президентът *[Хари]* Труман заяви, че този избор е спасил живота на милиони американски и съюзнически войници. Английски учен обаче твърди, че с тази бомба хладнокръвно са пожертвани гражданите на два града, които са само пионки в американската стратегия по отношение на Съветския съюз. Според друга теория решението е било взето, за да се оправдае пред американския данъкоплатец сумата от 2 милиарда долара, похарчена за разработването на ядрените глави.

Япония в съвременната история, прогимназиален учебник, International Society for Educational Information, Токио, 1994.

Италия. Япония оказва отчаяна съпротива срещу напредването на американските войски към тихоокеанските острови и непрекъснатите им въздушни атаки. Готовността на японските пилоти да се превърнат в камикадзета (...) и фактът, че японските войници са предпочитали да загинат, отколкото да се предадат (...) доказват, че една истинска победа е щяла да струва повече жертви *[отколкото пускането на бомбите]*.

Rosario Villari, *Съвременна история*, Laterza, Бари, 1990.

ЗА КОРЕЙСКАТА ВОЙНА

Кой започва Корейската война през 1950 г.? Не е изненадващо, че двете воюващи страни отговарят по коренно различен начин. В Япония отдават повече внимание на икономическата полза от войната.

Северна Корея. Подразнени от факта, че мощта на *[народната]* република нараства бързо и изненадващо, американските нашественици ускориха подготовката за агресивна война, с цел да я унищожат в зародиш (...)

Американските нашественици, които се подготвяха за войната отдавна с помощта на своите марионетки, в крайна сметка предприеха офанзива на 25 юни на 39-а година от календара Чучхе (1). На този ден сутринта неприятелите атакуваха изненадващо северната половина на републиката.

След като преминаха 38-я паралел, враговете напреднаха все по-навътре в северната половина на републиката. Очерта се сериозна заплаха за нашата страна и нашия народ. Негово превъзходителство Великият вожд на републиката трябваше да вземе съдбоносно решение: нашественическите сили на неприятелите да бъдат унищожени, а нашата страна и нашият народ – спасени.

История на революцията на нашия Велик вожд Ким Ир Сен, гимназиален учебник, Textbook Publishing Co., Пхенян, 1999.

Южна Корея. След като образуваха свое правителство, севернокорейските комунисти побързаха да започнат война срещу Юга. Благодарение на тайния мирен договор, подписан със Съветския съюз, те увеличиха военната си мощ. Малко преди началото на войната, на 25 юни, севернокорейската армия наброява двеста хиляди войници и е въоръжена с модерни самолети и танкове, доставени от Съветите. По същото време в Юга положението е хаотично заради бунтове и стачки. Внезапното нарастване на населението и гладът подлагат икономиката на тежко изпитание.

Освен това политическата ситуация е много нестабилна заради големия брой партии и социални институции. Въоръжените сили също са в лошо състояние. Южнокорейската армия е под сто хиляди души, а оръжията и оборудването ѝ са остарели.

Едновременно с подготовката за война севернокорейските комунисти се обърнаха към Юга под претекст, че водят мирна политика. На 25 юни 1950 г. те предприеха офанзива по цялото протежение на 38-ия паралел.

История на Корея, прогимназиален учебник, Сеул, 2000.

Япония. Докато севернокорейците напредваха бързо на юг, Съветът за сигурност на ООН реши, в отсъствието на делегата на Съветския съюз, да окаже военна помощ на Южна Корея. Силите на ООН, съставени главно от американски войници, напреднаха на север чак до китайско-корейската граница. Тогава Китай изпрати мощна армия от доброволци в Северна Корея. (...) През 1953 г. бе подписано примирие.

По време на Корейската война американците използваха военните бази на главните японски острови и на Окинава и от Япония бе закупено голямо количество военно оборудване. Това даде тласък на растежа на японската икономика.

Япония в съвременната история, прогимназиален учебник, International Society for Educational Information, 1994.

ЗА САДАТ В ИЗРАЕЛ

Четири години след войната от 1973 г., противопоставила Израел на Египет и Сирия, Ануар Садат става първият арабски президент, направил официално посещение в Израел. Според някои това е проява на смелост, други възприемат жеста като предателство.

Израел. Решаващото събитие става на 9 ноември 1977 г. *„За да постигна мир и да спася живота дори само на един-единствен египетски войник, съм готов да отида до края на света и дори в Кнесета в Йерусалим“*, заявява Садат пред египетското Национално събрание. *[Израелският министър-председател Менахем]* Бегин поема подадената ръка и официално кани египетския президент. На 16 ноември Садат потвърждава намерението си да отиде в Йерусалим, този път в интервю по американската телевизия. Три дни по-късно той каца на летище „Бен Горион“.

Вълна от ентусиазъм залива Израел. Смаяните телевизионни зрители наблюдават сцена, която сякаш е плод на политическа фантастика – ръководителят на една от най-големите арабски страни е посрещнат като официален гост от ръководителите на низвергнатата „ционистка общност“. (...) Този невероятен жест на египетския ръководител противоречи на една от най-солидно заложените в израелската политика аксиоми: „Няма с кого да разговаряме.“

Elie Barnavi, Eyal Naveh, *Съвременна история, раздел Б, 1920-2000*, Tel Aviv Books, 1999.

Сирия. Ануар Садат подписва с ционистката общност „израелско-египетско мирно споразумение“, което призовава да се сключи мир между ционистката общност, от една страна, и египетския режим и съседните на ционистката общност арабски страни, от друга. Тази нова вероломна стъпка по пътя към приключване на борбата между ционистите и арабите отговаря на интересите на неприятеля. Това налага дух на отричане, на отказ от окупираните арабски земи и игнорира националните права на палестинския арабски народ.

Националсоциалистическо образование, 12 клас, Министерство на образованието на Сирия, Дамаск, 1989-1990.

---

(1) Този календар взема за начало годината на раждане на Ким Ир Сен – 1911.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Мария Петрикова

Навлизане на цифровите технологии

- През 2012 г. цифровите учебници са представлявали 27% от общо 12,4 милиарда долара, похарчени от учениците в прогимназиалните и гимназиалните курсове в САЩ.

„Аутсел“ – Ройтерс, 23 юли 2013.

- Дял на цифровите учебници на френския пазар за училищни издания през 2012 г.: 1%.

La Tribune, *Париж, 25 март 2013.*

- Издаването и закупуването на учебници на хартиен носител струва скъпо. За да спазват бюджета си, училищата са принудени да използват един и същи учебник в продължение на няколко години. Само че информацията се променя толкова бързо, че някои учебници остаряват малко след публикуването им. *(…)*

Може би не знаете, че прекалено тежките чанти са все по-голям проблем за учениците. Изследвания показват, че това може да доведе до хронични проблеми с гърба, а голям брой деца носят ежедневно една четвърт от собственото си тегло под формата на учебници.

Учебните пособия на „Айпад“ предлагат невероятна гама от интерактивни диаграми, снимки и видеозаписи. Текстът вече не се илюстрира само със статични изображения: учениците днес могат да се потопят в изображението благодарение на опциите за улавяне и триизмерно въртене. *(…)*

[При цифровите учебници], когато попаднете на задача по магнетостатика, която не можете да решите, или на цитат, който би могъл да обогати политологическа статия на ваш приятел, бихте могли директно да споделите изречението на вашата стена във „Фейсбук“ или в профила си в „Туитър“.

www.apple.com

Решението „Самсунг Смарт Скул“ позволява мигновено възпроизвеждане на съдържанието на преподавателския таблет или компютър върху електронната дъска или на персоналните електронни устройства на учениците. *(…)* Опцията за контрол на „Самсунг Смарт Скул“ позволява на преподавателите да следят постоянно голяма част от учебната дейност на екраните на учениците. Това гарантира, че всяко дете консултира една и съща информацията и не се разсейва със странична дейност. Благодарение на тази интуитивна технология преподавателският колектив овладява потока от информация и може да подобри концентрацията сред учениците, да поддържа дисциплината и да преподава по-гъвкаво в подобрена интерактивна среда.

www.samsung.com

Борсата в Торонто привлича компаниите за проучване и разработване на находища

В Канада минната промишленост е царица

Трескавото усърдие, с което се проучват земните недра в Канада за извличане на газ, петрол, въглища и метали, редовно е обект на публикации в пресата. Както през миналия юли след експлозията в Лак Мегантик на влак, превозващ петрол. Торонто се е специализирал също и в по-малко известна дейност от този сектор – борсовите операции на най-големите минни компании в света, за които осигурява данъчен и съдебен рай.

Ален Дьоно и Уилям Сашер*

„*В МИННАТА индустрия рисковите капитали произхождат най-вече от Канада*“, заключава с неопровержим тон белгийският инженер Рьоне Нолво, управител на медна мина в конгоанската провинция Катанга (1). И наистина, 75 % от минните дружества в света (диаманти, злато, мед, кобалт, уран и др.) са предпочели да се регистрират в тази държава, а 60 % от компаниите, които пускат акции, се котират на фондовата борса в Торонто (Toronto Stock Exchange – TSX). В периода 2007-2011 г. там общата стойност на финансирането чрез акции на минния сектор възлиза на 220 милиарда канадски долара (повече от една трета от общия световен обем), което нарежда Торонто далеч пред прекия му конкурент – Лондонската фондова борса (London Stock Exchange – LSE). През 2011 г. 90 % от акциите, емитирани по света в областта на минното дело, са изтъргувани на борсата в Торонто (2).

Този подвиг, който федералното правителство представя като *„двигател на канадския просперитет“* (3) вреди на приветливия образ, който страната се стреми от десетилетия да изгражда за себе си като спокоен район, допринасящ за благото на човечеството. По целия свят парламентарни комисии, съдебни органи, мисии на експерти от Организацията на обединените нации (ООН), независими наблюдатели и опитни репортери непрестанно разобличават злоупотребите, та дори престъпленията, извършвани или подкрепяни от минните компании, регистрирани в Канада. Корупция, данъчни измами, институционализирано ограбване, масово замърсяване на околната среда, увреждане на общественото здраве, насилствени отчуждавания, убийства на протестиращи, съучастие в изнасилвания и убийства на противници на минни проекти, преследване и цензуриране на словото, криминализиране на политическата опозиция, трафик на оръжия…списъкът не приключва до тук.

Канада посреща минната индустрия с отворени обятия. При това нагажда законодателството и данъчната си политика в полза на финансирането и закрилата ѝ на съдебно и дипломатическо ниво. Ето защо австралийци, израелци, шведи, а също белгийци, американци и други, регистрират в Канада своите дружества за проучване и експлоатация на подземни находища. Не само за да използват природните богатства на страната, но и за да експлоатират придобитите концесии в Еквадор, Чили, Замбия, Буркина Фасо, Индонезия или Румъния. Близо половината от минните проекти, котирани на борсата в Торонто, са разположени извън Канада, а голям брой дружества, регистрирани в Торонто, не притежават никакви концесии в страната.

Това, което привлича силно минните компании, е най-напред облекчената система на регистрация и котиране на борсата на предполагаемите находища. Значително мнозинство от хиляда и шестстотинте минни дружества в Торонто са т. нар. *juniors*, т.е. дружества, които се занимават изключително с проучване и установяване на нови находища. Те често са малки и не разполагат с необходимите финансови, технически, човешки и политически ресурси за промишлена експлоатация на мините. Печалбите си извличат съответно от борсова спекулация във връзка с предполагаемите находища.

Съдебен имунитет

В СТРАНИТЕ от Юга дружествата *juniors* използваха реформите, подтикнати от Световната банка през 80-те и 90-те години на XX век, при които бе въведена система на свободно предоставяне на услуги в минното дело (*free mining*). Тя гарантира на фирмите неограничен достъп до подземните богатства. Когато след трудни проучвания или най-често чрез информация, купена от местни лица, дадена фирма *junior* („младша“) открие рентабилно находище, тя най-често се предлага за продан на някоя компания *major* („старша“), тоест, експлоатационно дружество. На него чрез изгодна борсова операция се преотстъпва проект, „готов за разработване“. Тази практика до такава степен е добила световно разпространение, че китайски държавни предприятия, също като западните компании *majors*, изкупуват днес торонтски *juniors* в Латинска Америка и Африка.

Още от началото на търговията с канадски минни акции в средата на XIX век Торонто стана средище на многобройни измами и скандали, свързани с дружества *juniors*. През 60-те години на XX век неоправдани слухове за откриването на залежи от мед, сребро и цинк предизвикаха масово търсене на акции на компанията „Уиндфол“, довело до хаос на борсата. През 90-те години „Бре-Х“ – проучвателно дружество от Торонто, поръси със злато скални образци, за да внуши, че произхождат от богато находище… Отговорните за тези измами не получиха никога присъди от канадското правосъдие.

За тези дружества Торонто се оказва същински храм на рисковия капитал – т.е. на икономиката от типа „казино“. Минната промишленост е по начало спекулативна дейност. Какво точно се крие в земните недра не може да бъде ясно преди прокарването на шахтите. Специалистите в сектора смятат общо взето, че шансът за успех на проучвателен проект е едно на петстотин или хиляда. Той зависи от геологията на терена, от достъпността му, а също и от промените в световния курс на съответния минерал, от техническия прогрес, та дори и от местния политически климат. Да купуваш акции на *junior,* е все едно да залагаш на рулетка.

Французите наскоро платиха висока цена. Държавната компания „Арева“ придоби през 2007 г. торонтското дружество „УраМин“… след което установи, че находищата, обещани от тази компания, са много по-трудни за експлоатация от предвиденото и че най-важните данни са надценени с 20%. На всичкото отгоре сделката бе сключена в момент, когато курсът на урана бележеше спад. Трудно можем да открием точно колко е струвала на френския данъкоплатец тази грешка в преценката. Знаем обаче, че след като купи „УраМин“ за 1,8 милиард евро, „Арева“ бе принудена да обезцени активите си с 426 милиона евро през 2010 г.

Лекотата, с която може да се спекулира с минните акции на борсата в Торонто, се обяснява с факта, че борсовият пазар там винаги е позволявал на дружествата да представят подвеждащи обяснения за реалния потенциал на предполагаемите запаси. Възможно е например да се жонглира с понятията „запаси“ и „ресурси“, въпреки че първото представлява обстойна и прецизна оценка на потенциала на дадено находище, а второто – груба оценка, която се основава главно на екстраполация на геоложки данни.

Изключително двусмислените правила позволяват да се завладяват нови територии за минни разработки в сегашната обстановка на мощен възход на развиващите се страни, при която рязко нарасна търсенето на минерални ресурси. Китай например увеличи потреблението си седемнадесет пъти през последните двадесет години. Дружества *juniors* нерядко инвестират повече в маркетингови кампании сред евентуалните инвеститори, отколкото в проучване на нови находища. Този подход предоставя възможности за вече споменатите измами.

Друго предимство за минните компании са мерките на канадските федерални и провинциални власти, които подтикват дребните спестители да инвестират в сектора чрез прилагането на специална фискална политика. Основен инструмент, за да се развива подкрепяното от правителството проучване на нови находища, са т. нар. акредитивни акции. Те предоставят на собствениците на минни акции специални данъчни облекчения. Пенсионните фондове, застрахователните компании, банките (т.е. институциите, на които канадските спестители поверяват парите си), както и частни лица, окуражавани от правителството, инвестират масово в минната промишленост и влагат капитали за финансиране на проучвателни и експлоатационни дейности в цял свят. Около 185 торонтски дружества извършват дейност в Африка, 286 – в Латинска Америка, 315 – в Европа и 1275 в САЩ (4).

Канадската дипломация и различните канадски агенции за сътрудничество също са в услуга на минната промишленост. Те не щадят сили, когато притискат властите на държавите, в които оперират торонтските компании, да участват (ако трябва, със сила) в извършването на необходимите отчуждавания. Поощряват ги също така да въвеждат законодателство по мярка за минното дело, да създават изгодно благоустройство, да осигуряват достъп до енергийните и водните ресурси и транспортните мрежи. Това влияние трудно може да се измери, но някои примери говорят от само себе си. Канадската агенция за международно сътрудничество финансира реформата на минния кодекс в Перу и Колумбия, както и изграждането на голям язовир в Мали, който захранва с енергия минните обекти в западната част на страната…

И накрая, Канада представлява и съдебен рай за индустриалците. Вярно е, че по правилата на борсата в Торонто минните дружества са длъжни да оповестяват всяка информация относно политическа дестабилизация и щети върху околната среда, предизвикани от тяхната дейност… но само ако съответните сведения са в състояние да окажат влияние върху стойността на техните акции. Още по-тревожен е фактът, че възможностите да се преследват съдебно в канадските съдилища множеството злоупотреби на минните дружества са изключително ограничени. Това предизвиква гневни реакции от страна на редица международни организации. Така например, организацията „Оксфорд Про Боно Публико“ изразява изненада от трудностите, с които се сблъскват хората, желаещи да предявят граждански искове срещу канадски фирми извън границите на страната (5). Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) упреква канадското правителство, че не спазва ангажимента си да санкционира онези регистрирани в Торонто предприятия, които носят вина за политическа корупция в чужбина.

Експерти на ООН дори призовават Канада да разследва предприятията, нарушили ръководните принципи на ОИСР в областта на етиката: *„Ръководните принципи на ОИСР предлагат (...) механизъм, който позволява да се доведе до знанието на правителствата на държавите на регистрираните в тях предприятия нарушенията на тези принципи от тяхна страна. Правителствата на държавите, на чието право са подчинени тези предприятия, носят вина за съучастничество, в случай че не предприемат необходимите мерки по отстраняване на нарушенията“*, посочват без колебание наблюдателите на ООН (6).

(На стр.8)

* Автори на *Paradis sous terre. Comment le Canada est devenu la plaque tournante de l’industrie minière mondiale* (Подземен рай. Как Канада се превърна в център на световната минна индустрия), Ecosociété - Rue de l’Echiquier, Монреал – Париж, 2012.

(1) Цитат от филма на Тиери Мишел *Katanga Business* (Бизнесът в Катанга), Les Films de la passerelle, Лиеж, 2009.

(2) „A Capital Opportunity: Mining“ (Капиталова възможност – минната индустрия), Toronto Stock Exchange, 2012, www.tmx.com.

(3) „Да укрепим канадското предимство: стратегия за социална отговорност на предприятията за канадските миннодобивни дружества, действащи в чужбина“, Министерство на външните работи и международната търговия, Отава, март 2009, www.international.gc.ca.

(4) *Пак там.*

(5) „Obstacle to justice and redress for victims of corporate human rights abuses“ (Препятствия пред правосъдието и ограничени възможности за компенсации за жертвите на корпоративни нарушения на човешките права), Oxford Pro Bono Publico, Université d’Oxford, 3 ноември 2008.

(6) „Окончателен доклад на групата експерти относно нелегалната експлоатация на природните ресурси и другите богатства на Демократична република Конго“, S/2002/1146, § 170, ООН, 16 октомври 2002, www.un.org.

LE MONDE diplomatique
българско издание

БОРСАТА В ТОРОНТО ПРИВЛИЧА КОМПАНИИТЕ ЗА ПРОУЧВАНЕ И РАЗРАБОТВАНЕ НА НАХОДИЩА

В Канада минната промишленост е царица

(От стр. 7)

В отговор консерваторското правителство на Стивън Харпър (7) се задоволи да издаде през март 2009 г. директивата „Да укрепим канадското предимство“, която предвижда един „съветник по етика“, лишен от каквато и да било власт…

При организацията на тези промишлени дейности компаниите *juniors* подготвят почвата не само в буквалния смисъл на думата, но и в политическо и икономическо отношение. Като същински лоцмани, тези малки фирми първи се сблъскват със съпротивата, която могат да предизвикат присъствието и дейността на минните дружества. Ето защо канадският закон ги предпазва от евентуални преследвания. Но той също осигурява спокоен пристан за големите експлоатационни дружества, като им позволява да следват тенденцията на мегапроектите и безнаказано да игнорират тежките социални, екологични и санитарни последици, които те предизвикват.

Мегапроектите за експлоатация под открито небе генерират огромни количества токсични отпадъци и са в състояние да съсипят цели райони за векове наред. Но инвеститорите на борсата в Торонто няма никога да бъдат информирани за тези последици, тъй като регламентите ѝ гарантират пълно затъмнение по въпроса. А когато гражданите, след упорита борба, успеят да осветлят тези факти в международната преса, минните гиганти могат да бъдат сигурни, че канадските съдилища никога няма да дадат ход на евентуални съдебни преследвания, насочени срещу тях.

(7) Вж. Марк-Оливие Берер, „Войнствен обрат в Отава“, *Монд дипломатик*, февруари 2009.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Станимир Делчев

ПАНИКА НА ЮГ, ОПТИМИЗЪМ НА СЕВЕР

В Кипър – шанс за мира?

Застигната от световната финансова криза, Република Кипър е подложена на драстични мерки за икономии, диктувани от европейските кредитори. Настоящата ситуация обаче може да се окаже удобен случай – възможност да се разреши конфликтът между Севера и Юга, който разкъсва острова, една от последните все още разделени страни в Съюза.

СПЕЦИАЛЕН ПРАТЕНИК
ДАВИД КУРБЕ*

ТАЗИ сутрин, подобно на всеки понеделник от три месеца насам, Георгио Кириадис отива в центъра на Червения кръст в предградията на Никозия, за да вземе торбата с провизии. В залата петнадесетина души чакат реда си. Час покъсно 40-годишният мъж си тръгва с две найлонови торби, пълни със стоки от първа необходимост, и ги слага в багажника на огромния си „Мерцедес“ (Е класа). Подобно на мнозина кипърци, този човек, глава на семейство, е загубил работата си в средата на март, когато страната беше застигната от банковата криза. Предприятието му, транспортно дружество, е фалирало и седемте му служители е трябвало да бъдат уволнени.

Безработицата на острова вече наближава 15%. Доскоро кипърците бяха пощадени от кризата – средногодишният доход е достигал 16 765 евро през 2008 г., докато средният европейски е бил 14 667 евро. От няколко месеца насам броят на семействата, подпомагани от хуманитарни асоциации или от православната църква, скочи. Червения кръст се грижи за още четиристотин души, а Църквата – за още шестстотин само в Никозия. Общо се подпомагат четири хиляди семейства.

Има основание да се говори за преди и след деня на „голямото стригане“. На прословутия 16 март 2013 г. Никозия се споразумя с „тройката“ – Европейски съюз, Международен валутен фонд и Европейска централна банка, да удържи от всички банкови сметки такса от 6,75% за депозитите под 100 000 евро и 9,9% за по-големите, в замяна на заем от 10 милиарда евро. След това даде заден ход и се спря само на депозитите над 100 000 евро, включително на благотворителните асоциации (1).

Вследствие на това Никозия ограничава драстично начина си на живот: увеличават се данъците с 600 милиона евро; замразяват се заплатите на държавните служители до 2016 г.; назначава се само един нов кадър на мястото на пет пенсиониращи се държавни служители (като се има предвид, че възрастта за пенсиониране беше увеличена на 65 години, а пенсиите бяха намалени); бяха продадени резерви от злато над минимума на стойност 400 милиона и бяха направени приватизации за най-малко 1 милиард евро. Брутният вътрешен продукт (БВП) навярно ще намалее с 12,6% за периода 2013-2014 г., като само през 2013 г. понижението ще е в размер на 8,7%... Истинско кръвопускане.

Ценната подкрепа на Турция

Това състояние на нещата контрастира на ситуацията в онази част от острова, която се намира на север от „зелената линия“ – под опеката на Анкара, откакто турската армия нахлу там през 1974 г. Призната единствено от Турция, Севернокипърската турска република (СКТР), която е под embargo, остана изолирана в политическо и икономическо отношение на международната сцена. Северът управлява една трета от площта на острова и е с три пъти по-малко население от Юга (около 250 хиляди жители). Той не е засегнат от кризата. Очакваният растеж там за 2013 г. е 3,5%, а за 2014 г. – 4,2%. Безработицата е намаляла от 12,6% през 2010 г. на 10,7% през 2013 г.

Разбира се, нивото на живот там все още е значително по-ниско от това в Република Кипър, но разликата от близо 40% намалява. Това не се дължи единствено на трудностите, които преживяват кипърските гърци. През 2002 г. БВП на глава от населението в самопровъзгласилата се турска република не надвишава 4409 долара. Днес той достига 15 942 долара.

Финансовата система до известна степен се възстанови след турската криза от 2001 г., при която бяха ликвидирани седем местни банки. Властите уверяват, че СКТР не е обхваната от желание за реванш предвид ситуацията, която изживяват южните ѝ съседи. *„Гледаме със съжаление към кипърските гърци, понеже и ние преживяхме същата криза преди десет години“*, заяви Хасан Гюнгьор, специален съветник на президентството. Този бивш преподавател по икономика насърчава Юга *„да следва точно рецептите на МВФ, но да не добавя към тях популистка политика за специално подпомагане на най-бедните“*.

СКТР съзнава, че е зависима от „майката родина“ (финансовата помощ достигна 297 милиона евро през 2012 г.), и изглежда не бърза да се еманципира. Свидетелство за това е изграждането на огромен подводен тръбопровод, който да свързва Турция със северната част на острова. Съоръжението, предвидено за март 2014 г., ще доставя 75 милиона кубически метра сладководна вода годишно. Така ще се стимулира земеделието и търговията на една *„развиваща се, но все още крехка“* икономика, докато тази на Юга *„запада и е... много крехка“*, смята Гюнгьор. Това може да представлява сериозен довод при двустранните преговори за хипотетично обединение на острова, жертва на непрестанни суши.

Подминати дискретни призиви

Добивът от морските недра също може да се окаже коз за острова. Според все още несигурни изчисления те са пълни с 141 до 227 милиарда кубически метра газ, а правителството на южната част дори говори за 1700 милиарда! Технически и геополитически ограничения обаче помрачават хоризонта. Към нуждата от инвестиции поради дълбочината на залежите и липсата на инфраструктура се прибавя изискването за сътрудничество с Турция. Пазарът ѝ е в разцвет. А е задължително да се премине през територията ѝ, за да се включи кипърският газ в проекта за трансадриатически газопровод между Азия и Европа. Освен това, Анкара продължава да се противопоставя на кипърската политика за проучване на терена, която смята за незаконна – тя вече изпрати военни кораби по време на проучвателни операции.

Страната е разкъсана вече близо 40 години. Положението обаче може да се промени, ако Северът заеме позицията не само на надежден събеседник, но и на неизбежен партньор. Още повече че кипърските гърци не крият разочарованието си от тази Европа, която *„ни протегна ръце и веднага след това ни използва като опитни зайчета за либералните си рецепти“*, заявява Ана (2), политоложка и икономистка от Никозия. Тя смята, че след като планът „Анан“ за обединение на страната беше отхвърлен през 2004 г., кипърците са разбрали грешките си и че няма по-удобен момент за излизане от криза от един шок на системата. До момента Република Кипър винаги е подминавала дискретните призиви на ръководителите на СКТР. Но дали ще издържи още дълго на финансовите доводи?

(1) Вж. Серж Алими, „Поуката от Никозия“, *Монд дипломатик* в *Дума*, 18 април 2013.
(2) Тази специалистка, която работи и със Севера, и с Юга, помоли за анонимност.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Павлина Колева

* Журналист.

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова, Павлина Колева

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломация“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.
Във Франция вестникът се издава от *SA Le Monde diplomatique*, в което акционери са *SA Le Monde*, Асоциация *Gunter Holzmann* и Асоциацията на приятелите на *Le Monde diplomatique*.

Директор
Serge HALIMI

Главен редактор
Pierre RIMBERT

Основател:
Hubert BEUVE-MÉRY
Предишни директори:
François HONTI (1954–1972),
Claude JULIEN (1973–1990),
Ignacio RAMONET (1990–2008)

За контакт с българската редакция:
София –1000
бул. „Позитано“ 20 А
Вестник „Дума“
(*Монд дипломатик* – българско издание)
тел. +359 2 8773447
e-mail: lmdbg@press.bg;
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой на 3 октомври 2013 г.

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 19 СЕПТЕМВРИ 2013

България между Съединението и Независимостта

Ще посрещнем ли заедно и обединени предстоящия празник, или отново ще дадем воля на агресията, омразата и противопоставянето

Днес милото ни Отечество отново е разделено, народът объркан, иска и търси справедливост, свобода, равенство, добър живот. Днес като никога досега се нуждаем от обединение, от национално морално нравствено съединение, така както са го направили истинските патриоти, милеещи за род и отечество - нашите предци, извършили териториалното съединение. Като потомци на нашите славни прадеди ние спонтанно се прекланяме пред идеите и високопатриотичните дела на "съединителите", но като че ли си ги спомняме само в деня на честването. Няма родолюбив българин, който да не е чувал за Съединението и да не оценява възникналата историческа необходимост от обединение между българите, разделени съгласно несправедливите каузи на обидния и унизителен за нас Берлински договор от 1878 г.

Д-р Богомил КОЛЕВ

Днес повече от всеки друг път надписът на Народното събрание "Съединението прави силата" е актуален и жизненонеобходим за оцеляването, съществуването и просперитета на народа български и на милото ни Отечество. Съединението през 1885 г. е извършено независимо от неодобрението на Великите сили. Това е

едно от най-ярките събития

в нашата най-нова история, свързана с Третата българска държава. Това събитие е поучително за всички българи, независимо от тяхната политическа ориентация и достоен пример за нашите днешни политици и държавници.

В своето слово на тържествения митинг в Пловдив на 6 септември президентът Плевнелиев на думи направи закъснял опит за обединение с призивите за толерантност - "да се спре реваншизма", "политическата конфронтация да остане само в парламента", да не се допуска насилие, както "нашите предци (от Съединението) не допуснаха насилие", "българското общество да се бори за една обща кауза". Думи, констатации, призиви, но как да стане това сполотяване не бе посочено.

Докато течеше честването на 128-годишнината от Съединението и обединението на народа български, срамни скандирания на протестиращи срещу правителството на Орешарски огласяха тържеството като доказателство за тревожното време разделно, в което се намираме. С действията си Р.Плевнелиев на практика разедини още повече народа ни, вслушвайки се в гласовете на посланиците на някои Велики сили, на някои партии, включително и на ГЕРБ, който го създаде, вземайки страна в протестите с оправданието, че като президент "обединител" служи на всички българи. Говорейки за делата на истинските родолюбци "съединители", той като че ли забравя, че през 1885 г. тези българофили са тръгнали срещу всички велики сили и са извършили народно дело в полза за цялата нация.

В съединението на две от парчетата на разкъсаната българска държава има много

практическа мъдрост

Всеобщо е мнението на историците, че Съединението създава добри условия тогавашната България да се превърне в едно икономическо чудо, защитено в много войни. На кого ще предоставят управлението съвременните протестиращи срещу правителството "Орешарски" - вероятно на новосформиращия се Реформаторски блок и на ГЕРБ, надявайки се на победа, с която ще постигнат своята цел за промяна на системата. Съзнават ли протестиращите, че досега са били и че ще бъдат употребени при новосъздадените политически формирования и конфигурации, за да бъдат реализирани частнопартийни интереси, най-вероятно за тяхна сметка. Ако понятието партия означава "част" и ако "една част от обществото мисли по един начин, а друга - по съвсем различен", нима на тази основа, изградена с "тухлите" на конфронтацията и съзнателно внедряваната омраза може да се гради единение на обърканата част от разделения ни народ. Какво крият тези "обединители на нацията"? Очаква се отговорът да стане ясен при отбелязване Деня на Независимостта на България. Събитията ще покажат. Обществото ни е объркано и болно заради безжалостно и безпрецедентно манипулиране на народа от някои заинтересовани политически сили.

Процесите у нас от февруари 2013 г. показват, че

гражданското общество израства

но на този етап се проявява в своята стихийна неориентирана, лутаща се и колеблива форма. Уличните протести са безидейни и безсъдържателни, те се провеждат само под лозунгите "Оставка", "Нови избори", "Смяна на системата". Покрай тези искания се чуват какви ли не бисери, срамни, обидни и недостойни за един цивилизован народ.

Още по-обезпокояващото е, че не се появиха подготвени лидери от протестиращите с ясна концепция каква система ще искат, след като се борят за смяна на системата. Гордост би било за нас, българите, ако тук на Балканите в България се роди нова по-справедлива социална икономическа и политическа система за устройство и управление на обществото. Става дума за социална справедлива система като алтернатива на капитализма, който видимо и много ясно вече изчерпва възможностите си, и на бившия "реален социализъм", чието анатемосване у нас обаче показва, че ние се намираме в много изостанала фаза на идейно-политическо и идеологическо мислене и развитие. Реалният социализъм остана в историята безвъзвратно, но това не означава, че той трябва да бъде напълно анатемосан и че не може да се прероди в нова форма, на основата на демокрацията и пазарната икономика. В това отношение интерес представляват идеите и разработките на покойния Александър Лилов, един от идеолозите и основоположниците на съвременната социалистическа партия, борещa се за създаване на социална държава в условията на пазарна икономика.

Ситуацията именно сега в една бивша социалистическа страна като България, поела пътя на демокрацията на базата на капиталистическите производствени отношения, е изключително благоприятна за раждането на нова, по-справедлива система като алтернатива на реализиращия се в страната капитализъм и на бившия реален социализъм. За съжаление вижда се, че в някои средства за масова информация (телевизия, вестници, радио) се явяват говорители на протестиращите, които не знаят каква система искат, не са подготвени, нямат необходимата теоритическа подготовка и реална оценка на събитията и на обстановката в страната и света. Колкото и да е нестабилно настоящото управление, колкото и да го отричат неговите противници, именно то е призвано да измъкне страната от дъното, именно то може да подготви основите за промяна в желаната посока, включително и от протестиращите.

Светът върви в посока на ляво

Затова и у нас е необходимо да се формират именно такива реформаторски движения. В това отношение т.нар. контрапротрстиращи се изявяват като ядро на тези движения, които безспорно ще се разрастват и развиват. На компетентната част от населението е ясно, че реставрация на т.нар. реален социализъм не може да има. Опасното е, че продължава тази ненавист и омраза, раждана и подкрепяна от някои недоволни, живели в тази епоха, и от борещи се за власт политически сили в името на своите чисто политически частни интереси. Това се предава на младежта, която не е живяла и не е видяла този социализъм, неговите безспорни немалко постижения, разбира се, и недостатъци.

Има и друго. Изживеният социализъм поне у нас се свързва и с Русия, с бившия Съветски съюз. Злостната кампания срещу Русия от т.нар. русофоби също е от значение за обстановката и разединението на народа у нас. Впрочем още след Освобождението и създаването на Третата българска държава се родиха тези две течения - русофоби и русофили. Борбата, неразбирателствата между тях са били причина за остри вътрешнопартийни борби, преврати, смяна на власт. Ония, които познават историята, си спомнят, че тези борби започват още при правителството на Петко Каравелов, засилват се при Стефан Стамболов, довеждат страната до национални катастрофи и фашизъм, за да не стихнат до края на Втората световна война, че и до днес. Балканите винаги са били обект на геостратегическите интереси на Великите сили. И тъй като борбата на Великите сили е и срещу съвременна Русия, която търси своя специфичен и самостоятелен път на развитие, то това се отразява неблагоприятно в развитието на страната ни с протестите срещу настоящото правителство. България като малка държава би трябвало да бъде, както искаха десните партии в началото на прехода, "Швейцария на Балканите". Тя би трябвало да бъде в прекрасни отношения както със своите славянски братя от бившите социалистически страни, респ. с Русия, така и с всички останали страни на света, включително и със западните Велики сили и САЩ. Точно тук поляризирането на настроенията под влияниието на разните "фили" и "фоби", стимулирани от Великите сили или от преклонението пред тях, е онова, което все още спъва развитието ни в благоприятна просперираща посока. Дали ще се родят политици у нас, които биха могли да осъществят една баласирана политика с Великите сили и определена независимост в рамките на обвързаността и задълженията ни с Европейския съюз, времето ще покаже.

Днес нашият многострадален народ, измъчен от преодоляването на всякакви трудности, се нуждае от работещо правителство със социална програма, каквото е правителството "Орешарски", от истински съвременни родолюбиви българи, последователи на кристално чистите патриоти, на будителите на нацията от епохата на Българското възраждане, които да ни поведат по пътя към обединението. Скоро предстои да отбележим и другия голям национален празник "Провъзгласяване Независимостта на България". Дано го посрещнем съединени от волята за просперитет и по-добър живот за нас и децата на България.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Смешно, но... тъжно

За протестите и оставката почти като анекдот

Днес било 84-ти ден на протестите и 100-тен ден от избора на правителството. Минах с дистанционното през Канал 3, за да видя репортажа от центъра на София и... Първо много се смях. А после ми стана тъжно. Ще попитате "Защо?" Ето отговора - в думите на двама от интервюираните:

Първият - жена на около 50 г. Иска оставка на кабинета тутакси, сега и веднага. Не сънувала протестите, но вече добивала рефлексите на кучето на Павлов. Младият репортер пита кой е Павлов и кучето му? И протестиращата обяснява авторитетно: Кучето на Павлов е куче в космически кораб. И като му светне червената лампичка - отива да яде... След този отговор остана неясно само гражданинът Павлов дали е бил космонавт.

Вторият интервюиран - млад мъж, на около 30-35 г. Питат го той какво точно иска, като част от протестиращите. Освен оставка. Отговорът идва веднага и е съвсем сериозен: Най-сетне управлението на България да се поеме от Шестата раса и от Хората-Индиго...

Третият интервюиран беше... Едвин Сугарев.

Това вече ми дойде прекалено и продължих заниманията си с дистанционното.

Смешно, нали? Но и тъжно... Ако това ще са хората, които да изразяват мнението и исканията на българите - жална ни майка.

Александър НЕДЕЛЧЕВ, Русе

Отчети

100-те дни на кабинета „Орешарски"

Не знам колко хиляди са протестиращите в София срещу правителството на Пламен Орешарски. Не знам и защо искат оставката на кабинета. Техните скандирания "Оставка", "Мафия", "Долу БСП" не са никакви доводи, а само празни думи.

Добре зная обаче, че повече от 800 хиляди български граждани сложихме подписите си в подкрепа на кабинета, защото одобряваме извършената работа. А тя съвсем не е малко. На първо място, това са мерките за подобряване на социалното положение на хората:

✓ От 1 юли 2013 г. бе увеличен размерът на обезщетението за отглеждане на едно дете от 1 до 2 г. от 240 на 340 лв.

✓ Променена бе наредбата за енергийно подпомагане, в резултат на което броят на българските граждани, които имат право на енергийни помощи от държавата, се увеличи с 60 хил. души.

✓ Прието бе постановление за финансово подпомагане на домакинства с ученици, които постъпват в първи клас, като еднократната помощ се увеличи от 150 на 250 лв.; за 45 хил. първокласници държавата е осигурила 4,9 млн. лева.

✓ Вместо да се вдигне с 20% от 1 август 2013 г., цената на тока за битови и индустриални нужди бе намалена с 5%.

✓ Премахнат бе т.нар. данък колиба, евтините жилища бяха освободени от данък сгради.

На второ място, мерки за ускоряване на икономическото развитие на България и намаляване на безработицата:

✓ Правителството отмени 14 лицензионни режима за бизнеса и частично облекчи други 9 режима.

✓ Ускори разплащането на държавата с бизнеса, в по-къси срокове се възстановява на фирмите данък добавена стойност.

✓ Извършени бяха промени в Закона за насърчаване на заетостта, според които на работодатели, осигурили работни места на млади хора до 29 г., ще им бъдат предоставяни от държавата средства за разходите им за тази цел за период от 6 до 18 месеца.

✓ Възстановена бе дейността на Тристранния съвет.

✓ За насърчаване на родното производство на плодове и зеленчуци бе засилен контролът на внасяните от Гърция и Македония селскостопански продукти на границата, борсите и тържищата.

На трето място, взети бяха мерки за повишаване сигурността на българските граждани:

✓ Инкриминирани бяха нападенията над лекари и медицински сестри.

✓ Въведоха се по-строги правила и контрол при използване на СРС-та.

Изследване на социологическата агенция "Алфа рисърч" за периода 19-27 август 2013 г. показва, че ако по това време в България бяха се провели парламентарни избори, то най-много избиратели щяха да гласуват за БСП - 18,4%, а за ГЕРБ - 15,6%. Първите 100 дни от управлението на правителството на Пламен Орешарски ни дават увереност да очакваме още успехи в работата му, за да се подобри нашето битие - на обикновените хора в България.

Ангел АНГЕЛОВ, кв. Бождар, Габрово

Гледна точка

Б. Борисов и ГЕРБ на върха на нахалството

С всекидневните си призиви за оставка на правителството Бойко Борисов и неговата недоубита група ГЕРБ станаха отвратителни на честните и почтени българи, които искат да се даде шанс на кабинета да изпълнява нормално задълженията си.

И злобата на разюзданата тълпа, която всекидневно скандира "оставка, оставка", не престава, продължава да е израз на привържениците на ГЕРБ, които виждат, че новото правителство работи повече от добре и немалка част от нормално разсъждаващите българи продължават да апелират да се даде шанс на управляващите да си вършат работата. Нормалните и патриотични разсъждения на тази немалка част от българите вбесява Бойко-Борисовци, жадни да си върнат управлението в България на всяка цена.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Няма две мнения по въпроса, че и протежето на експремиера - президентът Р. Плевнелиев, ще спъва със законни и незаконни средства работата на настоящето правителство в полза на идола си Б. Борисов, който сега е в ролята на бита политическа карта.

Лошото е това, че ако управляващите начело с премиера Орешарски се огънат и се окажат в ролята на покорни изпълнители и подчинени в НС на битите гербери, това ще бъде началото на края на настоящото управление.

Георги АСЕНОВ, Лом

Правителството работи, а прокуратурата?

Няма да бъде пресилено, ако се каже, че стоте дни на кабинета на Пламен Орешарски минаха през зловещите Сцила и Харибда, Дантевия ад, и за радост на поддръжниците на кабинета, с жизнерадостното и оптимистично Дунавско хоро. След тези сто дни отново красивите и умните надуха вувузелите, свирките, барабаните и тъпаните, запиха сутрешното си кафе и яденето на мъфини и торти, с ругатни по адрес на правителството и закани за обсада на парламента и измъкване насила на депутатите оттам, но избирателно не и тези от ГЕРБ. А на 9 септември се подиграха с труда и мечтите на едно поколение, построило толкова много за България, което те, "умните", безцеремонно отричат и се гаврят. И в тази обстановка правителството провежда социалната си политика и полага неимоверни усилия да подобри социалния статус на хората.

Може би греша, но за тези сто дни прокуратурата подозрително замълча - за подслушването на политици и бизнесмени от бившите управници от ГЕРБ, за фалшивите бюлетини, заловени в печатницата в Костинброд и за други зулуми. Кво вадис, домине?!

Т. НИКОЛОВ, София

Награда

Ваканция с изненада: пътуване до Москва

Последните дни на отминалата ваканция бяха специални за група български деца. Сбъдна се една от мечтите им - да пътуват като участници в международния конкурс за детско творчество "Заедно в XXI век", който се организира от обществени организации, работещи за развитието на българо-руските връзки и под патронажа на Юрий Исаков, извънреден и пълномощен посланик на Руската федерация. Класираните се на първите места получиха приказна награда - пътуване до Москва. За осъществяване на събитието помагат Фондация "Устойчиво развитие на България" и Санаторно-оздравителен комплекс "Камчия".

Програмата на домакините ("Содружество организаторов детского отдыха") е изключително наситена и разнообразна. Българските гости посещават Кремъл, Оръжейната палата, Храма на Христос Спасител, Третяковската галерия.

Всичко преживяно през тези дни в руската столица ще съхраним дълбоко в сърцата си. Ще останат като скъп спомен запознанствата ни с руските приятели, историческите забележителности, разходките по московските улици. Благодарим на организаторите, на домакините от руска страна, както и на всички, които ни предоставиха великолепното пътуване.

Организаторите на конкурса "Заедно в XXI век" канят учениците от цялата страна да участват в следващото издание, което за учебната 2013/2014 г. е посветено на: Юрий Гагарин - епоха в овладяването на Космоса (80 години от рождението на Юрий Гагарин); Пътят към Победата - 70 години от падането на блокадата на Ленинград и победоносните битки във Великата Отечествена война.

Мая БУКОВСКА

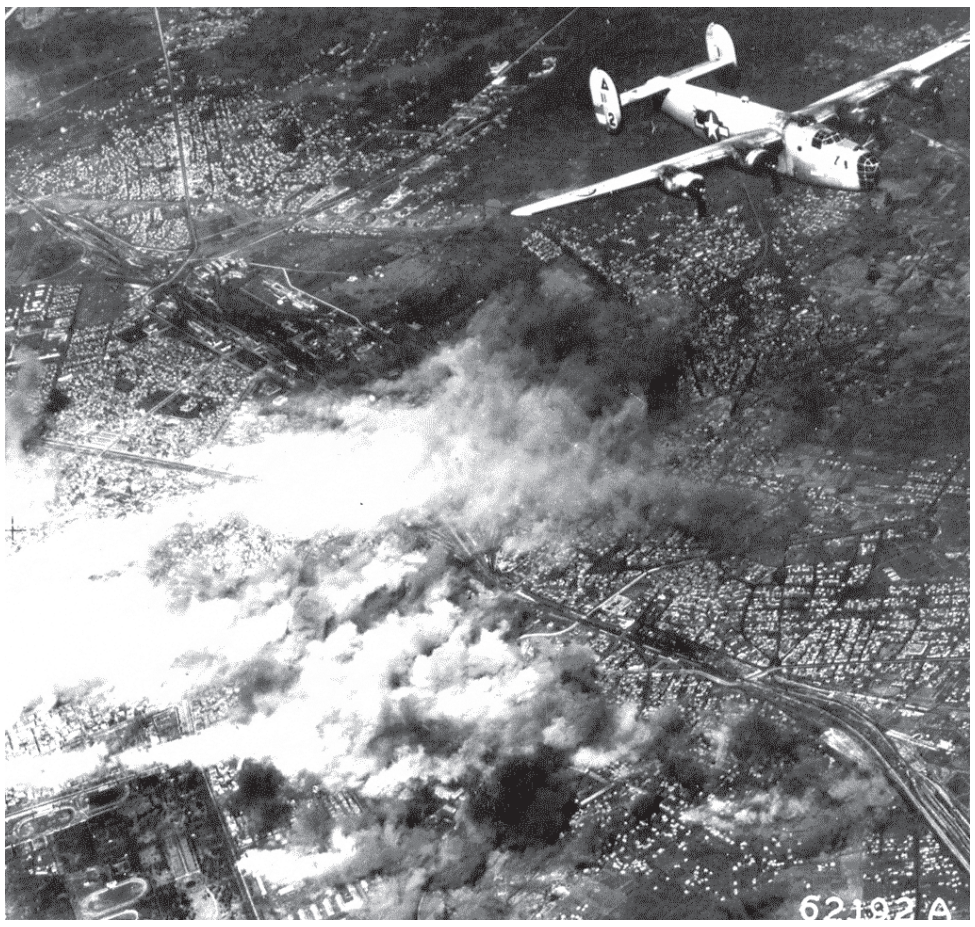
www.duma.bg

Българските неутралитети

Привързаността към политиката на силния на деня често подхранва илюзии, от чиито горчиви плодове страдат поколения

В телевизионното предаване История.bg по БНТ на 9 септември т.г. докторът по богословие Горан Благоев се сърдеше на СССР, че несправедливо е обявил война на неутрална България. В смисъл - страната ни е станала жертва на агресор, окупатор и това е било фактор за прекъсването на нашето естествено историческо развитие. Това ли е истинската история отпреди 70 години, или е конюнктурната нейна алтернатива, продукт на стари злоби и нови интереси?

Румен ПОПОВ,
контраадмирал о.р.

Бомбардировка над София, юни 1944 г.

Когато разискваме историята, е полезно да оставим настрана емоциите и да се съсредоточим върху фактите, политическите решения и последствията от тях.

Под неутралитет се разбира правното положение на държавата, при което тя не участва във войната и не оказва непосредствена помощ на воюващите. Правата и задълженията на неутралните държави, както и на воюващите страни по отношение на тях, се определят от два международни правни акта, подписани в Хага през 1907 г. - V конвенция за правата и задълженията на неутралните държави и лицата в случай на сухопътна война и XIII конвенция относно правата и задълженията на неутралните държави в случай на морска война. Добре е тези, които правят оценки и се интересуват от историческата истина, да прочетат текстовете на конвенциите, за да са наясно с международното престъпление, което извърши правителството на Богдан Филов по време на Втората световна война, а оттам - и с последствията, които ще носим винаги като

историческо наследство

Ще изложа няколко факта и нека безпристрастният читател прецени била ли е България неутрална?

Българското правителство декларира неутралитета на страната за пръв път през септември 1939 г. Но с факта на присъединяването на България през 1941 г. към тристранния пакт на Германия, Италия и Япония, тя вече погазва този неутралитет. От началото на 1941 г. цялата инфраструктура на страната - свързочна система, летища, пристанища, корабоплаване, суровини, са изцяло в услуга на фашистка Германия. С.г. германските войски се съсредоточиха на българска територия и проведоха операции по разгрома и окупацията на Гърция и Югославия, с които България не е във война и дори поддържа дипломатически отношения. Когато тази задача беше изпълнена, германските войски бяха заменени от българския окупационен корпус, но те не отидоха на почивка, а се съсредоточиха за войната със СССР. В този смисъл не е вярна тезата, че нашите войски не са участвали в агресията срещу СССР. Те останаха на спомагателното направление, като освободиха по-боеспособните германски съединения на главното направление.

На територията на България бяха разположени щабове и разузнавателни структури, за които всеки може да се информира от дневника на Бекерле. В корабостроителницата във Варна се строяха серийно десантни кораби за германския флот в операциите му срещу СССР в Черно море. В началото на септември 1944 г., за да не попаднат в ръцете на съветските войски, които наближаваха границите ни, германското командване организира потопяването на над 20 кораба в наши води. Покъсно някои от тях бяха извадени и служиха в състава на българския военноморски флот. Във Варненското езеро бе дислоцирана германска ескадрила от хидроплани, която решаваше задачи на немското командване във войната срещу Черноморския флот на СССР. Български транспортни съдове, охранявани от наши военни кораби, извършваха военни превози с германски товари между пристанищата на България и Румъния. По нашите брегове бяха инсталирани германски радиотехнически средства за свръзка и наблюдение на морското пространство, които се обслужваха от войници на вермахта. Една от тези станции в района на нос Емине през 1943 г. бе унищожена от партизаните. Малкото успели да избягат съветски военнопленици, които германците транспортираха незаконно през наша територия, бяха преследвани от "неутралната" българска жандармерия и намираха убежище само при партизаните.

На 2 септември 1944 г. изплашеното и объркано от бързо развиващите се събития на съветско-германския фронт българско правителство отново заяви неутралитета на България. И в същото това време германските войски, които отстъпваха от окупираната територия на СССР и Румъния, преминаваха през наша територия необезпокоявани. Разпокъсани части и подразделения, които прииждаха през Дунав, се преформираха на наша територия в специални пунктове и спешно се изтегляха на запад. И българското правителство вложи огромни сили и средства да им осигури бързото изтегляне.

Декларираният неутралитет по отношение на СССР става още по-

„символична война"

неразбираем с обявяване на Англия и САЩ - страните, които по това време бяха негови съюзници. Понятие "символична война" няма. За нея англичаните и американците научиха от пресата, а ние - от въздушните удари. И ето парадокс! Не съм чул някой от "демократично мислещите политици и историци" да се е оплакал от незаслужените и безсмислени от военна гледна точка бомбардировки на София, Пловдив, Русе и др. и хилядите цивилни жертви.

Това са само няколко факта. Голямото престъпление може да се види в детайли в архивите, но те не се афишират от историци и журналисти. "Непредизвикана и несправедлива агресия на СССР" е резултат не от злата воля на Сталин, а от погазването на международно-правните норми от българското правителство.

Нерядко историци и политици казват, че в онова време българското правителство е нямало избор, че срещу агресивните намерения на Германия на Балканите то е било безсилно и принудено да се съгласи с всичко, което се иска от него. Абсурдно е в историята да се строят хипотези от рода на: "Какво би било, ако..." Но ще си позволя да напомня епизод от историята на Кралство Дания от същото време. Неутрална Дания отказва да се подчини на диктата на Германия и да пропусне нейните войски през своя територия. В отговор последва германска военна операция и тя е окупирана за няколко дни, без особена съпротива. Когато хитлеристите започват преследването на датските евреи, кралят на победена Дания закачва на ревера си жълтата звезда на Давид и демонстративно се разхожда по улиците на столицата. След края на Втората световна война Кралство Дания е в редиците на победителите, защото защити неутралитета си дори с цената на окупацията.

Темата за неутралитета на България не се изчерпва с горчивите хапове от миналото. Настоящи управници забравят вече столетните конвенции. Примерите с бивша Югославия и Ирак са живи в паметта ни. Към неразумни действия ни подтикваха и днес политици от калибъра на Соломон Паси по конфликта в Сирия.

Може би привързаността на страната ни към политиката на силния на деня подхранва илюзорното чувство на наши политици, че като предан съюзник можем безотговорно и безнаказано да нарушаваме неутралитета си в конфликтите между трети страни. Неведнъж тази измама е вкарвала България в капан. Погазването на международното право рано или късно дава горчиви плодове. А поколението, което бере тези плодове, често се заблуждава, че някой друг е посадил отровното дърво.

Мисия Брюксел

Учете езици!

Георги ГОТЕВ

Вземам повод от началото на учебната година. Да ни е честита! В ЕС се утвърждава правилото, че човек се учи цял живот - на английски се казва lifelong learning. Ако не догонвах новостите за интернет медиите и социалните мрежи, тежко ми в личен план и на фирмата, в която работя. Бих изглеждал като динозавър за по-младите, бихме тръгнали към фалит. Но аз продължавам да се уча и фирмата върви добре, а по-младите ме приемат, както на мен ми се иска.

Защо обаче Белгия, страната, в която живея, не върви добре? Нямам предвид икономиката, а напреженията между холандски говорещите фламандци на север и френски говорещите валонци на юг? Основна причина според мен е, че тези две общности се отчуждават, защото все по-малко фламандци говорят френски, а валонците изобщо не желаят да научат втория език на собствената им държава.

Аз нямам нужда от холандски, защото в евроинституциите, чиято работа отразявам, двата работни езика са английски и френски. Ако си в евроинституциите и единият от тези два езика ти липсва, е трудно да си вършиш работата добре.

Но далеч не всички еврокомисари говорят френски и английски. Барозу говори двата езика перфектно, но повечето от деветимата му заместници са скарани с езика на Молиер. Това поставя в особено неудобно положение външнополитическата шефка на ЕС Катрин Аштън, на която журналистите нарочно задават въпроси на френски и след това се забавляват, наблюдавайки я как се ослушва за превод. Когато бяха одобрени за комисарки, и Аштън, и Кристалина Георгиева обещаха на научат френски. До края на мандата им остава година. Може пък и да си изпълнят обещанието.

Какво излезе? Преди малко казах, че за евроинституциите е необходим и английски, и френски, а след това - че доста от комисарите се оправят само с английски, който в много от случаите далеч не е перфектен. Но те са началници, политически назначения, и около тях има преводачи. В Римската империя лингуа франка е бил латинският, в Отоманската империя - турският, в соцлагера - руският, а в евроинституциите лингуа франка е лошият английски. При това пълен с еврожаргон, който само чиновниците разбират. Ако запитате комисията защо европейските фондове не достигат до вашата община, бас държа, че ще получите отговор, че въпросът за субсидиарността е формулиран в член еди-кой си на Лисабонския договор.

Пак си противореча? Защото казах, че и език да знаеш, пак нищо няма да разбереш. Истината е, че в Брюксел, освен лош английски, трябва да владееш и еврожаргона. Плюс ключови думи, като имената на генерални директори, за да внушаваш респект. В противен случай чиновникът ще ти отговори, но няма да се ангажира по никакъв начин и няма да си мръдне пръста. А това за него е висше удоволствие, нирвана!

Българите не сме полиглоти, но благодарение на езиковите гимназии не сме на опашката. Жалко е, че все по-малко българи показват знания по руски. Този език много се търси, в Брюксел и на Запад изобщо, а тези, които владеят руски, получават интересни предложения. Аз лично сигурно съм спечелил много от това, че знам руски. Не бих могъл да кажа колко точно в пари, но със сигурност е повече от цената на хубава нова кола. Разликата да знаеш руски и да не знаеш руски в Брюксел често се изразява в това да имаш добра работа или да си безработен. Ние, българите, лесно учим руски - чудя се защо младите пренебрегват този език.

В сбърканата ни държава на говорещите руски често се гледа едва ли не като на маши на Кремъл. Когато Ивайло Калфин, в качеството на външен министър, беше на посещение в Москва, камерите го показаха как говори на руски. Самозвани коментатори по нашите телевизии тутакси изсъскаха, че това било гаф, че той така се бил позиционирал като руски послушник. Глупости на търкалета. Еврокомисарят по разширяването и политиката на добросъседство Щефан Фюле, който е чех, прави отлична кариера, защото в Украйна, в Молдова, в Грузия, все страни, за които отговаря, разговаря с ръководителите им на руски. Има идея руският да бъде признат за език на ЕС. В края на краищата за няколко милиона граждани на ЕС руският е майчин език. Бил съм в Латвия, знам за какво говоря.

Споменах Калфин и ще припомня, че кирилицата се появи на евробанкнотите благодарение на усилията му като главен преговарящ. Комисията беше решила да ни прецака с названието „еуро" вместо „евро", което се опитваше да наложи в българския език. Ако се бяхме хванали, Европейската централна банка нямаше да промени банкнотите, само щеше да каже, че ЕУРО на български и ЕУРО на гръцки е едно и също. Малко постижение на България ли е да постави кирилицата върху втората световна валута?

В древността портретите на императорите върху монетите са били символи на тяхната власт и влияние. България е малка с икономиката си и населението си, но може ли някой да оспори, че имаме история и култура като на велика сила? Нека научим много езици. Но нека не забравяме и най-вече - нека спрем да осакатяваме българския. 4e ve4e na ni6to ne prili4a!

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 19 СЕПТЕМВРИ 2013

Маказа, Маказа...

Спомен за белите гълъби или послание за мир

Елена АТАНАСОВА

Сигурно са малко хората, които са изпитали чувството поне един път в живота си, че само в рамките на денонощие, благодарение на преживяното, сякаш е изминала цяла вечност. Е, на мен ми се случи!

...Денят е 9 септември. Земята все още не бърза да помаха за сбогом на лятото. Ранното утро обещава пъстър ден. Събираме се и ние - пъстра група от журналисти, общественици, поети. Съставът е камерен. Доайенът - д-р Боньо Бонев, известен дерматолог, сатирик, син на героя полк. Бонев, чието име носи пловдивска улица. И още: Георги Найденов - дългогодишен журналист, председател на пловдивската секция към СБЖ, шеф на фондация с благородното име "Помогни на нуждаещите се" и на Източен европейски образователен център; Денчо Владимиров - журналист, сатирик, бард; Николай Гюлев - журналист, поет, ръководител на литературно студио "Младост". С нас е и Цеци - чаровна деятелка от Стрелча, която част от групата не познава, но тя бързо се приобщава и след минути е на "ти" с всички. Оказва се, че пише стихове, а покъсно - и че е перфектен шофьор. Разменя си закачки в римички. И накрая моя милост - Елена Атанасова - поет, журналист, педагог. Основната част от компанията е обединена от една съкровена мисъл - посещение на селището, с което е свързан по един или друг начин най-ранният период от живота им - градчето Комотини, някогашното тракийско Гюмюрджина. Денчо и Николай са родени там. Драматичната 1944-та е принудила родителите им да изоставят роден край и да се отправят към неизвестното. По онова време Денчо е бил на 6 месеца, а Николай - на малко повече от две годинки. Дядото на Георги също е от тогавашната Гюмюрджина. Бащата на д-р Бонев бил комендант на града по онова време.

Комотини

Та така - денят е девети, месец девети, 2013 г. Може би по-късно тази дата ще бъде записана в аналите на историята като значимо явление и за двете страни - България и Гърция. След почти три четвърти век е отворен проходът Маказа. Отправяме се и ние да отбележим значимото събитие.

В ограниченото пространство на джипа сякаш се разнася трепетът от струните в сърцата ни. Денчо непрекъснато, при всеки завой след Кърджали, повтаря: "Николай, по тези друмища някога са преминали бащите ни, а майките са ни притискали до гърдите си." В очите на Николай нещо предателски проблясва... Докторът е понесъл черно-бели снимки от онова време, където е запечатана стройната фигура на баща му - тогавашният комендант на Гюмюрджина. "Ето, Николай, в годината на твоето раждане кмет на града е бил този човек, който те е записал в регистрите на новородените". И сочи човека, застанал до полк. Бонев.

С наближаването на границата вълненията набират скорост. На ГПП-то струпването е огромно. Навярно и други сърца наоколо тръпнат от вълнение да се докоснат до незабравено, но отшумяло минало...

Не е изминал и половин час, и вече преминаваме табелата на Комотини. И в двата варианта името означава град на гълъбите. Романтично, нали! И наистина - в града има романтичен привкус във всичко. Уличките са къси и криволичещи. Сградите - спретнати и кокетно изпъстрени. Магазините - щедро отрупани. Почти обяд е, гъмжи от хора - добре облечени, усмихнати. Колите услужливо правят път по кръстовищата на нашата малко объркана група. А ние се стремим да попием колкото може повече за броените часове.

Духовното надделява - много добре поддържани църкви, останки от древни крепостни стени, с които говори величието на древна Елада. Тук-там се издигат и минарета сред обилната зеленина. Сред пъстроцветното гъмжило от модерно облечени хора преминават ханъми, забулени и леко тайнствени, но усмивките им говорят, че едва ли се чувстват чужди тук. Впечатляват и множеството паметници на достолепни свещеници, просветители, бунтовници. Паметта трябва да се опазва! "Дали някои от тези свещенослужители не са писали кръщелните на Денчо и Николай?", се питаме ние. На особена почит е водата - само в едно сравнително малко паркче можеш с часове да се наслаждаваш на пиршеството от пръски и ромони. Танцът им е зашеметяваща фриволна феерия! Но най-много впечатлява нашествието на младостта. Удивително много млади хора по улиците и в заведенията - шумни и озарени от усмивки. Работен ден е, а настроението е почти ваканционно. Морето е на почти 50 км, но крачейки сред многолюдието, сякаш те облъхва бризът.

Николай и Денчо жадно се взират в двете изоставени отдавна къщи, които виждаме по пътя си, и сигурно ровят в паметта си и се питат дали това не е тяхната родна къща. А ние с Цеци се питаме докога ще е толкова безпощадно колелото на историята, обърквашо човешки съдби...

Може би прекрачвам закона, но се оставям да ме води изкушението и откъсвам клонка от едно от многобройните маслинови дръвчета, осеяли дворове и улици. Все пак никой не ми маха заканително с пръст и аз гушвам клончето.

Празникът е на свършване...

По обратния път към България се чувстваме така, сякаш и сме я напускали, и не сме. И тук е Родопа, и тук се пази легендата за ангелогласния Орфей. Удивляваме се само на уникалното пътно съоръжение - прохода Маказа. Петте тунела, пронизали снагата на планината, са светли и зовящи лостове за развитие и контакти. Водоотводнителните канали са елегантни и строени като за поне век напред. Терасирането е кокетно като снага на девойка. Явно е строено с мисъл за бъдещето, а не да се лустроса имиджът на един мандат. Има нещо, върху което някои управници трябва да се замислят!

На пункта Нимфея нашенците на Маказа приветливо ни пожелават "Добър път!" А аз продължавам да притискам до гърдите си маслиновото клонче. Ще го поднеса на дъщеря си Лилия като спомен за белите гълъби от родния град на баща й, като послание за мир.

ПЕРВЫЙ КАНАЛ
ВСЕГДА С ВАМИ

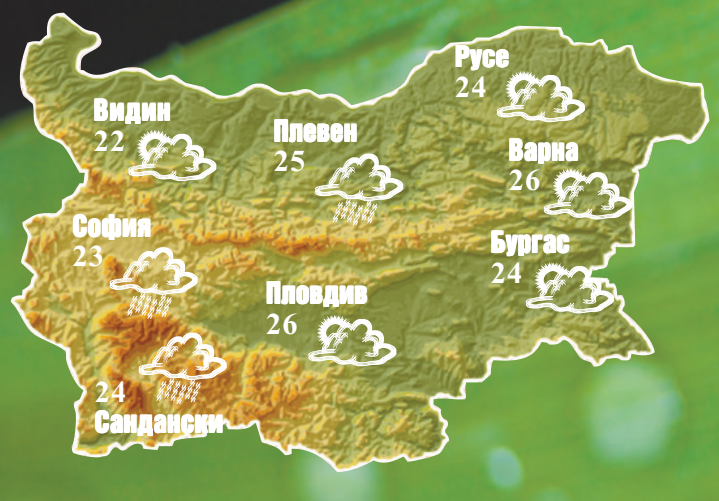

ДОМ КИНО
МУЗЫКА
ВРЕМЯ
ТЕЛЕКАФЕ
КАРУСЕЛЬ

АКО ИМАТЕ ПРОБЛЕМИ С НАМИРАНЕТО НА ПРОГРАМИТЕ, ОБЪРНЕТЕ СЕ КЪМ ВАШИЯ КАБЕЛЕН ИЛИ САТЕЛИТЕН ОПЕРАТОР

ПРЕДСТАВИТЕЛ ЗА БЪЛГАРИЯ
СТАР ТВ
0888 79 28 03

ВРЕМЕТО

Днес минималните температури ще са между 8 и 13 градуса, в София около 8 градуса. Следобед от запад отново ще се заоблачи и по-късно през деня на места в Западна България ще превали. В Дунавската равнина вятърът ще ориентира от северозапад и ще се усили - предимно умерен. През нощта срещу петък ще превали и на места в Северна България и източните райони. Максималните температури ще са между 21 и 26 градуса, в София около 23 градуса. Над планините ще преобладава слънчево време. Следобед и привечер от запад облачността ще се увеличи и в масивите от Западна България слабо ще превали. Ще духа умерен западен вятър, който привечер ще се усили. По Черноморието ще преобладава слънчево време. През нощта срещу петък облачността ще се увеличи, вятърът ще се ориентира от северозапад - предимно умерен, на отделни места слабо ще превали.

Изгледи за

20
максимални
21°/23°

21
максимални
21°/23°

През следващите два дни минималните температури ще са съответно 13 и 11 градуса, а максималните - 21 и 23 градуса. Ще има кратковременно заоблачаване.

ДУМА

www.duma.bg

duma@duma.bg

Основател
Стефан Продев

Издател „ДУМА 2008” ЕООД
Николай Малинов

Русия и България

Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор
Юрий Борисов
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200

Адрес на редакцията: София - 1000, ул. „Позитано” 20А Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

Управител **Павел Бебов**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

БЪЛГАРИЯ: **Александър Симов** - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева; Мария Нинова - 230; Павлета Давидова - 215; Ралица Николова - 230; Юлия Кулинска - 215

ИКОНОМИКА: **Наталия Гергова** - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Йовановска - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: **Галина Младенова** - завеждащ отдел - 219; Алберт Аврамов - 220, Кристиела Симеонова - 220

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: **Велиана Христова** - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Светла Василева - 231; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229; Милена Николова

ЧЕТИВО: **Борис Данков** - завеждащ отдел, редактор на “Пегас” - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов; **Художник:** Анатолий Станкулов

СПОРТ: **Владимир Николов** - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: **Благовеста Цветкова** - 206; Мариета Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: **Ели Мишева** - 200; 226, факс - 975-26-04

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: **Дея Йорданова** - 207

ДИЗАЙН: **Велислава Хубавий** - 201

РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева** - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - **reklama@duma.bg, Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** „Нюзпринт” ЕООД, 1113 София, ул. „Тинтява” 100; **“Национална агенция разпространение - АД”** - 02/962-23-23; **“Национална дистрибуция” ООД** - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Мирослав Александров**, Румяна Кирилова - 208, 203; **abonament@duma.bg**

КАСА - 97-05-249

НАБОР: **Хрисула Василева** - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**

ПРОИЗВОДСТВО: **Владимир Тополски**

ВЕСТНИК „ДУМА” Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ”, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК” И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО”

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР.
РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

БНТ 1

06.30 Денят започва
09.00 По света и у нас
09.10 Денят започва с Култура
10.00 По света и у нас
10.10 Денят отблизо с Мария
11.30 Бързо, лесно, вкусно
12.00 По света и у нас
12.30 Малки истории
13.00 Апартаментът с Марта Вачкова
14.00 Сен Тропе /349 епизод/
15.10 100-те подвига на Еди Макдауд тв филм /35 епизод/
15.50 Частен случай
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.20 Ретро следобед: Мюзик-хол /2 част/
17.05 Дързост и красота тв филм /3235 епизод/
17.30 Още от деня Следобеден информационен блок
18.00 По света и у нас информационна емисия
18.25 Зелена светлина
18.30 Теглене на тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
19.00 Още от деня
19.30 Студио „Футбол“
20.00 Футбол: ПСВ „Айндховен“/ Холандия/ - Лудогорец /Разград/ среща от турнира за Лига „Европа“, пряко предаване от Айндховен /Холандия/
22.00 По света и у нас информационна емисия
22.45 Спортни новини
22.55 Зелена светлина
23.00 Под прикритие 3 тв филм /12, последен епизод/п/ (16)
00.00 Мотоспорт екстра
00.30 Световно първенство по борба за мъже и жени - Будапеща /Унгария/ дневник
00.50 Ретро следобед: Мюзик-хол /2 част/ /п/
01.35 Апартаментът с Марта Вачкова /п/
02.20 Нощни птици /п/

bTV

05.00 „Кухнята на Звездев“ /п./
05.30 „Пепел от рози“ /п./ - сериал, еп. 11
06.30 „Тази сутрин“- информационно предаване с водещи Генка Шикерова и Константин Караджов
09.30 „Преди обед“ - токшоу с водещи Деси и Сашо
11.30 „Кухнята на Звездев“ - кулинарно шоу с Иван Звездев
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
13.30 „Опасни улици“ - сериал, еп. 301
15.00 „Цветовете на любовта“ - сериал, еп. 88, 89
16.00 „Пепел от рози“ - еп. 12
17.00 bTV Новините
17.30 „Лице в лице“ - публицистично предаване с водещи Цветанка Ризова и Димитър Цонев
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 Vox Populi - интерактивно предаване с водещ Ани Салич
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 „Голата истина“ - комедийно предаване с водещи Любо Нейков и Ели Гигова
00.00 „Убийството“ - еп. 4
01.00 „Цялата истина“ - еп. 4

NOVA

05.00 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ
06.00 „Господари на ефира“ - забавно предаване /п/
06.30 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
09.30 „На кафе“ - предаване на НТВ
11.30 „Бон Апети“ - предаване
12.00 „Любов и наказание“ - сериен филм
13.00 Новините на Нова
13.30 „1001 нощ“ - сериен филм
15.00 „Готова на всичко“ - сериен филм
16.00 Новините на Нова
16.10 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ
17.00 „Марс и Венера“ - предаване на НТВ
18.00 „Сделка или не“ - телевизионна игра
19.00 Новините на Нова - централна емисия
20.00 ВИП БРАДЪР 2013 - реалити шоу
21.00 X Factor - музикално шоу
22.00 „Касъл“ - сериен филм, 4 сезон
23.00 „Господари на ефира“ - забавно предаване
23.30 Новините на Нова
23.45 ВИП БРАДЪР 2013 - реалити шоу
00.15 „Лекар на повикване“ - сериен филм, 2 сезон
01.15 „Сделка или не“ - телевизионна игра /п/

БНТ 1

05.00 Новини
05.05 „Добро утро“
08.00 Новини
08.15 Сериал: „Домашна помощница“
08.45 Сериал: „Ясмин“
09.35 „Контролна покупка“
10.00 „Живей здравословно“
11.00 Новини
11.15 „Модна присъда“
12.10 „Крепко здраве“ с Генадий Малахов
13.00 Още новини
13.20 „Време за обяд!“
14.00 Новини
14.15 „Истината е някъде там“
14.30 „Най-добрият съпруг“
15.20 Сериал: „Ясмин“
16.10 „В нашето време“
17.00 Вечерни новини
17.45 Сериал: „Домашна помощница“
18.10 „Хайде да се оженим“
19.00 „Нека говорят“
20.00 Време
20.30 Сериал: „Вангелия“
22.20 „Вечерният Ургант“
22.50 Нощни новини
23.00 „Следата“
23.40 „Нека говорят“
00.35 „Хайде да се оженим“
01.30 „Модна присъда“
02.20 „Най-добрият съпруг“
03.10 Сериал: „Вангелия“
04.00 Новини
04.05 Сериал: „Вангелия“

ОВЕН

Стремете се към хармония и равновесие, така най-безболезнено ще преминете през днешния ден. Полезни срещи.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ

Ще изживеете по-спокойно деня си, ако не превишавате добрия тон, дори и в общуването с най-близките ви хора.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ

Погледнете на света около вас откъм добрата му страна, защото причини за обратното ще имате повече. Желани успехи.

22 май - 21 юни

РАК

Днес ще са ви нужни повече воля и упоритост, за да се справите със задачите си. А и доста хора ще разчитат на подкрепата ви.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ

Във възможностите ви днес е да постигнете желаните резултати, като вникнете в главното и прецизирате действията си.

23 юли - 23 август

ДЕВА

Възползвайки се прагматично от възможностите си, ще работите, разширявайки контактите и подобрявайки финансите си.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ

Използвайте позициите си в работата, за да постигнете повече от програмата си, но не предизвиквайте кавги.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН

Ако ви се налага да се включите в съвместни начинания, е добре да прецизирате думите и поведението си.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ

Днес може и с повече усилия да работите върху текуща задача или друг ангажимент, но ще се справите с всичко.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ

Днес с решенията си ще ускорите процесите на развитие, но това задължава да сте на нивото на претенциите си.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ

Проявете воля и не се изкушавайте да поставите всеки на мястото му, така ще запазите съвестта си чиста. Успехи.

21 януари - 19 февруари

РИБИ

Погрижете се по-добре за себе си, като си осигурите спокойствие и ограничите месото, цигарите и алкохола.

20 февруари - 20 март

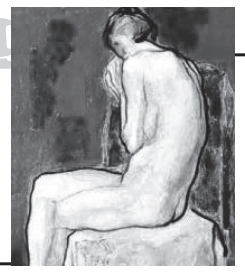
www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 19 СЕПТЕМВРИ 2013

Очаквайте

СВЕТЛИН РУСЕВ - АКАДЕМИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ ЗА ГОЛО ТЯЛО В „АРТЕ”

Райна Кабаиванска пее на галаконцерт в Операта

Ключът към успеха е да даваш и взимаш, смята световноизвестната певица

Примата Райна Кабаиванска замисля концерт със свои ученици с музика от американски мюзикъли. Проектът ще се осъществи вероятно идната година, каза пред журналисти оперната дива. Тя е у нас за 13-ия си майсторски клас в НБУ, който ще завърши с галаконцерт в Софийската опера на 20 септември с нейното специално участие, съобщи БТА.

“На 60 години направих мюзикъла “Жената в тъмното” от Курт Вайл. Реализирахме го в Италия с американския диригент Стивън Меркуцио. Той ще дирижира и планирания концерт с американска музика”, заяви Кабаиванска. “Обичам американския народ, защото го познавам - 20 години съм пяла в Метрополитен. Прекъснах и не се върнах там “по вина” на дъщеря ми. Тя се появи и трябваше да си стоя повече у дома, в Европа”, разказа примата, като благодари за подкрепата на фондация “Америка за България” за майсторския клас.

Носителите на стипендиите от сегашния курс ще станат известни след галаконцерта, защото за Кабаиванска е важно не само пеенето, а и актьорското майсторство на младите певци, а то може

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

да се прояви само на сцена.

“Стипендиите са не за вече завършените певци, а за тези, в които виждам перспектива за кариера”, обясни певицата. Основният й критерий е талантът, което означава глас, а вече и външност, заради изискванията на режисьорите и суровите пазарни условия. “По 400 души се явяват дори на незначителни конкурси. Само два процента от китайците, които са милиард, да пеят, това са страшно много певци. Затова ние трябва да сме конкурентоспособни”, смята Кабаиванска.

Много от нейните ученици правят световна кариера. Други изпълняват водещи роли в Софийската опера като Цветана Бандаловска, Кирил Шарбанов, Силвия Тенева. Любов, обмен на положителни емоции - с публиката и с учениците, това е пътят, посочен й още от първата й учителка в Италия, който примата неотклонно следва. Това е и ключът към успеха - ако даваш, и взимаш. “При мен всичко ставаше естествено. Никога не съм била фанатик на кариерата. Може би това ме е спасило и днес съм нормална. Имам и колеги, които влизат в лудница”, издаде тя. Кабаиванска не отдава голямо значение и на наградите. Шегува се, че някои получава вече по старост. А новата награда на “Господари на ефира” - “Бяла лястовица”, за хората, които увеличават доброто в света, ще постави в стаята на внука си, който вече е първокласник, да му носи късмет.

Австрийци направиха дарение за музикалното училище в Котел

С щедро дарение от 90 хил. лв. австрийски пенсионери обновиха част от общежитието на музикалното училище в Котел. Впечатлени от изумителния талант на учениците, възрастните туристи, които пребиваваха в началото на лятото в Слънчев бряг, събраха лични средства, за да подпомогнат училището, призвано да съхрани българската фолклорна традиция, научи ДУМА от КГ “Имидж Едвъртайзинг”.

С техните средства са напълно реновирани 18 стаи от жилищния корпус на Националното училище за фолклорни изкуства “Филип Кутев”. Помещенията са основно ремонтирани, обзаведени с модерни мебели, и вече посрещат своите млади обитатели. Да отрежат лентата на обновения корпус и да споделят радостта на ученици и учители в Котел пристигнаха Райнхард Тод - председател на Федералния съвет на Република Австрия, Герхард Райвегер - посланик на Австрия у нас, Ралица Базайтова - главен експерт в МК.

През пролетта 7000 австрийци от третата възраст, членове на Австрийския съюз на пенсионерите, гостуват в Слънчев бряг. Едно от най-вълнуващите преживявания за възрастните туристи е посещението в НУФИ “Филип Кутев”. Идеята да подпомогнат училището възниква спонтанно. Благотворителна кампания за набиране на средства започва през април и само за два месеца, до края на пребиваването си у нас, пенсионерите събират 70 хил. лв. Към инициативата се присъединяват “БТС - Българиън турист сървисиз” ООД и Димитър Караненов, собственик на хотели, и прибавят още 20 хил. лв.

На официална церемония бе открито обновеното общежитие на НУФИ “Филип Кутев”

“Австрийците обещаха и изпълниха ангажимента си. За нас това дарение е крупно не само по стойност. То е изпълнено с много символика и красота, защото е направено от пенсионери за деца. В 45-годишната история на училището никой не е правил такъв щедър жест към нас”, каза директорката на училището Мария Градешлиева, която намира символика и във факта, че откриването на обновените помещения съвпадна с християнския празник на Вяра, Надежда и Любов.

Студенти-театрали впечатлиха с “холивудско” представление

Снимка “АЛМА АЛТЕР”

Георги АРГИРОВ

На празника на София студенти-театрали от “Алма алтер” на СУ “Св. Климент Охридски” изнесоха представлението “От София до Бродуей”. Така бъдещите актьори и музиканти показаха как може да се превземе Бродуей - с актьорско присъствие и оригинални спектакли - музикални и театрални. В програмата имаше от всичко по малко - чуждоезична реч, танцът “Кан-кан” и музикални изпълнения. Студентът по философия и китарист Георги Арсов изпълни песента на Мишо Белчев “За София”, както и “Я кажи ми, облаче ле, бяло”, като си пожела да не я пее в чужбина. Георги е един от участниците в новия сезон на “Х фактор” II. Музикалният съпровод бе запълнен от цигуларката Софи.

“Алма алтер” е театър-лаборатория към СУ, в който могат да се обучават студенти и да получат диплома за професионална квалификация. В трупата могат да кандидатстват студенти, ученици и завършили висше образование. Театърът е създаден към Алма Матер през 1968 г. от режисьора Николай Георгиев, а през 2000-та е възстановен отново от него. Той е и настоящият ръководител на трупата.

кратки

Концертът на Белинда Карлайл се отменя

Концертът на Белинда Карлайл в София се отменя поради слаб интерес, съобщиха организаторите от “Лауд Консертс”. Събитието беше предвидено за 14 октомври в зала 1 на НДК. Слабите предварителни продажби по-малко от месец преди концерта правят изпълнението на продукцията невъзможно. Закупилите билети могат да получат обратно сумите си в разпространителските мрежи. Срокът за връщане на билетите е 1 октомври.

Започна фестивалът „Славянска прегръдка”

Пет нови книги ще бъдат представени по време на есенното издание на международния фестивал на поезията “Славянска прегръдка”, съобщи председателят на Славянската академия Елка Няголова. Книгите са “Ранени от словото” от Мина Карагьозова, както и от поредицата “Славянска прегръдка” “Ескизи върху водата” от Виктор Мелник (Украйна), “Ей, Смъртото дърто!” от Спаска Гацева, “Славянски камък” от Валерий Латинин (Русия) и “Зимни портокали” от Диана Буразер (Хърватия). В програмата е включена “Преводаческа лаборатория”, която е изпитана от академията форма на майсторски клас, в който поетите превеждат текстове и усвояват възможностите на преводаческото изкуство.

6-ма диригенти в надпревара на „Blue Danube”

Шестима диригенти ще се борят във финалния, трети тур на V международен конкурс по оперно дирижиране “Blue Danube”, на който Русе е домакин. В света има три конкурса по оперно дирижиране, като “Blue Danube” е един от тях, обясни режисьорът Огнян Драганов. Участват общо 52 млади диригенти от 35 страни в света, сред които от Иран и Ирак. На 20 септември ще бъдат известни победителите. Заелите първите три места ще дирижират на галаспектакъла операта “Бохеми” от Пучини, с която ще бъде закрит конкурсът. В същия ден ще се състои и прослушване за оперни певци от Източна Европа, като до момента са се записали 50 участници. Наградата за победителите е изява в различни професионални опери в Европа. Антъни Арморе - президент на австрийската компания “Blue Danube Musik Impresario”, и основен организатор на конкурса, заяви, че България е силна държава за опера, с много добри оперни театри, съобщи БТА.

www.duma.bg
ДУМА
ЧЕТВЪРТЪК 19 СЕПТЕМВРИ 2013

Триумф на школата на Стефан Драгостинов

Нов международен успех завоюваха студентите му по композиция от НБУ

Току-що приключи Петият международен конкурс по композиция "София - 2013", провеждан под патронажа на кмета Йорданка Фандъкова. Конкурсът има благородната цел да стимулира композитори от петте континента за създаването на нови съвременни творби за знаменития камерен ансамбъл "Софийски солисти".

Вече пета поредна година авторитетно международно жури, оглавявано от именития композитор маестро Георги Минчев, "отсява" анонимно най-значимите представени на конкурса произведения; в журито, присъждайки всяка година три награди, участва и дългогодишният диригент на ансамбъла проф. Пламен Джуров.

Всяка година и членовете на ансамбъла имат право на "своя визия", определяйки награда от името на "Софийски солисти". Тази година тя заминава за Великобритания, присъдена на Ели Робертсън за творбата "Lewisman in Exile" (за виола и струнни). Първата награда "отлита" при младия композитор Крис Хунг от Хонконг за пиесата "Concerto Funebre". Впрочем за втора поредна година композитор от Хонконг е на почетната стълбичка; в миналогодишното издание на конкурса пиесата "Night & Day" на Даниел Ло Ченг спечели втора награда. Тази година журито не присъжда втора награда. Затова пък с две трети награди "равнопоставено" се окичват младите български композитори Валерия Крачунова-Попова и Емерих Амбил, и двамата - студенти в Нов български университет в класа по композиция на проф. Стефан Драгостинов.

Снимка Светослав ЧУЛИН

Проф. Стефан Драгостинов с лауреатите Валерия Крачунова и Емерих Амбил

С творбата си "Gypsy Tabor" ("Цигански табор") "оригинален опит за звуково-графично изображение на отворено пространство, в което са преплетени стремглави, първични звучности и лирични песенни мотиви, характерни за стародавната циганска музика" - Валерия Крачунова прави невероятно талантлив конкурсен "прощъпалник". За разлика от нея, НБУ-съотборникът й Емерих Амбил, макар и само на 30 г., вече е световноизвестен конкурсен снайперист-ветеран, неколкократно "отстрелял" през годините международните конкурси "Млади виртуози", белгийското издание на бележитата кралска "Еуфония", конкурса "Акад. Марин Големинов", както и I издание на "София - 2009". Амбил отново е изключително оригинален и творчески своенравен с творбата си "Saeculum Obscurum" ("Тъмните векове"). Той прави творчески опит за "паралелно взиране" в тъмната епоха отпреди 1000 г. и съвременния свят от началото на третото хилядолетие! Произведението е написано специално за конкурса "София - 2013".

През годините, сам носител на низ от най-престижни отличия, проф. Стефан Драгостинов е наричан "безпогрешен снайперист" заради поредицата от първи награди на международни конкурси в Холандия, Италия, Франция, Венецуела и Португалия. От 2008 г. неговите талантливи студенти от НБУ Емерих Амбил, Сара Костадиновска, Данаил Танев, Валерия Крачунова-Попова, Мина Ефремова са перманентни лауреати на престижни конкурси в България и Европа и продължават безпогрешно пътя му.

Официалната церемония по награждаването в Петото издание на "София - 2013" ще се състои на 20 септември от 19 ч. в голямата зала на Военния клуб, където под ръководството на маестро Пламен Джуров ансамбъл "Софийски солисти" ще изпълни отличените творби.

„Кръстопът на музите" в Красна поляна - отново и напук

Георги ДРАМБОЗОВ

За девети пореден път столичният фестивал на изкуствата в Красна поляна ще носи названието "Кръстопът на музите" - и на деветте музи в картината на Тинторето, които вечно ще разпалват въображението ни с гола красота, естествен чар и неповторим талант. Замислен и проведен от читалищното ръководство на НЧ "Кирил и Методий 1924" още през 2005 г. като столичен преглед на съставите за стара градска песен и изобщо за градски фолклор, фестът претърпя няколко метаморфози, включи в себе си поп музика, лирично слово, театър, мода, изложби на градски носии и аксесоари. В него бяха привлечени за участие чужди и наши композитори, текстописци и изпълнители на съвременна поп музика, естрадите от читалището се пренасяха пред Народния театър и на площад "Бански" в столицата, привличаха се лауреати от многобройните български фестивали за градски фолклор.

За съжаление той ни беше "отнет" през последните години като фестивал уж на "голямата съвременна балканска естрада", но идеята, с която беше създаден, още е жива, а "моторът", който го движи с условната титла "артистичен директор", се казва Томи Йовчев, човек, пълен с енергия и с нови идеи. В помощ на феста през годините по традиция бяха и продължават да съдействат и район Красна поляна, и Съюзът на народните читалища, и Съюзите на музикалните и танцовите дейци, на българските писатели, на журналистите, както и средствата за масова комуникация.

Тази година фестивалът е два дни - на 27 и 28 септември, ще се провежда на открити и закрити сцени в читалището и отново ще включва най-добрите състави за стар градски фолклор - лауреати от празниците в Петрич, Варна, Велико Търново, Габрово и др. Известният оркестър и вокална група "Настроение" на композитора и майстор на акордеона Борис Пелих ще радват почитателите на стария шлагер както с "класически" любим, така и с по-нов репертоар. Гости на софийска сцена са трио "Звън" от Севлиево, "Рокива" - Хасково, "Импресия" - Карлово. Ще участват известни изпълнители като Саша Стефанович от Сърбия, Мария Добрева от Варна, Здравко от Каварна, Веси от Израел, Данчо Попов и акордеонистите на Варна, Роси и "Щастливеца" от София и др.

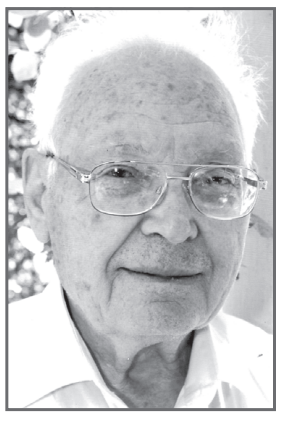
Деветият фестивал на изкуствата наистина ще се превърне в празник с участието на групи за модерен балет, акробатичен рок, хип-хоп. Модата от миналия век до ден днешен ще бъде представена от манекени - деца и възрастни, под зоркото око на Гери и Петя, ще се рекламират много фирми за моден дизайн. Въпреки отсъствието на конкурсния характер, на феста ще присъстват и досегашни "мастити" членове на журита като културологът фолклорист Георг Краев, Бони Милчева, тв водеща и певица, Борис Арнаудов от БНР, Йордан Попов от Варна, доайенът на българската журналистика Дамян Обрешков. За четвърти път ще бъде отчетен и Националният конкурс за поезия под наслов "Лирически кръстопът на музите", а председател на журито е литературният критик Благовеста Казабова. Своеобразна новост в традиционния фест на изкуствата е Първият столичен бард фест за авторска песен. На него ще си дадат среща творци и изпълнители, сред които Михаил Белчев, Хайгашод Агасян, Иван Ненков, Асен Масларски, Ивайло Диманов, Светослав Георгиев, Славимир Генчев, Светлана Йонкова, Орлин Чолаков.

Организаторите са си поставили задачата с помощта на районната администрация и лично на кмета Иван Чакъров, разбира се, да издадат общ сборник от наградените поетични творби и тези за авторска песен - дело на участниците в поетичния конкурс и в бард феста. Предвиждат се и самостоятелни концерти и изложби със съдействието на столичните музеи.

Дай, Боже! Музите на изкуствата са девет - за девети път "Кръстопът на музите" в Красна поляна. Празнувайте с нас!

ВЪЗПОМИНАНИЕ

Изминаха ШЕСТ МЕСЕЦА, откакто нашият скъп баща, дядо и прадядо

генерал ВЪЛКАН ДИМИТРОВ ДАПЧЕВ

напусна този свят. Дълбоката му човечност, оптимизъм и вяра в доброто начало ще продължават да бъдат стимул и опора в собствения ни жизнен път.

Дълбок поклон пред светлата му и красива душа!!

От семейството

ВЪЗПОМИНАНИЕ

На 19 септември 2013 г. се навършват 30 ГОДИНИ без

ГЕОРГИ ИСАЕВ ГЕОРГИЕВ

3.VI. 1922 г. - 19. IX.1983 г.

Времето няма да заличи празнината, която остави след себе си. Обичаме те!

От семейството

www.duma.bg

Очаквайте

ПОЛ ДИ'АНО ВКЛЮЧИ СОФИЯ В ПРОЩАЛНОТО СИ ТУРНЕ

Кола без шофьор готова до 3 години

Технологията ще позволи на застрахователните компании да прехвърлят на създателите на транспортното средство отговорността за евентуални вреди, причинени при злополуки

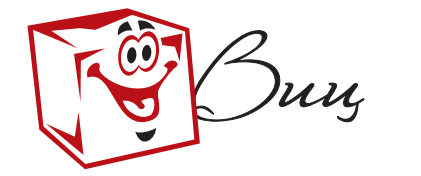
Прототип на автомобил, който се движи почти без участието на шофьора, ще бъде създаден след 3 години, обеща в интервю пред в. "Файненшъл таймс" американският предприемач и изобретател Елън Мъск. Той е и ръководител на компанията Tesla Motors, прочута като производител на електрически автомобили.

"След 3 години ще имаме уникална кола, при която 90 на сто от пробега ще се осъществява на автоматичен режим. И това не е спекулация", уточни Мъск. Той обаче не пожела да разкрие подробности около проекта, който е на базата на разработките изключително на Tesla Motors, а не на технологиите на други компании.

Според бизнесмена и изобретател засега не е възможно да бъде създаден автомобил, който изцяло да е независим от водача. "По мое мнение все още сме много далеч от това. Много е трудно да се автоматизират последните няколко процента от процеса на шофиране", разкри Елън Мъск. Според него бъдещият робот ще бъде в състояние да се справя без шофьор в по-голямата част от процеса на движение на колата, но не и във всякакви ситуации на пътя.

"Файненшъл таймс" цитира и мнението на експерт, според когото автопроизводителите не са заинтересовани от внедряване на технологията "кола на бъдещето". Тя ще позволи на застрахователните компании да прехвърлят на създателите на транспортното средство отговорността за евентуални вреди, причинени при злополуки.

Японската компания "Нисан" обяви миналия месец, че възнамерява да създаде коларобот през 2020 г. В тази посока работят и "Мерцедес-Бенц", и "Волво".

- Цял ден чистя! Чувствам се като Пепеляшка при мащехата!

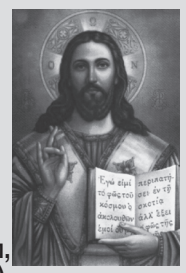
- Скъпа, нали ти казах, че когато се омъжиш за мен, ще заживееш като в приказка!

АЛЕКСИ АЛЕКСИЕВ, член на НС на БСП
ДОЧО БОДЖАКОВ, кинорежисьор, сценарист
ЖИВАН БЕЛЧЕВ, юрист
ПЕТЪР ДИКОВ, главен архитект на София
СТЕФАН ДЕДЕВ, народен представител
ТЕОДОРА ДИМОВА, белетрист и драматург

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

19

Св. мъченици Трофим, Саватий и Доримедонт (III). Св. мъченик Зосима Пустинник († нач. IV)

Трофим, Саватий и Доримедонт живели през третия век, когато християните били преследвани от езичниците. Идолопоклонниците заловили верните на Господ мъже и ги отвели при градоначалника Илиодор. След напразните опити да ги убедят да се отрекат от вярата, мъчениците били подложени на жестоки изтезания. Накрая заповядали да им отсекат главите с меч.

Бонобо с 4 биса за родните фенове

Снимка ФЕЙСБУК

Силвия ШОПОВА

Бонобо и целият му бенд за втори път зарадваха многобройните си български фенове в навечерието на празника на столицата. В една лежерна вечер, в края на лятото и началото на есента, групата изпълни добре познатите си парчета и представи най-новия си албум "The North Borders". Приятният лайв продължи близо три часа. Групата се върна на сцената цели 4 пъти, искрено благодари на публиката и специално за всички, които отказваха да си тръгнат, завърши с отнасящото "Noctuary".

Изпълнителите, открили събитието, Clipper, 1000 Names, Kutmah и Wolf+Lamb, събраха останалите след Бонобо фенове на закритата сцена. Там атмосферата граничеше с интимна, тъй като самото място не беше много голямо. ReelFeel Open Air събра музикалните ценители в пространството на складовете "Деспред", сполучлива локация за подобен род прояви. Phormatik Visual LAB пък бяха отговорни за визуалното оформление на цялата вечер.

АНГЕЛИ И ДЕМОНИ ВЕЧЕ И В КОСИТЕ

Альона НЕЙКОВА

Световноизвестният стилист Пол Геринг в началото на този месец направи в Германия официално представяне на колекция прически "Ангели и демони" на прочута немска козметична марка. У нас актуалните тенденции в косите - сезон есен-зима 2013-2014, ще бъдат показани на 23 септември на специално ревю-спектакъл, организирано от салони "Магама" и "Алцина България".

Най-новите акценти във фризурите ще бъдат разкрити от топ коафьора Вили Боршукова и гост звездата Юри Шкарпетин. Стилистът е треньор на "Алцина" за Русия, уточниха за ДУМА от Консултантска къща "От игла до конец".

Във връзка с предстоящото представяне засега е ясно само едно: колкото противоположни са ангелите и демоните, толкова и една прическа може да бъде стилизирана по различен начин в зависимост от случая.

Снимка ALCINA

Модели от тазгодишната пролетно-лятна колекция "Ангели и демони"

Състезание по ядене на чесън стигна до Великобритания

В британския град Дорсет се проведе първото по рода си състезание по скоростно ядене на чесън. Надпреварата се състоя в местен бар. Участниците бяха общо 26, като всички до един са от Великобритания. Условията на надпреварата са прости: кой ще изяде най-много чесън за 5 минути? Победител стана Оливър Фармър от Чармът, успял да погълне за отреденото време 49 скилидки. Наградата за шампиона бяха 100 лири стерлинги. Постижението на Фармър бе наречено "невероятно". На второ място се класира Али Харви от Ситаун, изял в рамките на регламента 3 скилидки чесън по-малко от Фармър. "Не е лесно. Устата ми гори", призна Харви след края на състезанието. Организаторите обещават догодина надпреварата да стане международна.

Световен номер 1 по скоростно ядене на чесън е Дипак Шарма Бажагейну от Непал, изхрупал 34 скилидки за 1 минута.

ЕЛТЪН ДЖОН БИЛ ИНТИМЕН С АГЕНТ НА КГБ

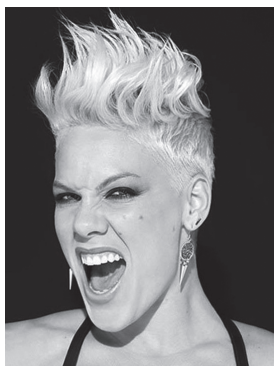

Сър Елтън Джон правел секс с шпионин на КГБ на покрива на хотел. 66-годишният певец разкри, че стигнал до интимност с агента, който работел за съветската служба за сигурност, за да го компрометира. Тайната полиция в страната внедрила мъжа в антуража му, за да гарантира, че всяко движение на Елтън се следи, докато е в СССР.

"Отидох в Русия през 1979 г. и знаех, че ни наблюдават през цялото време. Имах преводач, който със сигурност те бяха поставили. В крайна сметка правих секс с него на покрива на хотел", заяви певецът.

Елтън е готов да отмени свои планирани концерти и да замине за Русия. Певецът иска да подкрепи хомосексуалните граждани в страната, които се обявиха срещу закона против гейовете. Той бе остро разкритикуван и от други звезди от световния шоубизнес с нестандартна сексуална ориентация. Изпълнителят призна, че ще трябва да внимава какво говори по време на престоя си в Москва. "През декември заминавам. Като хомосексуален не мога да оставя тези хора сами, без да ги подкрепя. Не зная какво ще се случи, но трябва да отида", заяви Джон пред британския в. "Обзървър".

Пинк бе избрана за „Жена на годината"

Влиятелното музикално списание Billboard удостои Пинк със званието "Жена на годината". Певицата ще получи наградата си на тържествена церемония на 10 декември в Лондон. Любовта на Billboard към Алиша Бет Мур, както е истинското име на Пинк, се разгоря през 2012-а. Тогава 34-годишната американка за първи път оглави чарта Billboard 200 чрез албума си "The Truth About Love" ("Истината за любовта").

През 2013-а пък сингълът "Just Give Me a Reason" ("Дай ми причина") се изкачи на първо място в Hot 100 на Billboard. От списанието отбелязват и номинирането на Пинк за наградите "Грами" в категорията "Най-добър вокален поп-албум", както и обстоятелството, че до момента певицата е продала 40 млн. копия от албумите си.

Носители на приза "Жена на годината" на Billboard са били Бионсе Ноулз, Тейлър Суифт и Фърги. През 2012 г. титлата бе присъдена на Кати Пери.

ЧАРЛИ ШИЙН ВЗЕ ДИПЛОМА ЗА СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ

Актьорът Чарли Шийн получи диплома за средно образование, след като през 1983 г. не му достигнали само няколко точки, за да може да завърши със съучениците си в гимназия "Санта Моника". След това младият талант решил да започне кариера в Холивуд, но признава, че винаги е искал да завърши образованието си въпреки изминалите 30 години.

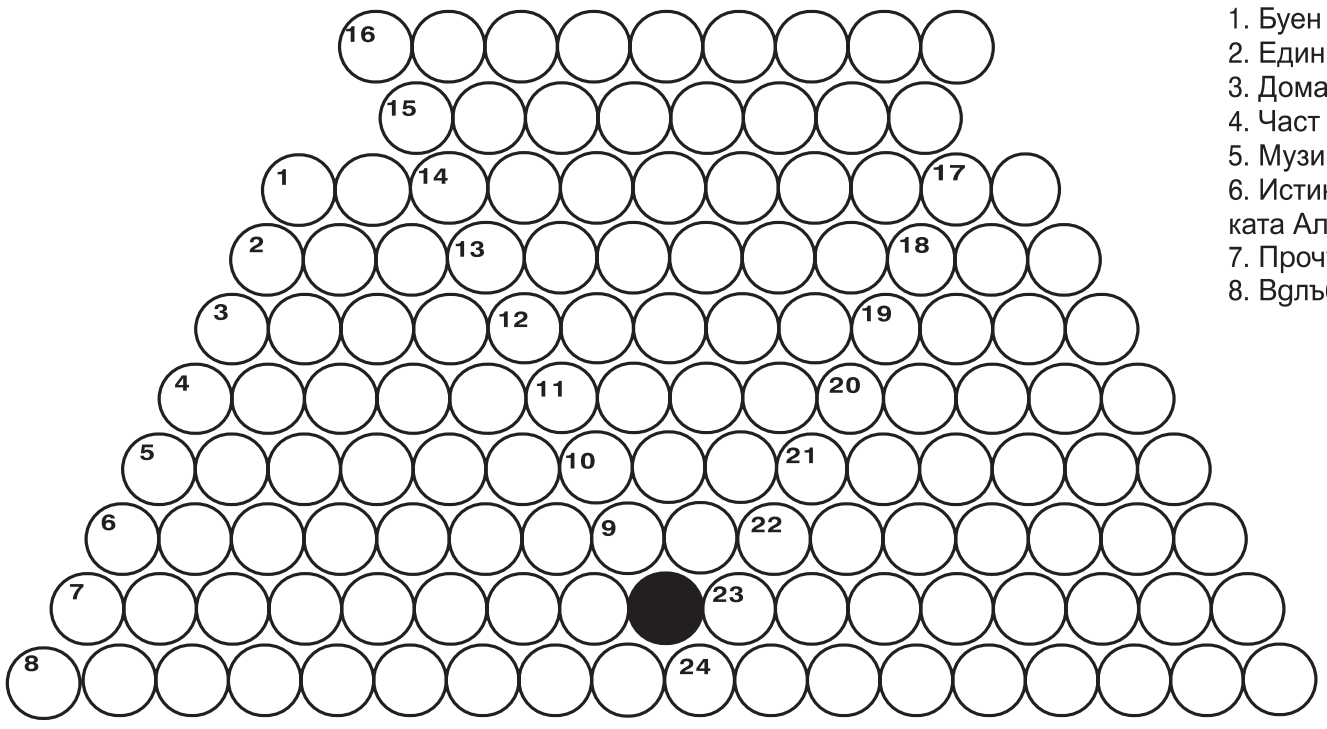
"Тази липса на край винаги ме е тревожела. Цял живот съм имал навика никога да не завършвам нещата", разкри Шийн пред сайта TMZ.com. "Идеята на родителите ми бе да ходя на лятно училище. Отвърнах им: "Нима има училище през лятото?" Не можех да си представя нещо по-

лошо. Казах им да ми позволят да се явя на няколко прослушвания и ако нещата не се получат, ще взема диплома и ще отида в колеж. Но ми дадоха работа", припомня си актьорът.

www.duma.bg

ПИРАМИДИ

1. Буен кон.
2. Единица за мощност.
3. Домакински съдове.
4. Част от счетоводен баланс.
5. Музикални интервали от 8 степени.
6. Истинската фамилия на астроложката Алена.
7. Прочут италиански футболист.
8. Вдлъбната линейна форма.
9. Руски вертолети.
10. Зодия.
11. Вътрешнозаводски возила.
12. Радио в България.
13. Кадруване на чиновници.
14. Пособия за къдрене /разг./.
15. Град в България.
16. Разбойнически дружини у нас през 18-19 век.
17. Стара турска монета.
18. Пигмейско племе.
19. Триумфална врата.
20. Тропическо дърво.
21. Модификация на "Порше".
22. Служебно израстване.
23. Изработване на шарки във вид на карета върху дрехи.
24. Картографиране на местност.

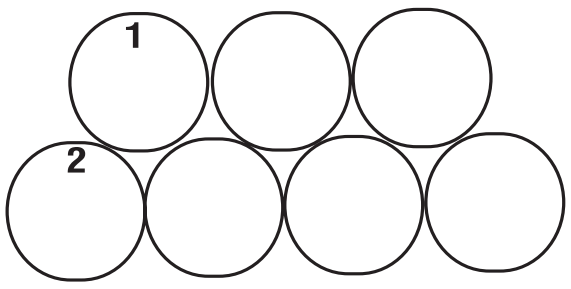
РЕЧНИК: Арека.

СКАНДИ

ЛИДЕРЪТ НА ГЕРБ
СЕЛО В ОБЩИНА ГЕНЕРАЛ ТОШЕВО
СИЛНА КАРТА ЗА ИГРА
ВИД ГОРИВО
РЕКА /ИСП./
ИМАНЯР
ПАКЕТ С БАНКНОТИ
РЕКА В ЛАОС
ОТВОР В ПЛАНИНА
БОЕН ВИК
ТЕЧНОСТ ЗА ПОЛУЧАВАНЕ НА БОИ
СЪД ЗА ВОДА
ГРАД В НИГЕРИЯ
ЖИТЕЛ НА РАЗЛОГ
НАНИЗ
МАКЕДОНСКА ФИРМА ЗА ИЗДЕЛИЯ ОТ ТЕЛ
ОБРИВ ПО ЛИЦЕТО /МН.Ч./
ЯПОНСКА ГМУРКАЧКА ЗА БИСЕРНИ МИДИ
РАЗОРЕНИЯ
БЪЛГАРСКА ТЕЛЕГРАФНА АГЕНЦИЯ
ФРЕНСКИ ПОЕТ
СЕМЕЙНИ ОБЩИНИ У АЛТАЙЦИТЕ
НАШ ВОЛЕЙБОЛЕН ТРЕНЬОР
Г-Я В ЕДНОИМ. РОМАН ОТ Х. СЕНКЕВИЧ
ВСЕКИ ОТ ДВЕ НЕЩА В ЕДИН ЧИФТ/МН.Ч./
ОСНОВА НА СГРАДА /ОСТ./
ПРИСПОСОБЛЕНИЕ ЗА ВХОД
НАШ ПОП-ПЕВЕЦ
РОД ПАПАГАЛИ
ДРЕВЕН МОНГОЛСКИ ЦАР
ПРЕЗИДЕНТЪТ НА МЕКСИКО
БЪЛГ. ДЪРЖАВНИК /1911-1998/
АЗИАТСКО ЛЕКОВИТО РАСТЕНИЕ
БОЕН КОНФЛИКТ
ГРАД В САЩ, ОХАЙО
ФАРМАЦЕВТИ
НОЩНИ ПТИЦИ
ПРАВЕНЕ НА ДИПЛИ НА РОКЛЯ
АМЕРИКАНСКА КИНО-АКТРИСА
НЕМСКИ ДИДЖЕЙ
МАЙСТОРИ НА СТОЛОВЕ
АМЕРИКАНСКИ ПИСАТЕЛ-"КЕНТАВЪРЪТ"
ДРЕВНОСТ
НАСЕЛЕНИ МЕСТА
МЕТАЛНА СПЛАВ
НАША ФИРМА ЗА МЕБЕЛЕН ОБКОВ
МИКРОРАЙОН В ГР.КРАСНОГОРСК КРАЙ МОСКВА
ТАПА ЗА КАЦА
ПРИСПОСОБЛЕНИЕ ЗА СВЕТЕНЕ
КЪСА ПУШКА
НАШ ПРАХ ЗА ПРАНЕ
ПЕРСОНАЖ В АРАБСКАТА ПОЕЗИЯ
ГОРСКИ ЖИВОТНИ
ШЕФКАТА НА БЪЛГАРСКАТА ФЕДЕРАЦИЯ ПО ХУД.ГИМНАСТИКА
ПРЪЧКА ЗА ОКАЧВАНЕ НА ЗАВЕСА
УКРАИНСКО-ЛИТОВСКИ ФИЛОЛОГ
ЯПОНСКИ КОМПОЗИТОР
ВТОРИЯТ РУСКИ КОСМОНАВТ
СТОЛИЦАТА НА АВСТРИЯ

РЕЧНИК: "Брако", Ирино, Рогозина.

АНАГРАМА

ВОДОРАВНО:
1. Мазило в козметиката.
2. Български цар.

Чрез разместване на 7-те букви открийте нови думи със следното значение:

1. Верига магазини у нас за модни стоки.
2. Град в Испания.
3. Държава в Африка.
4. Приготвяне, подготвяне /разг./.

ВИЗИТКА

Чрез разместване на буквите открийте търсените термини в имената на:

ВЕЛИКО КОП. СВИЛЕНОВ - офицерски чин и месторождение ?

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: РЕЧИ - РАВДА - РЕВ - БОЛКИ - СЕКТОРИ - ВЕК - УЛМ - ВЕРМУТ - ПЕАНИ - АУЛА - САГА - ПРИЗОВЕ - НАВТИКА - ОМЛЕТ - ОТВОР - АМИКА - Г. Р. - ИРНИК - ЕНА - КРИ - СКА - КЛАЙД - КОЕН - МООР - ИВАНКО - ТИРЕ - УДРЯНИЯ - ВОЛАНИ - ОРКО - ДАРБИ - ЛАКСО - БА - АГНЕТА - ВООН - ТИП - РАСИН - КИК - КАРАТ - СТАРТ - МОНОПОЛ - АНКАРА - ВОЛА - АДРИАНОВ.

ОТВЕСНО: БЕБЕ - АНТИК - ИВАНИКОВ - ЧОК - ГАВРА - РОР - ПАНО - ТИЛ - АВОН - МЕЛБА - РОЛ - КУП - ТРИКО - АИГРАПА - ПРИЛЕПИ - КЛОУН - НАТО - МАРКА - АРДИЛЕС - ЛА - ВВС - НИАМЕЙ - АТИС - ДЕВИЗ - ИНДИЯ - КАНТАР - ТАКЕ - ООКА - ВНОС - АНИ - ТРАВМА - КАИРОВ - РКА - КРОМУЕЛ - КОНЯК - ОКТАН - ЕРУЛ - ЕГРЕК - ОБОИ - РО - СВИТА - ТРИНОМ - АНКЛАВ.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

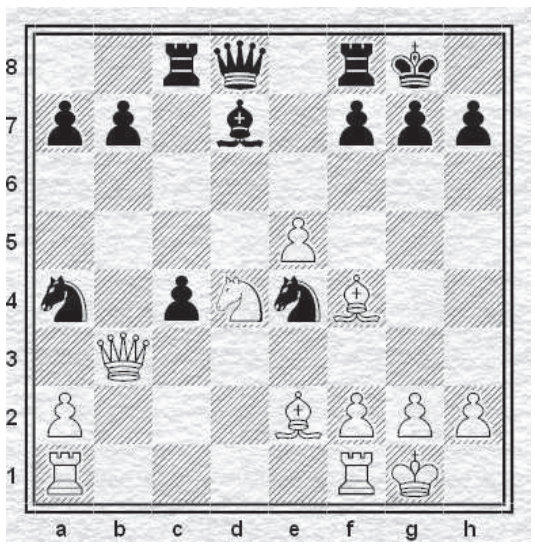
Ушенина на път да остане без титла

Стефанова започва с белите в Гран при в Ташкент

Световната шампионка Анна Ушенина продължава да изостава в резултата в мача в Тайчжоу, в който се опитва да защити титлата си срещу претендентката и предишна №1 в света Хоу Ифан. След двете поражения в първата и третата партии украинката е с 1,5 т. срещу 3,5 т. за китайката. В третата партия от мача шампионката претърпя второ поражение с белите фигури, което този път беше абсолютна дебютна катастрофа. Въпреки че и двете съперници изглеждаха много добре подготвени в разигралата се Защита Нимцович, 15-ият ход на китайката 15ETc8 хвърли в смут Ушенина и тя изразходва 40 минути, за да обмисли отговора си. Той обаче се оказа доста съмнителен и от него тръгнаха проблемите на белите. След почти грубата грешка на украинката на 17-ия ход Хоу не изпусна шанса си и само 7 хода по-късно записа втората си победа в двубоя.

ХОУ ИФАН - УШЕНИНА, ТРЕТА ПАРТИЯ ОТ МАЧА

17.Oc4? Сериозна грешка, въпреки че и предишният ход 16.Дb3 не беше най-добрият. Белите трябваше да вземат на b7: 17.Дb7 Кac5 18.Дb2 с равна игра с взаимни шансове. 17...Кac3! 18.a4? Единствената възможност за продължаване на борбата беше 18.Of7+! Tf7 19.e6, но и тук черните имат голямо преимущество след 19EOe6 20.Ke6 Дf6. 18...Oa4 19.Ta4. Ka4 Обективната оценка на позицията е, че положението на белите е безнадеждно. Ушенина опита да използва хипотетичните си практически шансове, но китайката бе на висота: 20.Kf5 Кac3 21.e6 Tc4 22.Дc4 b5 23.Дb3 Дd3 24.ef7+ Tf7 0:1.

Междувременно бившата световна прима Антоанета Стефанова започна участието си в третия етап от Гран при веригата на ФИДЕ, който се провежда в Ташкент. От двете проведени досега състезания от серията българката игра в това в Женева, където се класира седма. Лидерката във временното класиране Анна Музичук от Словения не е планирала да играе в Ташкент. Както е известно, регламентът на Гран при дава право на всяка една от 18-те участнички да се включи в четири от общо шестте турнира, като за генералното класиране се вземат трите най-добри резултата. Победителката в крайното подреждане получава правото да играе мач за световната титла през 2015 г. В узбекската столица освен българката играе и още една бивша световна шампионка - рускинята Александра Костенюк. Втората и третата по сила китайки - Жао Ксю и Ю Венюн, също са там. Световната шампионка с отбора на Украйна и негова първа дъска Катерина Лагно също е сред претендентките за първото място в Ташкент. За първи път в този турнир дебютира представителката на Казахстан Гулихсан Нахбаева, която замени отказалата се в последния момент Виктория Чмилите. Останалите участнички са: Хъмпи Конеру и Харика Дронавали (Индия), Бела Хотенашвили (Грузия), Елина Даниелян (Армения), Олга Гиря (Русия) и представителката на домакините Нафиса Муминова. Партиите от първия кръг, в който Стефанова имаше белите фигури срещу Нахабаева, завършиха късно снощи. Днес нашата шахматистка е с черните срещу Гиря.

Карлсен отново пръв с впечатляващо хладнокръвие

Малко повече от месец преди старта на мача за световната титла претендентът Магнус Карлсен за пореден път доказа класата си, като спечели изключително силния четворен мач-турнир в американския град Сейнт Луис. Освен че демонстрира блестяща игра, норвежецът за пореден път удиви приятно със своята борбеност. В решителната си партия от последния кръг срещу Левон Аронян той изпадна в по-тежка позиция и опита да постигне реми чрез повторение на ходовете. Арменският гросмайстор целенасочено отклони тази възможност, тъй като при победа щеше да се изравни по точки със съперника си и тримата (заедно със събралия същия брой точки Накамура) да играят тайбрек за първото място. Лекаполека обаче Аронян изгуби преимуществото си и на свой ред предложи реми, което автоматично даваше на Карлсен първото място. С присъщото си северняшко хладнокръвие претендентът за световната корона отказа и в още по-присъщия си безкомпромисен стил доведе партията до успешен край.

За зрителите винаги е удоволствие да наблюдават играта на Карлсен, за когото компромисът на дъската е непознат

КАРЛСЕН - АРОНЯН

1.e4 e5 2.Kf3 Kc6 3.Ob5 a6 4.Oa4 Kf6 5.0-0 Oe7 6.Te1 b5 7.Ob3 0-0 8.a4 b4 9.d4 d6 10.de5 de5 11.Дd8 Td8 12.Kbd2 h6 13.a5 Oc5 14.Oc4 Kg4 15.Te2 Oe6 16.Oe6 fe6 17.h3 Kf6 18.Te1 Tab8 19.Kc4 Tb5 20.b3 Od4 21.Ob2 Tc5 22.Ta2 Ob2 23.Tb2 Ke8 24.Ta2 Kd6 25.Kfd2 Kb7 26.Kf3 Цf7 27.Цf1 Цf6 28.Ta4 Kba5 29.Ke3 h5 30.Tea1 Td4 31.Ke1 Це7 32.f3 Td2 33.Td1 Td6 34.Tda1 Цd7 35.Kd1 Td2 36.Kf2 Цc8 37.Kfd3 Tb5

В тази позиция дойде ред на Аронян да предложи реми, което напълно устройваше съперника му, но Карлсен просто... отказа.

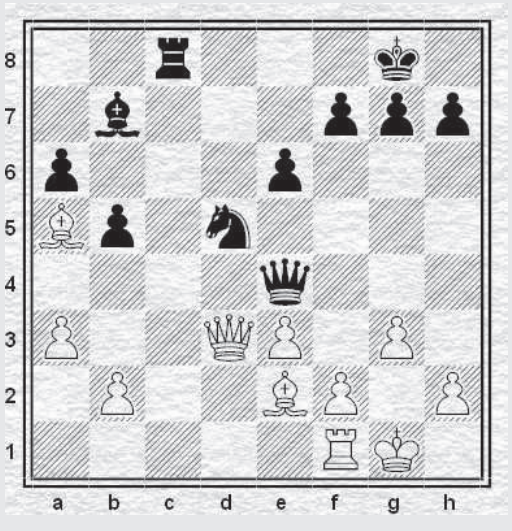
38.h4 Цb7 39.T1a2 Цa7 40.Цg1 Цb6 41.Цf1 g6 42.Цg1 Цb7 43.Цf1 Цc8 44.Kf2 Td8 45.Ked3 Цb7 46.Це2 Цb6 47.Це3 Цb7 48.Kd1 Цc8 49.K1b2 Td6 50.Ta1 Цd8 51.Kc4 Kc4 52.bc4 Tb8 53.c5 Td7 54.Ta6 b3 55.Tc6 bc2 56.Ke1 Це7 57.Kc2 Tb3 58.Це2 Tb2 59.Tc1 Ta2 60.Це3 Цf7 61.f4 Цf6 62.fe5 Це5 63.Ke1 Ta3 64.Цf2 Td2 65.Цf1 Td7 66.Kf3 Цf4 67.Te6 g5 68.hg5 Цg3 69.Tf6 Ta2 70.Ke5 1:0.

С тази победа Карлсен оглави крайното класиране с 4,5 т. от 6 партии, следван от Накамура с 3,5 т., Аронян с 2,5 т. и Гата Камски с 1,5 т. Така претендентът за световната титла записа 10-а победа в 16-те супертурнира по класически шах, в които е участвал от януари 2011 г. досега.

Задача

ГЛАС - РЪСЕЛ, БЕЛФАСТ, 1958 г.
Черните на ход печелят

Белите предложили размяна на дамите, за да преминат в по-приятен ендшпил с двойка офицери. Как да реагират черните?

Отговор:

Черните дама и офицер, разположени по диагонала срещу пропуснижкия цар, в комбинация с коня на d5 дават мат, използвайки станалияпрез принцом: 1EДg2+ 2.Цg2 Kf4++ с последващо зекъзх.

кратки

В Париж стартира Гран при за мъже

В събота в Париж започва шестият етап от Гран при надпреварата на ФИДЕ, в който ще играят Фабиано Каруана, Александър Гришчук, Хикару Накамура, Борис Гелфанд, Лениер Домингес, Руслан Пономарьов, Ван Хао, Аниш Гири, Василий Иванчук, Етиен Бакро, Лоран Фресине, Евгений Томашевски. Последните трима заеха местата на отказалите се от участие Сергей Карякин, Пьотър Свидлер и Теймур Раджабов. Състезанието представлява интерес само за Гришчук и Каруана, тъй като всеки един от тях има шанс в случай на еднолична победа да измести лидера в генералното класиране Шахрияр Мамедяров. Както е известно, Веселин Топалов си осигури предварително победата в Гран при серията, а това му донесе и място в турнира на претендентите през март догодина. Сега останалите участници в надпреварата се борят за втората виза.

Карлсен и Ананд се срещат в Цюрих

Въпреки че мачът за световната титла между носителя й Вишванатан Ананд и претендента Магнус Карлсен още не е започнал, вече е ясно къде ще е следващата среща на двамата гросмайстори. За първи път след двубоя в индийския град Ченай съперниците ще се срещнат отново в третия по ред супертурнир в Цюрих, планиран за края на януари следващата година. Организаторите на състезанието още отсега рекламират, че в него ще участва световният шампион и минимум двама претенденти, т.е. загубилият мача за титлата, както и единият от участниците в претендентския турнир - Борис Гелфанд. Тъй като в състава на цюрихската надпревара е и Фабиано Каруана, който все още има шансове да се класира за турнира на претендентите, швейцарските домакини, както и главният спонсор на събитието - руският бизнесмен Олег Скворцов, се надяват проявата им да събере освен световния първенец (бил той Ананд или Карлсен) и още трима претенденти за титлата. Компания в Цюрих ще им правят още Левон Аронян и Хикару Накамура, благодарение на които средният рейтинг на състезанието достига 2794 т. - най-силното досега в историята.

Галерията за изобразително изкуство в Ташкент ще приюти партиите от третия етап на Гран при турнира за жени на ФИДЕ. След като преди година страната домакинства и кръг от мъжката Гран при верига, президентът на Международната федерация Кирсан Илюмжинов обяви, че вече всяка година в Узбекистан ще се провеждат звачими шахматни мероприятия.

Страница на Лейла ДИМИТРОВА

www.duma.bg

Ботев Пд откри база за 8,5 млн. лв.

Ботев Пд откри новата си спортна база, която е в Коматево. "Канарчетата" са инвестирали 8,5 млн. лв. в амбициозния проект. Строителството продължи 15 месеца и се простира на 66 034 кв. м. Така пловдивчани спокойно ще могат да приютят всичките си формации. "Футболен комплекс Ботев 1912" включва 5 терена, хотел с 80 двойни стаи, многофункционална спортна площадка, 2 басейна, джакузи, сауна, парна баня, писта, пясъчник, спортно-възстановителен център, паркинг, фен-магазин, фен-кафе, зала за пресконференции, фитнес и трибуна с 2000 седящи места. 25 деца от школата станаха още вчера новите обитатели на базата. Досега момчетата, които не са от Пловдив, живееха в общежитията на Спортното училище "Васил Левски".

"В Ботев моделът на изграждане е различен от този, който масово използват другите. Базата показва дългосрочния план на този проект и е необходимата стъпка в това направление. Неслучайно тя дори изпревари като историческо време изграждането на новия стадион, от който, разбира се, и отборът, и обществеността се нуждаят и се надявам да го постигнем в кратко време. Базата ще даде възможност за директно сравняване на нашия отбор и футбол с най-добрите образци в Европа", заяви президентът на Ботев Цветан Василев.

В новата база на Ботев вече са настанени първите футболисти

Лудогорец иска точка от ПСВ

Стойчо Стоев заведе 19 футболисти в Айндховен

Лудогорец се зарече да спечели точка при гостуването на ПСВ Айндховен в дебютния си мач от групите на Лига Европа. Срещата е довечера от 20.00 часа на "Филипс Стейдиъм" и ще бъде излъчена по БНТ 1. Родният шампион е пълен аутсайдер, но в Разград смятат, че ще изненадат холандците. За тях отново няма да играе националният ни защитник Станислав Манолев, който е пратен в дубъла. Треньорът на Лудогорец Стойчо Стоев заяви, че настроението им е приповдигнато. Той качи на самолета във Варна 19 футболисти, като в часовете преди мача един ще отпадне.

"Първи мач от групите - нещо непознато за нас, но и интересно. Отиваме с нагласата да се представим добре. Трябва да играем на ниво не само в Айндховен, но и в останалите мачове. Да видим докъде ще ни стигнат силите. Това е нещо ново за Лудогорец и всеки един от нас, треньори, ръководители и футболисти, иска да излезем с чест от тези двубои. Трудно е да направя някаква съпоставка, кой отбор е по-силен, дали ПСВ или Базел. Козмин Моци не е на 100% готов. Няма да го ползвам в началото на мача. Дано някой друг от защитниците не се контузи, защото в момента имам само 4-ма здрави", каза Стоев. От картотекираните за Европа играчи към Холандия не тръгнаха трайно контузеният Георги Терзиев, който се лекува в Сърбия, и Йордан Минев, получил травма при победата над Левски.

"Настроението е доста приповдигнато и отиваме там, за да вземем нещо от този мач. Наблюдавахме ПСВ и мога да кажа, че е доста класен тим. Всеки го знае, но това е мач, като мач. Надявам се да изпълним тактическите указания на треньора и да успеем да вземем нещо", каза вратарят Владислав Стоянов.

"Пожелавам си на Коледа настроението ни да бъде още по-добро. Футболът затова е интересна игра, защото докато съдията не даде последен съдийски сигнал, никога не можеш да кажеш какъв ще бъде резултатът. Аз лично съм оптимист, че ще се представим добре в Холандия, а какъв ще бъде резултатът не обичам да давам прогнози. Вярвам на отбора и на треньорския щаб и се надявам да представим добре България. Аз лично много се надявам, че тези мачове в Европа няма да ни повлияят на представянето в "А" група", заяви изпълнителният директор на Лудогорец Ангел Петричев.

Групата: Владислав Стоянов, Иван Чворович, Александър Барт, Козмин Моци, Теро Мантула, Шоко, Жуниор Кайсара, Светослав Дяков, Христо Златински, Мичел Бургзорг, Фабио Ешпиньо, Даниел Абало, Михаил Александров, Иван Стоянов, Върджил Мисиджан, Марселиньо, Мишел Платини, Роман Безяк, Жуниор Кишада

Черно море иска в Лига Европа за 100-годишнината

Георги Божилов позира с наградата за Играч на VII кръг в "А" група

Мони ГЕОРГИЕВ

Черно море ще преследва квота за Лига Европа навръх 100-годишнината си, заяви директорът на пресслужбата на варненския клуб Красимир Николов. Утре от 19.00 в зала конгресна на ДКС "Обединени спортни клубове Черно море" ще отбележат юбилея, като всеки клуб ще награди най-именитите си спортисти. ПФК Черно море ще раздаде златни и сребърни значки на част от най-значимите играчи през годините, сред които Стефан Богомилов, Тодор Марев, Илиан Илиев, настоящият капитан Георги Илиев.

Междувременно нападателят на "моряците" Георги Божилов получи статуетка за Играч на VII кръг в "А" група в съвместната анкета на пресклуб "България" и в. "Футбол". 26-годишният столичанин вкара първите 2 гола за победата над шампиона Лудогорец (3:1). Божилов събра 10 от 22 възможни гласа, като остави след себе си Атанас Курдов от Славия с 6, Антонио Вутов от Левски с 4 и Адам Стаховяк от Ботев с 2.

"Бихме Лудогорец, защото у нас нямаше напрежение, само респект. Изпитваме трудности както при създаването, така и при реализирането на положения, но пък до момента компенсираме с най-добрата защита", заяви миналият през ДЮШ на ЦСКА играч. Той вече записа 1 мач за националния отбор през 2011 г. и мечтае скоро да получи повиквателна от Любо Пенев.

Дубов остана със сребро

Владимир Дубов (60 кг) спечели сребърен медал на Световното първенство по борба в Будапеща. На финала бесарабският българин загуби от дебютанта Бекхан Гойгереев (Рус) с 2:10 т. Нашенецът започна схватката по прекрасен начин и дръпна с 2:0 т., когато отби атака на руснака и успя да контрира, събаряйки го на тепиха. Последва преминаване в защита за българския национал, което доведе до предупреждение за пасивност и впоследствие наказателна точка. Гойгереев се амбицира и изравни след 2:57 мин. на тепиха, а след прекъсването за почивка събори силово 4 пъти Дубов, за да заслужи златния медал.

Кирил Терзиев (74) и Елица Янкова (48) отпаднаха. Терзиев загуби на старта от Лука Лампис (Фр) с 4:5. Според нашия щаб бронзовият олимпийски медалист от Пекин 2008 е подценил съперника си, с когото са имали и съвместен лагер. Нашето момче поведе с 3:0, след което Лампис намали до 2:3. При спорна ситуация и 2 пъти гледане на хватката на видео реферите отсъдиха още 2 т. на Лука, с което той спечели и срещата.

Янкова загуби още в първата си среща навръх 19-ия си рожден ден. Срещу Анна Лукашак (пол) българката получи контузия на глезена в 3:17 мин. и до края на срещата не издържа и падна с 0:7. Съперничката й обаче загуби на 1/2-финала и не успя да я изтегли в репешажите за бронза. Валя Трандева (51) бе туширана на старта от Виктория Антони (САЩ). Съперничката й се бори на 1/2-финалите снощи и можеше да я изтегли в схватките за бронза.

следайте

ПО БНТ 1
БОРБА
00.30 СП в Будапеща (дневник)
ПО НОВА СПОРТ
БАСКЕТБОЛ
ЕП в Словения
18.45 и 22.00 1/4-финали
ПО ЕВРОСПОРТ
СНУКЪР
10.00 и 14.30 Шанхай Мастърс
ПО ЕВРОСПОРТ 2
КОЛОЕЗДЕНЕ
16.00 Обиколка на Великобритания (Макхинлет - Кеърфили, етап V)

резултати

Купа на България Първи 1/16-финали

Левски - Пирин ГД 4:0 1:0 Вутов (25), 2:0 Родригес (44-д), 3:0 Йорданов (73), 4:0 Б. Цонев (88); **Банско - Витоша Б 1:1** 1:0 Чепилов (34), 1:1 Садула (86); **Берое - Видима-Раковски 3:0** 1:0 Каядо (1), 2:0 Стойчев (42), 3:0 Зехиров (50); **Ботев Гъл - Раковски 1:0** Кирилов (38); **Ботев Пд - Нефтохимик 6:0** 1:0 Педро (22), 2:0 Анисе (35), 3:0 Педро (38), 5:0 Костов (75 и 84), 6:0 Педро (85); **Ботев Вр - Монтана 1:0** Р. Цонев (90); **Любимец - Локо Пд 1:1** 1:0 Величков (36), 1:1 Тодоров (60-д); **Марек - Черно море 0:0**; **Шумен - Черноморец 0:4** 0:1 Йорданов (9), 0:2 Ангелов (42), 0:3 Соли (73), 0:4 Йорданов (86); **Славия - Пирин Рз 4:0** 1:0 Да Силва (24), 2:0 Василев (42), 3:0 Курдов (50), 4:0 Александров (66); **Оборище - Добруджа 2:2; Академик Св - Созопол 0:2; ЦСКА - Хасково 6:2** 1:0 Василев (6), 2:0 Марсиньо (23-д), 3:0 Долапчиев (30), 4:0 Марсиньо (49), 4:1 Узунов (57), 5:1 Сидибе (60), 5:2 Алексиев (62), 6:2 Чочев (83); **Литекс - Спартак Вн и Калиакра - Локо Сф** **късно снощи**; **Лудогорец - Дунав** **отложен**.

Реваншите са на 23 октомври

кратки

Билетите за България - Чехия вече са в продажба

Билетите за световната квалификация между България и Чехия вече са в продажба. Решителният мач за класиране на Мондиал 2014 е на Националния стадион "Васил Левски" на 15 октомври, вторник, от 21.15 часа. За сектор "А" пропуските са по 25 лв., а за "В" 15 лв. За "Б" и "Г" са по 7 лв. Засега билетите ще се продават онлайн, предстои да бъде дадена допълнителна информация за пускането им на касите на Националния стадион.

Холандците без капитана

Капитанът на ПСВ Айндховен Жоржиньо Вайналдум е с контузия и няма да играе в Лига Европа срещу Лудогорец довечера. Наставникът на "филипсите" Филип Коку не разкри кой ще замени играча. "Вайналдум има болки в гърба, като ситуацията с него се влошава. Трябва да преценим рисковете, които бихме поели, ако той се появи на терена. Все още не е ясно колко време ще бъде извън игра, но почти сигурно няма да играе и в двубоя срещу Аякс през уикенда", заяви Коку.

Идва британският шеф на ЦСКА

Председателят на Надзорния съвет на ЦСКА Лоурънс Дейвис ще пристигне в България днес. Британецът ще остане в София до събота. Очаква се Дейвис да се срещне с фенове на "армейците", а също така да разкрие какви са му функциите в клуба. ЦСКА е на крачка от 1/8-финал за Купата на България, след като в първия мач разби лидера в "Б" група Хасково с 6:2.

www.duma.bg

Лудогорец иска точка от ПСВ

Стр. 31

ГОЛЕАДА

30 попадения на старта на Шампионската лига, Георги Миланов с първи минути за ЦСКА

30 попадения бяха отбелязани в първите 8 мача от групите на Шампионската лига. За головото шоу допринесоха обичайните заподозрени за отличието. Така бе счупен рекордът в този формат на турнира, а от УЕФА изчислиха, че средно на мач са отбелязани по 3,75 гола. От Нион припомнят, че през сезон 2001/02 бяха нанизани цели 36 гола в първия кръг на групите, но това стана във втория ден (сряда). В първия паднаха 27 гола и общият им брой набъбна на 59.

Най-много попадения паднаха в Истанбул, където Реал Мадрид разби Галатасарай с 6:1. Хеттрик нанизa най-скъпоплатеният футболист в света Кристиано Роналдо. Суперзвездата на "Белия балет" бе безмилостен срещу турците и екзалтираните им фенове. Също така Роналдо прави 2-ри пореден хеттрик на "Тюрк Арена" срещу този съперник, след като отбеляза същия брой голове и миналата година. С този резултат Реал записа 26-и пореден мач в Шампионската лига с вкаран гол, като този рекорд се държи от Барселона - 29 (2009-2012 г.).

6 попадения бяха реализирани и на "Олд Трафорд", където Манчестър Юнайтед отнесе Байер Леверкузен с 4:2. Мачът бе евродебют за новия мениджър на "червените дяволи" Дейвид Мойс. С 2 гола в "Театъра на мечтите" се отличи Уейн Рууни, а само желанието му за повече попадения лиши тима му от по-изразителна победа. Английският национал обаче достигна квотата от 200 гола за клуба. По този показател той се нарежда на 4-то място в класацията, оглавявана от легендата Боби Чарлтън с 249. В другата среща от Група А Шахтьор би Реал Сосиедад с 2:0 на ст. "Ано-ета" и вгорчи завръщането на баските в Шампионската лига. И 2-те попадения реализира бразилецът Алекс Тейшейра. Той свали малко напрежението от отбора, който необичайно в Украйна регистрира 3 поредни мача без победа.

Българският национал Георги Миланов направи дебют в турнира, след като се появи в 77-ата мин. на двубоя на ЦСКА Москва срещу шампиона Байерн Мюнхен. Мачът завърши 3:0 за баварците, но в 83-тата мин. юношата на Литекс опита воле от около 25 м и застраши вратаря Мануел Нойер, който иначе нямаше кой знае каква работа. Футболист №1 на България за 2012 г. замеряше швейцарското ново попълнение Стивън Цубер. "Треньорът на ЦСКА Леонид Слуцкий даде на Миланов да опита от вкуса на Шампионската лига. Но с този негов ход така и не стана ясно дали това е инвестиция в бъдещето", отбеляза в. "Спорт-Експрес". Баварците пък са амбицирани да станат първият отбор, който дублира титлата си от Шампионската лига, и имаха пълно превъзходство. За разлика от мачовете им в първенството, футболистите на Пеп Гуардиола този път не бяха обхванати от летаргия и постигнаха 7-а поредна победа в турнира и също така 10-и пореден старт на това състезание.

В Група В изненадата поднесе ФК Копенхаген, който удържа Ювентус за 1:1. Шведският национален вратар Йохан Виланд направи чудеса под рамката и има основна заслуга за точката. Все пак той се пропука веднъж при изравнителното попадение на Фабио Куалярела (54).

Марио Манджукич (вдясно) вкарва за 2:0 за победата на Байерн над ЦСКА Москва

Снимки БГНЕС

Кристиано Роналдо (вдясно) е скрил топката под фланелката си след победата на Реал над Галатасарай с 6:1. Португалецът нанизa хеттрик в Истанбул

След мачовете

ХОСЕП ГУАРДИОЛА, треньор на Байерн:

"Играхме добър футбол, особено през първото полувреме. Горд съм с отбора, защото знаем какво постигнаха те през миналата година, и сега започват новата кампания без никакви колебания. От ЦСКА най-много ми хареса Зоран Тошич. Ранното попадение отключи мача, но не мога да гарантирам, че ЦСКА бяха дошли да строят блок пред вратата си."

ДЕЙВИД МОЙС, мениджър на Юнайтед:

"Рууни беше страхотен. Той има реалните шансове да се превърне в реализатор №1 на нашия клуб и мисля, че ще се възползва от това. Като отбор играхме добре, вкарахме 4 гола и можехме да отбележим и при други ситуации."

КАРЛО АНЧЕЛОТИ, треньор на Реал:

"Резултатът е страхотен, но не отразява реалностите на терена. Първото полувреме домакините играха добре и ако не беше паднал голът на Иско преди почивката, кой знае как щеше да се развие мачът. Важно е да спечелиш като гост на старта, защото това променя ситуацията в групата и настройката и на останалите отбори."

КРИСТИАНО РОНАЛДО, Реал:

"Не можехме да започнем по-добре. Да вкараш 6 гола е добре, това ни изпълва с увереност. Искахме да започнем силно. Противникът бе тежък, но след първия гол контролирахме целия мач. Най-добрите си голови положения Галатасарай създаде в първите няколко минути, но реагирахме добре."

АНТОНИО КОНТЕ, треньор на Ювентус:

"Не мисля, че сме имали мач, в който да създадем толкова положения. Успяхме да вкараме само едно. Не беше достатъчно. Техният вратар беше невероятен, но и ние му помогнахме с лошите си удари."

КАРЛОС ВЕЛА, нападател на Сосиедад:

"Тежка загуба, особено като имаме предвид завръщането ни в Шампионската лига след 9 сезона и това, че играем пред собствена публика."

Аоияма тръшна Велик шампион в Токио

Даниел Иванов-Аоияма се поздрави с първи успех на есенния турнир по сумо в Токио. 196-килограмовият българин сломи 70-ия в историята "Йокодзуна" Харумафуджи. В двореца "Кокугикан" ямболията се справи с Великия шампион, след като го изхвърли от глинения кръг. Това бе първа победа за Аоияма в турнира. Нашият има и 3 загуби. Толкова са му и пораженията от монголеца в общо 4 мача. Днес Аоияма ще има уникална възможност да вземе 2-ра златна звезда за победа над сумист с най-високото звание. Негов съперник ще бъде другият "Йокодзуна" Хакухо, който все още не познава поражението в "Кокугикан". Безупречен в мачовете си е и първият европейски "одзеки" Калоян Махлянов-Котоошу. Исполинът от с. Джулюница победи и Мьогирю. Схватката бе една от най-атрактивните на кръга. Двамата паднаха почти едновременно извън пределите на дохиото. След кратко съвещание съдиите преценихa, че победата трябва да бъде присъдена на Котоошу. В опит да запази 100-процентовия си баланс в турнира нашият ще играе днес срещу Гоеидо.

Хасково пак приема Източноевропейския шампионат по мотокрос

Мони ГЕОРГИЕВ

Този уикенд мотополигонът край Хасково за 2-ри път през 2013 г. ще приеме кръг от Източноевропейския шампионат по мотокрос. Съоръжението, което през август 2011 г. отвори врати след 17-годишна пауза, посреща 7-ия от общо 9-те старта. Последните 2 рунда са в Измир, Турция и Троян. Официалното откриване е в неделя от 10.50 ч., а награждаванията в отделните класове са непосредствено след 2-рите маншове. "Очаквам сериозни битки във всички класове, тъй като никой до момента не си е гарантирал шампионската титла. При домакинството на 4-тия кръг в деня на състезанията 18 часа валя дъжд, сега очакваме добри атмосферни условия. Пистата предлага 99,9% видимост за зрителите", заяви генералният секретар на федерацията по мотоциклетизъм Иво Цветанов.

гледайте

ФУТБОЛ

ПО БНТ 1

Лига Европа

20.00 ПСВ - Лудогорец

ПО БТВ ЕКШЪН

20.00 Валенсия - Суонзи

22.00 Тотнъм - Тромсьо

ПО РИНГ

20.00 Санкт Гален - Кубан

22.05 Бетис - Лион

резултати

Шампионска лига I кръг

ГРУПА А

Манчестър Юнайтед - Байер Леверкузен 4:2 1:0 Рууни (22), 1:1 Ролфес (54), 2:1 Ван Перси (59), 3:1 Рууни (70), 4:1 Валенсия (79), 4:2 Топрак (88); **Реал Сосиедад - Шахтьор Донецк 0:2** Тейшейра (65 и 87)

ГРУПА В

ФК Копенхаген - Ювентус 1:1 1:0 Йоргенсен (14), 1:1 Куалярела (54); **Галатасарай - Реал Мадрид 1:6** 0:1 Иско (33), 0:2 Бензема (54), 0:4 Роналдо (63 и 66), 0:5 Бензема (81), 1:5 Булут (84), 1:6 Роналдо (90+1)

ГРУПА С

Олимпиакос - ПСЖ 1:4 0:1 Кавани (19), 1:1 Вайс (25), 1:3 Мота (68 и 73), 1:4 Ибрахимович (86); **Бенфика - Андерлехт 2:0** 1:0 Джуричич (4), 2:0 Луизао (30)

ГРУПА D

Виктория Пилзен - Манчестър Сити 0:3 0:1 Джеко (48), 0:2 Яя Туре (53), 0:3 Агуеро (58); **Байерн Мюнхен - ЦСКА Москва 3:0** 1:0 Алаба (4), 2:0 Манджукич (41), 3:0 Робен (68)

кратки

Юнайтед очаква 420 млн. лири приходи

Манчестър Юнайтед регистрира рекордни приходи от 363,2 млн. британски лири по време на сезона, в който спечели рекордната 20-а титла на Англия. Очаква се през настоящата кампания "червените дяволи" да имат приход от над 420 млн., независимо дали ще бъде спечелен нов шампионски трофей на "Олд Трафорд". Собственик на Юнайтед е американската фамилия Глейзър.

Контузията на Касияс не е тежка

Контузията на вратаря Икер Касияс не е тежка и испанският национален футболист ще се завърне скоро в Реал Мадрид. Той започна като титуляр за първи път от 9 месеца в мача от Шампионската лига срещу турския Галатасарай, но беше заменен в 13-та мин. след сблъсък със съотборника си Серхио Рамос, който го остави с натъртвания в ребрата. Касияс се опита да продължи мача, но беше заменен от Диего Лопес.

Почина бащата на Тата Мартино

Бащата на треньора на Барселона Херардо Мартино почина. Специалистът е научил трагичната новина малко преди официалната пресконференция на Тата преди мача с Аякс на "Камп Ноу". Въпреки скръбната вест аржентинският наставник води отбора срещу холандците, а веднага след това замина за Росарио, Аржентина, за погребението на 85-годишния Хорхе Мартино.